

c. *Andre Sager.*

Fra Columbia University sendtes i December 1908 et Billede af Universitetsbiblioteket dersteds som Gave til Københavns Universitet.

— Det til en dansk Arkæologs Ophold ved det franske arkæologiske Institut i Athen hidtil under Universitetets Udgiftspost 7. q. opførte Beløb, 450 Kr., blev ved Finansloven for 1909—10 overført til Kunstakademiets Budget med den Motivering, at Ministeriet maatte finde det mere korrekt, at Beløbet opførtes der, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. A. Sp. 1135—36 og 1243—44.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.**1. Tilkomne Legater ved Universitetet.**

I det akademiske Aar er tilkommet tre nye Legater: „Peter Petersen Alsingers Stipendium“, „Overretsassessor, Dr. juris Villhelm Carl Thomsens Rejsestipendium under Bestyrelse af Københavns Universitet“ og „Højesteretssagfører Otto Julius Levisons Legat“.

Fundatsen for „Peter Petersen Alsingers Stipendium“, der under 6. Marts 1909 er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende*):

Fundats for Peter Petersen Alsingers Stipendium.

Vi Rektor og Professorer ved Københavns Universitet gøre vitterligt:

Ved Testamente af 16. Juli 1854 fastsatte Pastor emeritus Christen Frederik Ludvig Petersen af Roskilde, at der efter hans Død skulde ind sættes en Kapital af 1,500 Rdl. i Roskilde Købstads Overformynderi til Rentenydelse for en i Testamentet navngiven Person. Naar denne var afgaaet ved Døden, skulde Kapitalen, der senere indestod i det almindelige Overformynderi, indbetales til Københavns Universitet til et Stipendium for en fattig Student. Efter at Legatnyderen er afgaaet ved Døden, er Kapitalen med Renter fra Legatnyderens Dødsdag af Overformynderiet indbetalt i Universitetskvæsturen.

I Overensstemmelse med Legatstifterens Ønske og efter de i Testamentet givne Bestemmelser har Konsistorium affattet følgende Fundats.

§ 1.

Legatet, der til Minde om Legatstifterens Fader, Slotsgartner Peter Petersen af Frederiksberg benævnes „Peter Petersen Alsingers Stipendium“, og hvis Kapital for Tiden er 3,400 Kroner, væsentlig anbragte i Vest- og Sønderjydske Kreditforenings-Obligationer, bestyres som en for sig bestaaende selvstændig Formue, men iøvrigt paa samme Maade som Universitetets øvrige Legatmidler.

§ 2.

Det aarlige Rentebeløb, med Fradrag af Administrationsgebyr til Universitetet, bortgives med Halvdelen i Juni og Halvdelen i December Termin, for et Aar ad Gangen til „en retskaffen, opvakt og fattig Student, helst af Bondestand og om muligt af Legatstifterens Faders, Peter

*) Jfr. Samling af de for Universitetets Legater gældende Bestemmelser S. 130. Rentenyderen afgik ved Døden 11. Febr. 1906, og Kapitalen, 3,000 Kr., indbetales — med Renter fra Dødsdagen — til Universitetet i December Termin 1906, hvorefter Kapital og Renter har været frugtbargjorte for Legatet.

Petersens Slægt, om hvem det er godtgjort, at han driver sine Studier non invita Minerva“. Under lige Vilkaar have disse Slægtninge Fortrinsret.

§ 3.

Legatet bortgives af Konsistorium, der vælger en Efor.

§ 4.

Under Forbehold af Regeringens Stadfæstelse kan Konsistorium vedtage Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats, dog saaledes at Legatets Navn og Hovedøjemed for Bortgivelsen ikke forandres.

Konsistorium den 26. Februar 1909.

Carl Torp.

V. Bentzon.

Fundatsen for „Overretsassessor, Dr. juris Vilhelm Carl Thomsens Rejsestipendium under Bestyrelse af Københavns Universitet“, der under 22. April 1909 er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende:

I Henhold til afdøde Overretsassessor, Dr. juris Vilhelm Carl Thomsens Testamente af 17. November 1905, rathaberet for Notarius publicus den 8. December s. A., samt senere afdøde Fru Johanne Margrethe Nicoline Winther, født Thomsens Testamente af 26. April 1905 med Codicil af 16. Juli 1906, begge notarialiter attesterede, oprette undertegnede Executores testamenti i de paagældende Dødsboer herved følgende

Fundats for Overretsassessor, Dr. juris Vilhelm Carl Thomsens Rejsestipendium:

1. Legatets Navn er „Overretsassessor, Dr. juris Vilhelm Carl Thomsens Rejsestipendium under Bestyrelse af Kjøbenhavns Universitet“.
2. Legatets Formue — der bestyres af Universitetskvæsturen som en for sig bestaaende Formue, men iøvrigt paa samme Maade som Universitetets øvrige Legatmidler — er for Tiden anbragt i offentlige Effecter og Bankhæftelses-Obligationer til et samlet Beløb af 70,720 Kr. foruden en russisk Præmie-Obligation paa 100 Rubler.

I Tilfælde af Udtrækning eller Indfrielse af Aktiver, hvori Legatets Midler ere anbragte, anbringes Beløbet efter Reglerne for Udlaan af Umyndiges eller andre under offentligt Tilsyn eller Bestyrelse staaende Midler, hvilket ogsaa skal gælde de Rentebeløb, der i Henhold til nedenstaaende Post 6 eventuelt henlægges til Kapitalens Forøgelse, efterhaanden som disse naa en passende Størrelse. Alle til Legatet henhørende Midler forsynes med Probitivpaategning.

3. Forsaavidt den aarlige Legatrente dertil tilstrækker, udbetales der af Universitetskvæsturen til efternævnte Børn af afdøde Assessor Thomsens Broder, Aage Andreas Thomsen, nedennævnte livsvarige aarlige Livrenter, nemlig til:
 - a) Sarah Jeanne Henriette Thomsen 400 — Fire Hundrede — Kroner aarligt,

- b) Juliette Helene Thomsen 400 — Fire Hundrede — Kroner
aarligt,
c) Charles Edouard Thomsen 200 — To Hundrede — Kroner
aarligt, og
d) Otto Thomsen 200 — To Hundrede — Kroner aarligt.

Livrenten, der inden Boets Slutning er betalt de respektive Rentenydere for Tiden indtil den 11. Juni 1908, løber fra sidstnævnte Dato og indtil de respektive Rentenyderes Dødsdag; Livrenten udbetales halvaarsvis bagud i hver 11. Juni — og 11. December Termin, første Gang i 11. December Termin 1908 for Halvaaret fra 11. Juni 1908 til 11. December 1908, sidste Gang (med et forholdsmæssigt Beløb, regnet fra sidste Udbetalingstermin indtil Dødsdagen) i den Termin, der nærmest paafølger de respective Rentenyderes Dødsdag. Renten udbetales til de respective Rentenydere eller disses lovlige Repræsentanter mod egenhændig Kvittering og mod Leveattest. — Den de nævnte Rentenydere saaledes tillagte Ret skal ikke, være sig i det hele eller for et enkelt Rentebeløbs Vedkommende, kunne være Genstand for Overdragelse, Pantsætning eller anden Disposition eller for nogen Art af Retsforfølgning og skal derhos for de to Døtres Vedkommende være udenfor ethvert ægteskabeligt Formuefællesskab.

Skulde den aarlige Legatrente mod al Forventning blive utilstrækkelig til fuld Dækning af de fornævnte Livrenter, blive disse at nedsætte med et forholdsmæssigt Beløb.

4. Stipendiet bortgives af de juridiske Medlemmer af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet, hvilke vælge et af disse til Eforus for Legatet; den første Eforus er dog Professor, Dr. juris Julius Lassen. Eforus drager Omsorg for, at Legatet bliver opslaaet ledigt, han modtager Ansøgninger samt hæver og udbetaler de af Kvæsturen anviste Renter, ligesom han giver Konsistorium Meddelelse om Stipendiets Bortgivelse. Fra Kvæsturen modtager han i hver Termin Meddelelse om Størrelsen af det disponible Rentebeløb.
5. Stipendiet uddeles fra Tid til anden, naar et dertil tilstrækkeligt Rentebeløb er opsamlet, og tildeles en yngre juridisk Kandidat (der helst maa have erhvervet nogen praktisk Erfaring) for at sætte ham i Stand til under et efter Omstændighederne kortere — dog ikke gerne mindre end circa eetaarigt — eller længere Ophold i England at studere engelsk Ret.

Stipendiarius har at raadføre sig med det juridiske Fakultet om Planen for sin Rejse, ligesom han ogsaa ved sin Hjemkomst maa aflægge Beretning til Fakultetet.

6. Stipendiet træder ikke i Virksomhed, forinden det for samme disponible Rentebeløb udgør mindst 1,000 — Et Tusinde — Kroner; indtil da bliver de indgaaede Renter at henlægge til Kapitalens Forøgelse; det samme skal gælde, hvis ingen kvalificeret Ansøger skulde findes.
7. Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats kunne efter Indstilling af det rets- og statsvidenskabelige Fakultets juridiske Medlemmer foretages af Konsistorium med Regeringens Billigelse, dog ikke uden Sanction af Undertegnede, saalænge nogen af os er i Live.

København, den 15. Marts 1909.

Ant. Lütken.

Albert Goldschmidt.

I Henhold til Bestemmelse i Overretsassessor Thomsens Testamente har Legatet overtaget — første Gang for Aaret 1908 — Vedligeholdelsen af følgende 3, af ham hidtil vedligeholdte Gravsteder: 1) Det paa Frederiksberg 2den gamle Kirkegaard beliggende Gravsted, Nyt Nr. 123, hvori Overretsassessor Thomsen ligger begravet (erhvervet til 26. Marts 1987). 2) Det paa den katholske Assistenskirkegaard værende Gravsted, lydende paa afd. Etatsraad N. M. Thomsens Navn (erhvervet til 1. Jan. 1928). 3) Det paa Sorø Kirkegaard værende Gravsted, betegnet som Adjunkt Thomsens.

Fundatsen for „Højesteretssagfører Otto Julius Levisons Legat“, der under 22. April 1909 er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende:

Vi Rektor og Professorer ved Københavns Universitet gøre vitterligt:

Fru Betzy Levison har i Skrivelser af 24. og 29. Januar d. A. meddelt, at hun til Minde om sin afdøde Mand, Højesteretssagfører Otto Julius Levison har besluttet at stifte et Legat for juridiske Kandidater. Hun har til Oprettelsen af dette Legat skænket Universitetet 5,000 Kr. i 4 pCt. Obligationer, udstedte af Kreditkassen for Husejere i København, samt 161 Kr. 30 Øre, hvilket sidste Beløb er den Sum, der udkræves til at afholde det aarlige Administrationsgebyr til Universitetet. Legatet skal kaldes Højesteretssagfører Otto Julius Levisons Legat. I Overensstemmelse med Stifterindens Ønske har Konsistorium affattet følgende Fundats:

Fundats for Højesteretssagfører Otto Julius Levisons Legat.

§ 1.

Legatkapitalen, der er indbetalt i Universitetskvæsturen, forvaltes af denne efter de samme Regler som Universitetets øvrige Legatmidler. Tilsyn med Legatet føres af Konsistorium overensstemmende med Universitetslovgivningens almindelige Regler.

§ 2.

Hovedkapitalen skal, bortset fra den for Administrationsgebyrets Skyld indbetalte kontante Sum, stedse saavidt muligt bestaa af Kreditkasseobligationer eller lignende Obligationer med en aarlig Rente af 200 Kr. Dersom der ved Obligationernes Indfrielse skulde indvindes noget udover det til Hovedkapitalens Supplering fornødne Beløb, bliver dette at lægge til Hovedkapitalen. Skulde omvendt i Tilfælde af Obligationernes Indfrielse den oprindelige Hovedkapital ikke kunne suppleres med Indfrielsesbeløbet bliver, ligesom naar ellers Tab maatte lides paa Kapitalen, det manglende Beløb at afholde af tidligere indvundne Tillæg til Hovedkapitalen og eventuelt om fornødent af dennes Rente.

§ 3.

Legatets Rente tildeles en flink juridisk Kandidat, som har taget Eksamen i den forhaandenværende eller foregaaende Eksamenstermin, og som trænger til Understøttelse, til Rekreation eller, naar særlig Anledning hertil findes, i andet Øjemed. Uddelingen finder Sted henimod Slutningen af hvert Aars Juni Maaned, saaledes at i Juni 1909 det til denne Termin forfaldne Rentebeløb, og i senere Aar det i foregaaende December Termin og det i Juni Termin forfaldne Rentebeløb tildeles en Kandidat. Skulde

der i et enkelt Aar ikke findes nogen kvalificeret Ansøger, bliver Renten at uddele ved næste Uddelingstid og kan da, om Anledning hertil findes, tildeles samme Kandidat, som erholder det næste Aars Rente. Paa tilsvarende Maade kan forholdes, naar Legatets Bestyrelse af særlige Grunde, f. Eks. fordi der er lidt Tab af Rente, maatte finde, at Uddeling af Legatet i et Aar ikke bør finde Sted.

§ 4.

Legatet uddeles af det rets- og statsvidenskabelige Fakultets juridiske Medlemmer, som af deres Midte vælger en Efor for Legatet. Til Eforen indsendes Ansøgninger om Legatet, han giver Konsistorium Underretning om, hvem Legatet er tildelt, og efter hans Anvisning udbetales Legatet af Kvæsturen til Legatnyderen. Saalænge Stifterinden Fru Betzy Levison er i Live, er Indstillingsret hende forbeholdt, og Ansøgningerne om Legatet blive af Eforus at tilstille hende til Erklæring.

§ 5.

Tillæg til og Forandringer i denne Fundats kunne efter Indstilling af det rets- og statsvidenskabelige Fakultets juridiske Medlemmer og Konsistorium ske med Regeringens Stadfæstelse, dog saalænge Stifterinden lever, kun med hendes Samtykke.

Konsistorium, den 31. Marts 1909.

Carl Torp.

V. Bentzon.

2. Forandringer i de fundatsmæssige Bestemmelser for enkelte Legater eller nærmere Regler for disse.

a. Holbergs Legat.

Efter at Konsistorium under 9. Sept. 1908 havde tilstillet Udenrigsministeriet til Brug for den norske Gesandt en Del Oplysninger om Legatet, hvoraf det bl. a. fremgik, at Legatet ikke i 1814—60, i hvilket Tidsrum 22 Indskrivninger havde fundet Sted, havde været bortgivet til Kvinder, fødte i Norge, samt at i 1860—1908 ligeledes 22 havde været indskrevne, hvoraf 3 vare fødte i Norge, modtog det 4. Decbr. 1908 fra Udenrigsministeriet en Afskrift af en Note, hvori den norske Gesandt efter Anmodning af sin Regering henledte Opmærksomheden paa „at efter disse Oplysninger de stedfundne Uddelinger af Legatet fordeler sig mellem Danske og Norske efter et Forhold, som synes meget lidet gunstigt for Norge. Efter Konsistoriets Betænkning af 3 Februar 1862 og den af D'Hrr. Professorerne Dr. theol. P. Madsen, Dr. jur. Goos og Dr. jur. Matzen paa Konsistoriets Foranledning under 16. Oktb. 1890 afgivne Udtalelse (se Univ. Aarb. 1890—91 S. 572—74) gaar den norske Regering imidlertid ud fra, at norske Kvinder kan konkurrere om Legatet paa fuldstændig lige Fod med danske.“

b. Rostgaards Legat (til Regensalummer).

Da Kontubernalsystemet paa Regensen efter dennes Ombygning var ophævet, bifaldt Ministeriet efter Indstilling af Eforen, Professor Ludvig

Wimmer og Konsistorium under 25. Novbr. 1908, at Fundatsen for Legatet ændredes derhen, at Legatet vil være at uddele i 4 lige store Portioner til 4 Regensalummer, i Stedet for som tidligere til 2 Par Kontubernaler.

c. Stampes Rejsestipendium.

Da der, efter at Baron Holger Stampe-Charisius, af hvem Udnævnelsesretten til Stipendiet havde været udøvet, var afgaaet ved Døden, opstod Tvivl om, hvorledes Ordene i § 5 i Fundatsen for Stipendiet „den ældste af min fornævnte afg. Mands og min Familie“ (Samling af de for Universitetets Legater gældende Bestemmelser S. 560) skulde forstaas, udbad Konsistorium sig 24. Marts 1908 det juridiske Fakultets Udtalelser herom. Fakultetet afgav 15. Juni 1908 en saalydende Erklæring:

„I Gensvar paa det høje Konsistoriums Skrivelse til Fakultetet af 24. Marts d. A. angaaende Forstaaelse af Ordene: „den ældste af min fornævnte afgangne Mands og min Familie“ i Post 5 af den under 27. Juli 1790 af Statsminister, Gehejmeraad Henrich Stampe oprettede og den 30. Juli s. A. konfirmerede Fundats for det Stampeske Rejsestipendium skal Falkulletet meddele, at det mener, at der ikke foreligger tilstrækkelig Hjemmel for at fravige den almindelige sproglige Betydning af de nævnte Ord, der altsaa formenes at betyde den ældste af dem, som maatte oplyse Slægtskab med Opretterinden eller H. Stampe. Man skal derefter tilraade Konsistorium i Overensstemmelse med Pl. 12. Juli 1843 § 3 at indkalde den eller dem, der maatte formene som den ældste af Statsminister, Gehejmeraad Henrich Stampes og Margrethe Elisabeth Stampe f. Grøns Familie at have Ret til at udnævne dem, som skulle oppebære det Stampeske Rejselegat, til under Retsfortabelse at melde sig med behørig Legitimation“.

Der blev derefter i Statstidende for 7., 8. og 9. Juli 1908 udstedt Indkaldelse i Overensstemmelse med Fakultetets Forslag. Den eneste som meldte sig i Henhold til denne Indkaldelse var Fru Rigmor Stampe, hvem Konsistorium under 3. November 1908 anerkendte som berettiget til at foretage Udnævnelse til Nydelse af Stipendiet.

For de under det lægevidenskabelige Fakultet hørende Stipendier er fra og med Juni Termin 1909 indført den Ordning, at samtlige til en Termin ledige Stipendier opslaas under Et, henholdsvis 11. Maj og 11. November, saaledes at Ansøgningsfristen udløber henholdsvis 25. Maj og 25. November. Til Opslag benyttes to Skemaer, det ene omfattende samtlige de under Fakultetet hørende Legater for Studenter, det andet Legater for medicinske Kandidater.

3. Bevillinger eller Undtagelser fra de lov- eller fundatsmæssige Bestemmelser for Legaterne.

a. Eichels Legat.

I Henhold til Fundatsens § 7 tilstod Konsistorium 5. April 1909 Discipel i Haderslev Latinskole Christian Olling en fortsat Understøttelse

paa 400 Kr., foreløbig for 1 Aar fra 1. April 1909, og 6. April 1909 tidligere Discipel i Flensborg Latinskole nu Student Hans Chr. Lindholt en fortsat Understøttelse paa 1,000 Kr., foreløbig for 1 Aar fra 1. April 1909.

b. *Stampes Rejsestipendium.*

Under 3. Marts 1909 meddelte Konsistorium den til at nyde Stipendiet fra Juni Termin 1908 udnævnte Stipendiat, cand. jur. O. Topp, Tilladelse til først at nyde Stipendiet fra Juni Termin 1909 at regne. Samtidig gav Konsistorium Ordre til, at de i Kvæsturen deponerede Renter af Stipendiet for Juni og December Terminer 1908 skulde overføres til Stipendiets oplagte Kapital.

4. Oplagspengene fra de lærde Skoler.

Under 18. Novbr. 1908 modtog Konsistorium en saalydende Skrivelse fra Ministeriet:

„Da Ministeriet er sindet at lade udgaa nye Bestemmelser om Uddeelingen af Stipendierne ved Statens højere Almenskoler, og derved bl. a. vil fastsætte, at Stipendier til Elever i Skolerne, hvem der er tillagt Friplads, tildeles efter saadanne Regler, at der ikke vil fremkomme Oplæg paa under 100 Kr. er man betænkt paa samtidig at ophæve de i Universitets-Direktionens Skrivelse af 4. Marts 1848, jfr. Cirkulære af 23. April 1897, givne Bestemmelser om Oplagspengenes Udbetaling for i Stedet at fastsætte Regler, der stemmer mere overens med de Principper, hvorefter Studenterunderstøttelserne af Kommunitetets Midler udbetales, idet man nærmere har tænkt sig Reglerne formulerede paa følgende Maade:

»Efter endt Studentereksamen indsender Skolens Rektor den for de dimitterede Studenter under deres Skolegang oplagte Del af de dem tildelte Stipendier til Universitetskvæsturen med Underretning om, hvilke Studerende de enkelte Oplagssummer tilkommer.

Af Oplagspengene udbetales 100 Kr. efter Anvisning af Skolens Rektor, saa snart Universitetskvæsturen har forvissat sig om, at den paagældende har ladet sig immatrikulere ved Universitetet. Er dette ikke sket senest ved den almindelige Immatrikulation, falde Oplagspengene straks tilbage til Skolens Stipendiefond, hvilket Rektor hvert Aar vil have at meddele Skolens dimissi.

Skulde den paagældende kunne godtgøre, at antagelig Hindring har været til Stede for hans betimelige Immatrikulation, vil der dog kunne forventes Ministeriets Tilladelse til, at han faar de til Skolens Stipendiefond hjemfaldne Oplagspenge udbetalt.

Forsaavidt Restbeløbet af Oplagspengene ikke beløber sig til 150 Kr., udbetales det med sit fulde Beløb efter Anvisning af Eforus for Skolestipendierne den næstfølgende 1. Januar til Studenter, der ved Flidsattester godtgør at have fulgt de filosofiske Forelæsninger ved Universitetet i det forløbne Semester. Kan Flidsattest ikke fremskaffes, vil Eforus dog kunne anvise Beløbet til Udbetaling, forsaavidt han skønner, at dette skyldes særlige Forhold og ikke Mangel paa Flid; i modsat Fald falder Restbeløbet straks tilbage til den paagældende Skoles Stipendiefond.

Udgør Restbeløbet af Oplagspengene 150 Kr. eller derover, udbetales denne Sum ligeledes efter Anvisning af Eforus for Stipendierne under de samme Betingelser med 25 Kr. den 1ste i hver Maaned fra den nævnte 1ste Januar at regne, til hele Beløbet er opbrugt, dog saaledes at der forinden Udbetaling kan finde Sted af det pr. 1ste September i det efter Studentereksamen følgende Aar forfaldne Beløb, skal præsteres Universitetskvæsturen Bevis for, at den paagældende har bestaaet den almindelige filosofiske Prøve ved Københavns Universitet.

Kan saadant Bevis ikke præsteres, falder det resterende Beløb af Oplagspengene straks tilbage til den paagældende Skoles Stipendiefond, dog saaledes at der, forsaavidt særlige Grunde vil kunne paavises for, at nævnte Eksamen ikke er bestaaet, vil kunne forventes Universitetets Tilladelse til, at Beløbet udbetales den paagældende, naar Eksamen senere bestaas med mindst Karakteren mg.

Forsaavidt særlige Forhold maatte foreligge, i Særdeleshed naar en Students Oplagspenge udgør et forholdsvis betydeligt Beløb, vil Eforus kunne tillade, at Udbetalingerne finder Sted med højere Summer end ovenfor anført.

Har en Elev faaet Tilladelse til at underkaste sig en ekstraordinær Studentereksamen i Januar Maaned, følges tilsvarende Regler med Hensyn til Udbetalingen af de for ham oplagte Stipendier.

Maatte en Student, hvem der er tillagt Oplagspenge, opgive sine Studier eller gøre sig skyldig i et Forhold, der efter Eforus Skøn bør bevirke, at han fortaber Retten til fortsat Udbetaling, vil Eforus foreløbig kunne standse al yderligere Udbetaling, hvorefter der gennem Konsistorium vil være at gøre Indstilling til Ministeriet om, hvorvidt Beløbet vil være definitivt at inddrage, eller om Udbetalingen helt eller delvist vil kunne fortsættes.

Med Hensyn til oplagte Stipendier af Slagelse nedlagte lærde Skoles Stipendiefond, hvis Midler fremtidig ligesom hidtil under Universitetets Overtilsyn bestyres af Universitetskvæsturen, forholdes efter de samme Regler, som ovenfor fastsat.

Forinden videre foretages i denne Anledning skal man udbede sig D'Hrr. Rektors og Professorers Udtalelser om det ovenstaaende Forslag.

Konsistorium indhentede i denne Anledning de nedenstaaende Erklæringer fra Eforus, Professor J. C. Jacobsen og Kvæstor, hvis Erklæring var bilagt med en Udtalelse fra Kvæsturens Bogholder, Kontorchef Alfr. Holck.

Efori Erklæring af 9. Januar 1909 var saalydende:

„Jeg antager, at jeg som Efor for Oplagspengene særlig skal udtale mig om den Side af Sagen, som angaar Kontrollen ved Udbetalingen. De af Ministeriet paatænkte Regler nævner i 4de Stykke som Betingelse for Udbetalingen af den anden Portion Bevis for Deltagelse i de filosofiske Forelæsninger; dette er i Forhold til den nugældende Ordning for saa vidt en Skærpelse, som denne (se Universitetets Retsregler § 513) kun kræver Bevis for akademisk Flid. Den i de paatænkte Reglers 5te Stykke nævnte Betingelse for Udbetalingen af den tredje Portion indeholder i Forhold til den nugældende Ordning for saa vidt en Lempelse, som Sti-

pendiaterne faar en Del af denne tredje Portion (eller den hele) allerede i Løbet af andet Semester, men paa den anden Side for saa vidt en Skærpelse, som der ligeledes kræves ikke (sædvanlig) akademisk Flid, men Deltagelse i filosofiske Forelæsninger og eventuelt for en Del af Portionens Vedkommende bestaaet filosofisk Prøve, medens den nugældende Ordning kun kræver som Betingelse sædvanlig akademisk Flid i andet Semester *eller* bestaaet filosofisk Prøve, hvor man overhovedet indstiller sig til den (Universitetets Retsregler § 513 jfr. Universitetets Aarvog 1898—99 S. 106). Hvorvidt der vil være tilstrækkelig Grund til at indføre de nævnte Skærper, er et Spørgsmaal, som maaske kunde henstilles til Overvejelse; men da Kontrollen for Eforus' Vedkommende ikke bliver mindre betryggende end under nugældende Ordning, har jeg som Efor ikke Grund til at indvende noget mod de nævnte Forandringer.

Jeg tilføjer, at jeg antager, at den i 5te Stykke nævnte Anvisning af Eforus er at forstaa som en enkelt Anvisning gældende for alle de følgende (maanedlige) Udbetalinger, ikke som særskilte Anvisninger for de enkelte Udbetalinger, i hvilket sidste Fald Forretningsgangen vilde besværliggøres betydeligt, uden at der naaedes nogen større Betyggelse, da Eforus i Løbet Foraarssemesteret dog ikke vilde have nogen ny Lejlighed til at kontrollere Stipendiaternes Flid“.

Kontorchef Holcks Erklæring af 15. December 1908 var saalydende:

„Den nuværende Ordning med Hensyn til Oplagspengene er grundlagt ved Forordningen angaaende de lærde Skoler i Danmark og Norge af 7. November 1809 §§ 80 og 81. I Følge denne udbetales der Stipendiaten af de for ham oplagte Stipendier ved hans Dimission til Universitetet en Trediedel, medens de andre Trediedele udbetales ved Udløbet af henholdsvis det første og det andet akademiske Halvaar, efter at Stipendiaten har godtgjort, at han hensigtsmæssig har anvendt sin Tid i begge Halvaar og ført et anstændigt Levned. Disse Regler ere ved Universitets- og Skole-Direktionens Skrivelse 4. Marts 1848 (Universitetets Retsregler II, S. 251), Ministeriets Skrivelse 10. Februar 1849 (Universitetets Retsregler II, S. 261) og Ministeriets Skrivelse 23. April 1897 (Universitetes Aarvog 1896—97 S. 423) nærmere bestemte derhen, at Udbetalingen af den 1. Trediedel er gjort afhængig af, at Stipendiaten har ladet sig immatrikulere ved Universitetet, senest ved den almindelige Immatrikulation, hvorhos det med Hensyn til Udbetalingen af den 2. og 3. Trediedel er fastsat, at denne først iværksættes, naar akademisk Flid paa sædvanlig Maade er godtgjort.

Det, der har ligget til Grund for Ordningen med Hensyn til Oplagspengene, har været den Betragtning, at lette Stipendiaten Overgangen fra Skolen til Universitetet og drage Omsorg for, at han ikke staar uden Subsistensmidler i det første Aar af hans Studietid. Da der dengang, da Erd. 7. November 1809 udkom, kun dimitteredes et ringe Antal Studerende fra de lærde Skoler til Universitetet — i Oktober 1810 saaledes 43 fra de kongerigske Skoler, 17 fra de norske og 1 fra Skolen i Husum, tilsammen 61, jfr. Engelstofts Annaler 1810, 2. Bind S. 215—16 — og da Massen af de Skolerne tillagte Legater, samlede under disses Stipendiefonds, ikke var væsentlig ringere end nu, have de hver enkelt Stipendiat tilkommende Oplagspenge været betydelig større end nu, hvortil kommer, at Penges Værdi dengang var langt større. Antallet af Dimissi fra Stats-

skolerne har, som bekendt, stadig været i Stigen, indtil det i indeværende Aar har udgjort 192, altsaa 3 Gange saa mange som i 1810. At dette har indvirket paa Størrelsen af de Oplagspenge, som for Stipendiaterne ere oversendte til Universitetskvæsturen, vil fremgaa af Følgende.

I de 12 Aar, som ere hengaaede, siden Ministeriet ved Cirkulære af 23. April 1897 fastsatte nærmere Regler for Udbetalingen af Oplagspenge, ere Oplagspenge i alt indbetalte med 60,051 Kr. 40 Øre, jfr. Bilag 1 og 2*), der have været saaledes fordelte:

147	Studerende have modtaget	100 Kr. og derunder	= 10,230 Kr. 90 Ø.
99	— — —	200 — - —	= 15,429 — » —
62	— — —	300 — - —	= 15,266 — 50 —
35	— — —	400 — - —	= 12,130 — » —
15	— — —	over 400 —	= 6,995 — » —
Ialt 358 Studerende			60,051 Kr. 40 Ø.

Det vil saaledes ses, at af det samlede Antal af Studerende have $\frac{2}{5}$ modtaget 100 Kr. eller derunder, og af disse have atter 102 Studerende modtaget Beløb, hvis Størrelse har ligget mellem 4 Kr. og 92 Kr. At saa smaa Beløb ikke have kunnet være til nogen virksom Hjælp for de studerende i det første akademiske Aar, er indlysende, og der synes derfor at være fuldgyltig Grund til at træffe saadanne Bestemmelser, at der ikke vil fremkomme Oplæg af saa ringe en Størrelse som nu. Ministeriets Skrivelse nævner kun de Tilfælde, hvor Stipendier tildeles Elever, der have erholdt Friplads, men der kunde maaske ogsaa være Grund til at gøre Reglen anvendelig med Hensyn til alle Stipendier, af hvilke Oplæg finder Sted. Omend Kredsen af Stipendiatere derved vil blive snævrere, og omend der saaledes ikke af de tildelte Stipendier vil kunne likvideres saa meget i Skolepenge som nu, vil dog det Gode opnaas, at de enkelte Oplæg bedre ville kunne fyldestgøre deres Bestemmelse. Kun skal jeg henstille, om man ikke burde sætte Minimumsgrænsen til 200 Kr. i Stedet for 100 Kr. Til en Sammenligning med de første Aar, efter at Frd. 7. November 1809 var emaneret, savner jeg Materiale, men selv om saadant havdes, vilde det ikke være brugeligt, dels fordi Nedskrivningen af Værdien af alle Pengeeffekter faa Aar efter tilvejebragte en meget væsentlig Nedgang i Stipendiefondenes Kapitaler, dels fordi der i Aaret 1835 af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler fandt en nøjagtig Regulering Sted af samtlige Skolers Stipendiefonds, jfr. Selmers akademiske Tidender 1835 S. 225 f. f. Derimod kan en Sammenligning gøres mellem de første 12 Aar, efter at det lærde Skolevæsens Regnskabsvæsen ved kgl. Resolution 25. Marts 1843 (Universitetets Retsregler II, S. 208) var blevet henlagt under Universitetskvæsturen, 1843—54, og de ovenfor nævnte 12 Aar 1897—1908. En saadan Sammenligning giver da følgende Resultat, jfr. Bilag 3*:

*) De Kontorchef Holcks Skrivelse vedlagte Bilag indeholdt: Bilag 1: Opgørelse over Stipendiaternes Antal og Oplagspengenes samlede Størrelse ved hver Skole i hvert af Aarene 1897—1908; Bilag 2: Opgørelse over Oplægenes Beløb for de enkelte Stipendiatere i 1897—1908; Bilag 3: Opgørelse over Stipendiaternes Antal og Oplagspengenes samlede Størrelse ved hver Skole i hvert af Aarene 1844—54.

1843—1854 for 457 Studerende Oplagspenge.....	83,026 Kr.
1897—1908 - 358 — — — — —	60,051 —

For saa vidt det af denne Sammenligning fremgaar, at der i det første Tidsrum har været uddelt ca. 23,000 Kr. mere end i det sidste, hidrører dette dels fra, at der i Tidsrummet 1897—1908 for flere Skoler enten slet ikke eller kun i enkelte Aar har været tildelt Oplagspenge (Rønne Skole, Metropolitanskolen, Horsens og Aarhus Skoler) dels fra, at der overhovedet ved adskillige Skoler i Tidsrummet 1843—54 har været tilstaaet langt større Beløb i Oplagspenge end i Tidsrummet 1897—1908, dels endelig fra den Omstændighed, at medens Stipendierne tidligere kun tilstodes Gratister, blev det ved Bekendtgørelse 9. Marts 1865 (Det højere Skolevæsen II, S. 162 Nr. 3) fastsat, at Stipendierne ogsaa kunde tildeles Disciple, som ikke have fri Skolegang, hvad der medførte Likvidation i Skolepenge og deraf følgende ringere Oplæg,

Af foranstaaende Sammenstilling vil det fremgaa, at medens Oplagspenge for det første Tidsrum gennemsnitlig for hver Studerende have udgjort 190 Kr., beløbe de for det sidstnævnte Tidsrum kun 167 Kr. I Stedet for at Oplagspengene med disses synkende Værdi burde være blevne større for at kunne gøre samme Gavn for de Studerende som tidligere, ere de blevne ringere. Da det ikke vil være muligt at forøge de Fonds, af hvis Renter Oplagspengene udredes, bliver der kun den Udvej tilbage at bringe Oplagspengene op til et saadant Punkt, at de i Overensstemmelse med den i Forordningen af 7. Novbr. 1809 udtalte Hensigt ville kunne være til virkelig Hjælp for de Studerende i det første akademiske Aar, selv om man derved maa begrænse den Kreds, der paa denne Maade understøttes, og selv om man derved maa give Afkald paa af de tildelte Stipendier at likvidere saa meget i Skolepenge som nu. Der er formentlig mere Grund til at hjælpe den Studerende, naar han har forladt Skolen og skal begynde paa sit Universitetsstudium, end naar han som Skoleelev er i sit Hjem. Et Beløb af 200 Kr. synes efter det Anførte at være Minimum af, hvad der maatte være tjenlig for de Studerende.

De af Ministeriet formulerede Regler gaa ud paa, at der, naar Stipendiaten har ladet sig immatrikulere, straks kan udbetales ham 100 Kr. Da Ministeriet imidlertid som Rettesnor har peget hen paa de Principer, hvorefter Studenterunderstøttelsen af Kommunitetets Midler udbetales, da fremdeles disse væsentlig gaa ud paa maanedlige Udbetalinger og i ethvert Tilfælde ikke forudsætte saa store Udbetalinger paa engang som 100 Kr., og endelig da Ministeriet opstiller maanedlige Udbetalinger som Normen for den senere Udbetaling af Oplagspengene, forekommer det mig forsigtigst, om man i det Hele taget fastslog denne Maade for Udbetalingen som den ene gældende.

Det har hidtil været gældende Regel, hvilken Ministeriet fremdeles ønsker opretholdt, at den første Del af Oplagspengene udbetales, naar Studenten har ladet sig immatrikulere. Han kan altsaa erholde denne straks efter Eksamen under den angivne Betingelse. Da det imidlertid ikke er forekommet, at Studerende udenfor København have hævet denne førend ved deres Ankomst til København ved Semesterets Begyndelse den 1. September, og da det kun undtagelsesvis har været Tilfældet, at Studenter fra Metropolitanskolen have hævet den første Del før Semesterets Begyndelse,

vilde det formentlig være uden Betænkelighed at fastsætte, at denne ikke kan erholdes udbetalt før den 1. Septbr. Først til dette Tidspunkt har Studenten Understøttelsen nødvendig til Studierne.

Efter Udbetalingen af de første 100 Kr. af Oplagspengene gøres der i Reglerne med Hensyn til de senere Udbetalinger en Forskel mellem, om Restbeløbet ikke naar 150 Kr., eller om det udgør dette Beløb eller derover. I første Tilfælde udbetales det fulde Beløb den 1. Januar under nærmere angivne Betingelser, i sidste Tilfælde sker Udbetalingen under samme Betingelser med 25 Kr. den 1ste i hver Maaned fra 1. Januar at regne. Det forekommer mig ikke, at der er skellig Grund til at etablere forskellige Regler i disse Tilfælde. Hvis Restbeløbet udgør 149 Kr. 50 Øre, skulde det altsaa udbetales med hele Beløbet paa en Gang. Men en saa stor Udbetaling til en ung Student turde indeholde en Fristelse til ikke at omgaas varsomt med Pengene, hvad der dog helst burde undgaas. I begge Tilfælde vilde det vistnok være tilraadeligt at fastsætte en ordinær maanedlig Udbetaling med 25 Kr.

Dersom de ovennævnte Henstillinger maatte vinde Bifald, vilde der ved være naaet, at den Stipendiat, der ved sin Dimission fra Skolen havde medtaget det mindste Beløb af Oplagspenge, 200 Kr., i de første 8 Maaneder af sin Studietid, September—April, begge Maaneder indbefattede, den Tid, som vel nok for ham maa siges at være den vanskeligste, vilde modtage et maanedligt Beløb af 25 Kr. Udgøre Oplagspengene et større Beløb, vilde Understøttelsen altsaa vare længere. For saa vidt denne vilde række ud over den 1ste September, hedder det i de opstillede Regler, at der skal præsteres Universitetskvæsturen Bevis for, at den Paagældende har bestaaet den almindelige filosofiske Prøve. Da denne tilendebringes i Juni Maaned, henstilles, om saadant Bevis ikke burde tilvejebringes før den 1ste i den Maaned, der begynder efter Slutningen af den filosofiske Prøve.

I Henhold til det Anførte tillader jeg mig da at henstille, at Minimum for Oplagspenge, der indsendes til Universitetskvæsturen, sættes til 200 Kr.,

at Reglernes Stk. 2 affattes saaledes:

„Af Oplagspengene udbetales efter Anvisning af Skolens Rektor, og saasnart Universitetskvæsturen har forvissat sig om, at den Paagældende har ladet sig immatrikulere ved Universitetet, fra den 1. September 100 Kr. med 25 Kr. maanedlig i Begyndelsen af Maanederne September—December, begge indbefattede. Er den Paagældende ikke blevet immatrikuleret senest..... dimissi.“

at Reglernes Stk. 4 og 5 affattes saaledes:

„Resten af Oplagspengene udbetales, efter Anvisning af Eforus for Oplagspengene, ligeledes med 25 Kr. i Begyndelsen af hver Maaned, fra den følgende 1. Januar at regne, indtil hele Beløbet er opbrugt, naar Studenten ved Flidsattest godtgør at have fulgt de filosofiske Forelæsninger ved Universitetet i det forløbne Semester. Kan Flidsattest ikke fremskaffes..... Stipendiefond. For saa vidt Oplagspengene strække til ud over den Sommermaaned, i hvilken den filosofiske Prøve afholdes, maa det, førend Udbetaling af Maanedsbeløbene kan iværksættes, for Universitetskvæsturen oplyses, at den Paagældende har bestaaet den filosofiske Prøve.“

I Kvæstors Erklæring af 16. Jan. 1909 udtaltes bl. a. følgende:

„Jeg maa i det hele antage, at disse Regler*) ville virke heldigt, og jeg skal derfor ærbødigst anbefale, at Konsistorium giver dem sin Tilslutning, idet jeg skal tilføje, at de Pligter, der ved den foreslaaede Ordning paalægges Universitetskvæsturen, ville kunne opfyldes.

For saa vidt Kontorchef Holck derimod har henstillet, om man ikke burde sætte Minimumsgrænsen for Oplagspenge, der indsendes til Universitetskvæsturen, til 200 Kr. i Stedet for til 100 Kr., skal jeg, da de Bestemmelser, Ministeriet er sindet at lade udgaa om Uddelingen af Stipendierne ved Statens højere Almenskoler, ere mig ubekendte, indskrænke mig til at henpege paa, at en saadan Forhøjelse af Minimumsgrænsen maa medføre en Begrænsning af Stipendiaternes Antal.

Kontorchefen udtaler endvidere, at det forekommer ham forsigtigst, om man i det hele taget fastslog maanedlige Udbetalinger med 25 Kr. fra 1. September hvert Aar at regne som Norm for Udbetaling af Oplagspenge, saaledes at enhver større Udbetaling undgaas, idet han henviser til den Fristelse, en større Udbetaling medfører for den unge Student til ikke at omgaaas varsomt med Pengene. Ogsaa under Hensyn hertil er det, som ovenfor anført, af ham foreslaaet, at Minimumsgrænsen for Oplagspenge, der indsendes til Universitetskvæsturen, sættes til 200 Kr., idet der dog paa denne Maade vil være Betyggelse for, at der i det mindste i de første 8 Maaneder af Studentens første Studenteraar er sikret ham 25 Kr. om Maaneden. Men, naar Betyggelsen for Studenten alligevel vil kunne standse med dette Tidsrum, kan jeg ikke finde tilstrækkelig Grund til saa afgjort, som det af Kontorchefen er foreslaaet, at forlade den hidtil bestaaende Fremgangsmaade, hvorefter den unge Student netop ved sin Ankomst til Hovedstaden og Begyndelsen af sine Studier vil kunne raade over et større Beløb, og jeg mener derfor ogsaa i denne Henseende at burde anbefale den af Ministeriet foreslaaede Ordning“.

Ved Indsendelsen af disse Erklæringer, udtalte Konsistorium 15. Marts 1909, at det kunde slutte sig til de i Ministeriets Skrivelse nævnte Ændringer, idet det dog skulde bemærke, at et Mindretal af Konsistoriums Medlemmer (6) var stemt for, at man blev staaende ved de gældende Regler.

Under 4. Maj 1909 udstedte Ministeriet „Bekendtgørelse angaaende de offentlige Understøttelser ved Statens højere Almenskoler og Sorø Skole og Opdragelsesanstalt“**), hvis § 22 er saalydende:

„Efter endt Studentereksamen indsender Rektor den for de dimitterede Studenter under deres Skolegang oplagte Del af de dem tildelte Stipendier til Universitetskvæsturen med Underretning om, hvilke studerende de enkelte Oplagssummer tilkomme.

Af Oplagspengene udbetales 100 Kr. ved Semestrets Begyndelse efter Anvisning af Skolens Rektor, saasnart Universitetskvæsturen har forvisset sig om, at den paagældende har ladet sig immatrikulere ved Universitetet. Er dette ikke sket senest ved den almindelige Immatrikulation, falde Oplagspengene tilbage til Skolens Stipendiefond.

*) o: de af Ministeriet foreslaaede.

**) Trykt i Lovtidende 1909 S. 700—09 og i Asmussens Meddelelser angaaende de højere Almenskoler i Danmark 1908—09 S. 2—13.

Skulde den paagældende kunne godtgøre, at antagelig Hindring har været til Stede for hans betimelige Immatrikulation, vil der dog kunne forventes Ministeriets Tilladelse til, at han faar de til Skolens Stipendiefond hjemfaldne Oplagspenge udbetalt.

Forsaavidt Restbeløbet af Oplagspengene ikke beløber sig til 100 Kr., udbetales det med sit fulde Beløb efter Anvisning af Eforus for Skolestipendierne den næstfølgende 1. Januar til Studenter, der ved Flidsattester godtgøre at have fulgt de filosofiske Forelæsninger ved Universitetet i det forløbne Semester. Kan Flidsattest ikke fremskaffes, vil Eforus dog kunne anvise Beløbet til Udbetaling, forsaavidt han skønner, at dette skyldes særlige Forhold og ikke Mangel paa Flid; i modsat Fald falder Beløbet tilbage til den paagældende Skoles Stipendiefond.

Udgør Restbeløbet af Oplagspengene 100 Kr. eller derover, udbetales denne Sum ligeledes efter Anvisning af Eforus for Stipendierne under de samme Betingelser med 25 Kr. den 1. i hver Maaned fra den nævnte 1. Januar at regne, indtil hele Beløbet er opbrugt. Naar den almindelige filosofiske Prøve, der afholdes i den et Aar efter Studentereksamenen faldende Eksamenstermin, er afsluttet, vil de derefter forfaldende Beløb dog kun kunne udbetales, forsaavidt der præsteres Universitetskvæsturen Bevis for, at nævnte Prøve er bestaaet. Kan saadant Bevis ikke præsteres, falder det resterende Beløb af Oplagspengene tilbage til den paagældende Skoles Stipendiefond, dog saaledes at der, forsaavidt særlige Grunde ville kunne paavises for, at nævnte Eksamen ikke er bestaaet, vil kunne forventes Ministeriets Tilladelse til, at Beløbet udbetales den paagældende, naar Eksamen senere bestaas med mindst Karakteren mg.

Forsaavidt særlige Forhold maatte foreligge, i Særdeleshed naar en Students Oplagspenge udgør et forholdsvis betydeligt Beløb, vil Eforus kunne tillade, at Udbetalingerne finde Sted med højere Summer end ovenfor anført.

Har en Elev faaet Tilladelse til at underkaste sig en ekstraordinær Studentereksamen i Januar Maaned, følges tilsvarende Regler med Hensyn til Udbetalingen af de for ham oplagte Stipendier.

Maatte en Student, hvem der er tillagt Oplagspenge, opgive sine Studier eller gøre sig skyldig i et Forhold, der efter Eforus's Skøn bør bevirke, at han fortaber Retten til fortsat Udbetaling, vil Eforus foreløbig kunne standse al yderligere Udbetaling, hvorefter der gennem Konsistorium vil være at gøre Indstilling til Ministeriet om, hvorvidt Beløbet vil være definitivt at inddrage, eller om Udbetalingen helt eller delvist vil kunne fortsættes.

Med Hensyn til Oplægget af Stipendier af Slagelse nedlagte lærde Skoles Stipendiefond, hvis Midler fremtidig ligesom hidtil under Ministeriets Overtilsyn bestyres af Universitetskvæsturen, forholdes efter de samme Regler som ovenfor fastsat.

Det paahviler Rektorerne hvert Aar at gøre Skolens dimissi bekendte med de ovenstaaende Regler for Oplagspengenes Udbetaling“.

5. De med Universitetet forbundne Kollegier.

a. Forslag til Forbedring af Kollegiernes hygiejniske og sociale Forhold.

Paa Initiativ af Professor K. Faber vedtog den akademiske Lærerforsamling 22. Marts 1906 at henvise til Fremme af Konsistorium Forslaget om en Forbedring af de 4 Kollegiers hygiejniske Forhold, hvilken Sag havde Lærerforsamlingens Tilslutning. Konsistorium nedsatte derefter et Udvalg bestaaende af Rektor, Referendar, de 4 Eforer og Professor Faber til at behandle Sagen.

I Henhold til Beslutning paa Konsistoriums Møde 15. Maj 1907 anmodede Konsistorium dernæst 21. s. M. Eforerne for de fire Kollegier om hver for sit Kollegiums Vedkommende inden 1. Okt. 1907 at indgive til Konsistorium Oplysninger om de Foranstaltninger, som maatte være nødvendige for, at Forholdene paa Kollegierne kunde bringes i en Tilstand, som svarer til Nutidens hygiejniske og sociale Forhold. Efter at Eforernes Indberetninger var afgivne, nedsatte Konsistorium 16. Okt. 1907 et nyt Udvalg, bestaaende af Rektor, Referendar, Kvæstor, Professor K. Faber og de 4 Eforer, til at tage Kollegiernes økonomiske og hygiejniske Forhold under Overvejelse. Om Udvalgets Virksomhed og Sagens endelige Ordning vil blive aflagt Beretning i et senere Hefte af Aarbogen. Paa nærværende Sted skal derimod gives Meddelelse om tvende Foranstaltninger til Sagens Fremme, som Konsistorium traf i Aaret 1908—09.

Under 13. Okt. 1908 modtog Konsistorium fra Universitetets Kvæstor en saalydende Skrivelse:

„Inden der sker en Henvendelse til Lovgivningsmagten om betydelige Bevillinger til en Forbedring af den økonomiske Forfatning for Valkendorfs Kollegium, Collegium Mediceum og Elers Kollegium ved Kapitaltilskud fra Kommunitetets Midler, synes der at maatte blive Spørgsmaal om, hvorvidt der kan naas til en Forbedring igennem Konsistoriums egen Raadighed over disse Kollegiers Kapitaler. Medens Hassagers Kollegium har sin Kapital anbragt i Husejer-Kreditkasse-Obligationer, ere de ovennævnte tre Kollegiers Kapitaler anbragte som 4 pCt. Rente bærende Andele i Legaternes fælles Masse. Det maa derfor være mig tilladt at foreslaa, at disse Andele blive af Fællesmassen afgivne til Kollegierne, men i Kreditforenings (Kreditkasse) Obligationer, som allerede tilhøre Fællesmassen, efter Kursværdi. I 4 pCt. rentebærende Andele i Fællesmassen ejer Valkendorfs Kollegium 57,100 Kr., Collegium Mediceum 97,000 Kr. og Elers Kollegium 70,900 Kr. Ved den foreslaaede Omsætning vil, naar der gaas ud fra en Kurs af 92, indvindes i aarlig Rente for Valkendorfs Kollegium 180 Kr., for Collegium Mediceum 309 Kr. 32 Øre og for Elers Kollegium 224 Kr. 36 Øre, altsaa Beløb af Betydning for at opnaa eventuelle Bevillinger fra Kommunitetet, naar det erindres, at de eventuelt ansøgte Kapitaltilskud fra dette ville kunne nedsættes med de nævnte indvundne Beløb kapitaliserede, saaledes at der herved fra Konsistoriums Side er foretaget, hvad muligt er, for at nedsætte Kravene til Kommunitetet. Den Difference, som Legaternes fælles Masse bærer ved at afgive Effekter efter Kursværdi, bliver at erstatte Fællesmassen fra Legaternes Overskudsfond, der faar godskrevet den ved Effekters Indkøb vundne Værdi under pari.

I Henhold til, hvad foran er anført, skal jeg ærbødigt anholde om

Bemyndigelse til efter nærmere Forhandling med D'Hrr. Inspectores quæsturæ, ogsaa, under Hensyn til Kurserne, om Tidspunktet for at iværksætte Omsætningen, at lade overføre fra Legaternes fælles Masse til de Valkendorfs Kollegium, Collegium Mediceum og Elers Kollegium tilhørende Kapitaler de dem tilhørende 4 pCt. rentebærende Andele i Fællesmassen, nærmere saaledes at Afgivelsen sker i Kreditforenings (Kreditkasse) Obligationer efter Kursværdi og regnes at være indtraadt i 11. Juni Termin 1908.

Til Oplysning tilføjes, at Legaternes Overskudsfond, som ved Udgangen af 1906 havde en rentebærende Kapital af 69,000 Kr., men ved Udgangen af 1907 havde faaet denne forhøjet til 84,650 Kr., som Følge af den foreslaaede Omsætning maa forudsættes at komme til at afgive omtrent 18,000 Kr. til Legaternes fælles Masse“.

Konsistorium bemyndigede derefter 2. Decbr. 1908 Kvæstor til efter nærmere Forhandling med Inspectores quæsturæ, at lade de Valkendorfs Kollegium, Collegium Mediceum og Elers' Kollegium tilhørende Andele i Legaternes fælles Masse, henholdsvis 52,600 Kr., 89,266 Kr. 97 Øre og 65,291 Kr. 08 Øre ombytte med 4 pCt. Kreditforenings- (Kreditkasse-) Obligationer, tilhørende nævnte Masse, saaledes at disse Obligationer af bemeldte Kollegier overtoges efter en Kursværdi af 92 pr. 100, og saaledes at Ombytningen regnedes at være indtraadt i 11. Juni Termin 1908, samt at Kursforskellen dækkedes af Legaternes Overskudsfond. (Om Ombytningen se Tillæget S. 4 og S. 25).

I Konsistoriums Møde 18. Novbr. 1908 fremlagde Inspectores quæsturæ en saalydende Skrivelse af 13. Okt. s. A. fra Kvæstor:

„Det vil være D'Hrr. Inspectores quæsturæ bekendt, at Konsistorium har vedtaget at rette en Henvendelse til undertegnede Kvæstor om i Forening med Universitetets Rektor og Referendarius consistorii at søge tilvejebragt et Forslag angaaende Forbedringer af Kollegiernes hygiejniske og økonomiske Forhold, efter at det derom nedsatte Udvalg havde afgivet sin Indstilling i Sagen. Denne gaar ud paa at søge tilvejebragt af Kommunitetets Midler omtrent 56,240 Kr. til Byggearbejder og omtrent 135,000 Kr. til Henlæggelse af Kapitaler, hvis Renter anvendes til Kollegiernes Drift. Inden der sker en Henvendelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om at opnaa saadanne Bevillinger for Kollegierne til Beløb, der langt overgaa endog samtlige Bevillinger tilsammentagne, som siden Grundloven ere blevne tillagte Kollegierne, synes det at burde overvejes, hvor vidt Konsistorium igennem sin egen Bestyrelse af Kollegierne kan naa i Tilvejebringelse af den aarlige Indtægtsforøgelse, der udkræves. Medens jeg i saa Henseende i et særligt Andragende til Konsistorium skal fremsætte et Forslag til en forandret Anbringelse af de Valkendorfs Kollegium, Collegium Mediceum og Elers Kollegium tilhørende Kapitaler, tillader jeg mig herved for D'Hrr. Inspectores quæsturæ at udvikle, hvad jeg allerede under Konference har forebragt om de paa fundatsmæssigt Grundlag hvilende Ydelser fra de nævnte tre Kollegier til Professorernes Distributs.

Af Valkendorfs Kollegiums Eforus indbetales aarlig til Professorernes Distributs 66 Kr. 64 Øre. Dette Kollegium har en Bikonto, hvortil Eforus aarlig indbetaler 183 Kr. 60 Øre, og naar den derved opsamlede

Kapital har naaet 2,000 Kr., overføres den til Hovedkapitalen, men Fremvæksten sinkes derved, at den aarlige Rente, der kan opnaas ved Frugtbargørelse af de til Bikontoen indbetalte Beløb, overføres til Professorernes Distributs. — Af Eforus for Collegium Mediceum indbetales aarlig til Professorernes Distributs 85 Kr. Dette Kollegium har en Bikonto, hvortil Eforus aarlig indbetaler 425 Kr., og den derved opsamlede Kapital forenes hvert 10de Aar med Hovedkapitalen, men Størrelsen af denne opsamlede Kapital formindskes derved, at den aarlige Rente, der i Mellemtiden kan opnaas ved Frugtbargørelse af de til Bikontoen indbetalte Beløb, tilfalder Professorernes Distributs. — Af Efers Kollegiums Eforus indbetales aarlig til Professorernes Distributs 55 Kr. 24 Øre. Dette Kollegium har ikke nogen Bikonto til Oplæg.

Det vil af det foranførte fremgaa, at Professorernes Distributs aarlig oppebærer fra 3 Kollegier et fast Beløb af (66 Kr. 64 Øre + 85 Kr. „ Øre + 55 Kr. 24 Øre) 206 Kr. 88 Øre og et skiftende Beløb, der for Valkendorfs Kollegium helt ophører hver Gang Bikontoen har naaet 2,000 Kr., men derefter paany begynder og efterhaanden kan stige til sit Maksimum 74 Kr. i det sidste Aar, og for Collegium Mediceum helt ophører hvert 10de Aar, men derefter paany begynder og efterhaanden kan stige til sit Maksimum i det sidste Aar af Tiaaret, 156 Kr.

Af vedlagte Udskrift af Rigsdagstidenden for 1870—71, Tillæg B., Sp. 237—38 vil det ses, hvorledes Folketingets Finansudvalg stillede sig til fornævnte Bidrag fra Kollegier til Professorernes Distributs, da der i Finanslovforslaget for 1871—72 paa Kommunitetets Budget var optaget et Forslag om Bevilling af 6,000 Kr. til en Istandsættelse af Borchs Kollegium*). Det tilføjes, at Flertallets Forslag om at nedsætte Bevil-

*) Ekstrakt-Afskrift
af

Betænkningen over Forslaget til Finanslov for Finansaaret
fra 1. April 1871 til 31. Marts 1872.

Tillæg B. til Rigsdagstidenden for 1870—71 Sp. 237—38.

56) Udg. 11. Af de Udvalget foreliggende Oplysninger fremgaa, at der i 1850 blev tilstaaet Borchs Collegium til en Hovedreparation et rentefrit Laan af Communitetet paa 1,900 Rdl., som er afdraget med 100 Rdl. aarlig og saaledes indfriet i 11. December Termin 1869. I sin Erklæring fremhæver Kvæstor, at dette aarlige Afdrag for en meget væsentlig Del har bidraget til Collegiets daarlige Status, thi havde denne Udgift ikke været, vilde der hvert Aar være blevet frugtbargjort en mindre Sum, som efter al Sandsynlighed vilde have været tilstrækkelig til de nu forestaaende Udgifter.

Udvalgets Flertal erkender, at Collegiet ikke vil kunne forhjælpes til en bedre Status ved et Laan, men det maa som en Betingelse for, at der ydes nogen Hjælp fra Communitetet, kræve, at der træffes alvorlige Foranstaltninger til ved Nedsættelse i Udgifterne at forbedre Stiftelsens Forfatning, saaledes at det ikke, naar i en nærmere eller fjærnere Fremtid en ny Hovedreparation eller muligvis en hel Ombygning forestaar, skal være nødvendigt atter at søge Hjælp hos Communitetet. At saadanne Besparelser kunne foretages, synes klart at fremgaa af de af Stiftelsens Ephorus meddelte Oplysninger. De 3 største Udgiftsposter er nemlig:

Til Tilvækstkapitalen og Distributsen	247 Rdl.
— Alumner og Inspektor	238 —
— Portneren	320 —

lingen til 4,000 Kr. blev vedtaget, hvorimod Mindretallets Forslag om helt at forkaste Bevillingen bortfaldt. Med den i Betænkningen udtalte Forudsætning, at Valkendorfs Kollegiums Bidrag til Professorernes Distributs da var ophørt at bestaa, forholder det sig saaledes, at Konsistorium, jfr. Universitetets Aarvog for 1864—71 Side 577 Anmærkningen, ved Skrivelse af 20. April 1866 havde vedtaget Frafaldelse af den Distributsen tilfaldende Andel af Renten af Kollegiets Kapital, indtil Kollegiets Gæld til J. L. Smiths Legat var tilbagebetalt, eller Konsistorium paany tog Kollegiets finansielle Status under Overvejelse. Det tilføjes, at Konsistorium, efter at der paa Finansloven for 1871—72 var bevilget et Tilskud af 5,000 Kr. til en Istandsættelse af Valkendorfs Kollegium og en Ordning af dets økonomiske Forfatning, ved Skrivelse af 22. April 1871 paa samme midlertidige Maade ogsaa bifaldt en Frafaldelse af Renter fra Kollegiets Bikonto, jfr. det ovenfor anførte Sted i Universitetets Aarvog for 1864—71. Begge disse midlertidige Afkald for Distributsen bleve imidlertid ophævede ved Konsistoriums Skrivelse af 31. Maj 1897, jfr. Universitetets Aarvog for 1896—97, S. 417. For Borchs Kollegiums Vedkommende maa jeg tilføje, at jeg ikke har kunnet finde Oplysning om, at Folketingets Finansudvalgs indtrængende Henstilling i Betænkningen fra 1870—71 om midlertidig Frafaldelse af Indtægt for Distributsen er taget til Følge. Og det er mig overhovedet ikke bekendt, at Spørgsmaalet om midlertidigt at frafalde Indtægt for Distributsen har været fremført under senere Behandlinger af foreslaaede Bevillinger for Kollegier, hvilket dog maaske kan have en Forklaring deri, at Spørgsmaalet fra Rigsdagens Side er opfattet som afgjort efter dens Ønske.

At lade dette Punkt staa uopklaret hen, naar der nu søges Bevilling om betydelige Kapitaltilskud fra Kommunitetet til de ovennævnte tre Kollegier til Ordning af deres økonomiske Forfatning, turde maaske være utilraadeligt, og jeg tillader mig derfor at henstille det af D'Hrr. fremdraget til Overvejelse i Konsistorium, om der ikke inden Indsendelsen til Ministeriet af forommedte Forslag bør vedtages en midlertidig Frafaldelse af Indtægt for Distributsen fra disse tre Kollegier. Selv om der ikke med Forslaget om Kapitaltilskud fremsendes anslaaede Budgetter for Kollegierne, der paavise disses Trang til Forbedring af deres økonomiske Forfatning, maa det dog forudses, at der kan blive stillet Krav om saadanne Budgetter. Og selv bortset herfra synes den ommeldte Frafaldelse

Af disse Udgifter antages Bidraget til Professorernes saakaldte Distributs at maatte kunne bortfalde, ligesom alt er sket med Hensyn til Valkendorfs Collegium, og den Del af Portnerens Løn, der er Vederlag for hans Forpligtelse til at rengøre og opvarme Værelserne, synes ganske at burde falde Alumnerne til Last, ligesom dette allerede nu tildels er Tilfældet. Hvorvidt dette stemmer med Fundatsen, kan ikke være af afgørende Betydning, thi det er en Selvfølge, at, naar Stiftelsen ikke er i Stand til at udrede sine Udgifter ved egne Midler, maa de Forskrifter om Distributs til Professorerne og Alumnerne, som Fundatsen maatte indeholde, midlertidig kunne fraviges.

Idet Flertallet saaledes formener, at der bør ydes Stiftelsen en ekstraordinær Hjælp, skal man, for at opnaa Sikkerhed for, at de antydede Nedsættelser snarest muligt bringes til Udførelse, og at Collegiet derved sættes i Stand til fremtidig at hjælpe sig selv, foreslaa, at Tilskudet indskrænkes til en Sum af 2,000 Rdl. Mindretallet kan ikke finde, at der er tilstrækkelig Grunde til at give det begærte Tilskud, og indstiller derfor, at hele Posten udgaar.

at maatte kunne faa en Betydning for at opnaa de for Kollegierne søgte Bevillinger, der ligger ud over Størrelsen af de for Distributsen midlertidigt frafaldne Beløb. I 11. Juni Termin 1908 udgjorde den for det forløbne Helaar opsamlede Distributs ialt 1,154 Kr. 16 Øre, hvoraf der fra Kollegier var indkommet i alt 358 Kr. 88 Øre.

Saafrømt da en ny Frafaldelse maatte blive besluttet, maatte jeg tilraade, at den efter ovenstaaende Forklaring frafaldne Rente fra Kollegiers Bikonti anvendes til Fremvækst for disse Bikonti, idet det ses at have været Rigsdagen magtpaaliggende at være saa vidt muligt sikret mod ideligt fornyede Krav paa Driftstilskud til Kollegier, naar dog disses økonomiske Forfatning en Gang er bleven forbedret ved Kapitaltilskud. Om Betydningen for disse Bikonti af en saadan Bestemmelse, som her foreslaaet, skal jeg bemærke, at Forøgelsen af Valkendorfs Kollegiums Kapital med 2,000 Kr. hver Gang vil indtræde 3 Terminer tidligere end nu, og at den i hvert 10de Aar indtrædende Forøgelse af Collegium Mediceums Kapital, nu med 4,250 Kr., vil blive forøget med 900 Kr. til 5,150 Kr.

I Henhold til, hvad foran er anført, skal jeg henstille det af D'Hrr. bragt til Overvejelse i Konsistorium, om det ikke under den i økonomisk Henseende uheldige Forfatning, hvori Valkendorfs Kollegium, Collegium Mediceum og Elers Kollegium for Tiden befinde sig, vil være rettest forud for Indsendelsen til Ministeriet af Andragende om Bevillinger til dem af Kommunitetets Midler at vedtage, at den Professorernes Distributs tilfaldende Andel af Renten af de nævnte tre Kollegiers Kapitaler frafalder ligesom ogsaa den Distributsen tilfaldende Rente af Oplægskapitalerne for Valkendorfs Kollegium og Collegium Mediceum, nærmere saaledes, at den sidstnævnte Rente tjener til Oplægskapitalernes Fremvækst, alt dog kun saalænge, indtil Konsistorium paany maatte tage de nævnte tre Kollegiers finansielle Stilling under Overvejelse“.

Kvæstors Forslag blev vedtaget saaledes, at Afkaldet regnedes fra og med 11. Decbr. Termin 1908, hvilket meddeltes Kvæstor i Skrivelse af 21. Decbr. s. A.

b. *Hassagers Kollegium.*

Efter at Konsistorium under 22. Jan. 1909 fra Kvæstor havde modtaget Indberetning om, at „Hassagers Kollegiums Reservefond“ ved en af Eforus under 6. s. M. foretaget Indbetaling var vokset til 2,350 Kr., vedtog Konsistorium under 3. Febr. s. A., at Reservefondens Renter skulde udbetales til Eforus til Anvendelse til Bedste for Kollegiet*).

c. *Valkendorfs Kollegium.*

Efter at Portner A. Herr**) havde opsagt sin Plads til April Flyttedag 1909, udnævnte Konsistorium efter Eforens Indstilling 4. Marts 1909 fhv. Fyrbøder Hans Lars August Heinrich Johannsen til Portner ved Kollegiet fra den nævnte Flyttedag med gensidig Opsigelsesfrist senest 1. Jan. eller 1. Juli til den paafølgende April eller Oktober Flyttedag. Da nævnte

*) Jfr. Aarb. 1904—05 S. 98.

**) Aarb. 1902—03 S. 556.

Johannsen imidlertid forinden Tiltrædelsen anmodede om at blive fritaget for at overtage Pladsen, bifaldt Konsistorium efter Eforens Indstilling 13. Maj 1909, at han betragtedes som ikke udnævnt, hvorhos Konsistorium udnævnte Cigarmager I. P. Christiansen, hvem Eforen havde ladet tiltræde Pladsen fra April Flyttedag 1909, til Portner fra det nævnte Tidspunkt at regne og med den ovenfor angivne Opsigelsesfrist.

6. Regensens Ombygning og Udvidelse.

A. Universitetets Forslag.

Efter en Henvendelse af 27. Jan. 1903 fra Regensprovsten optog Stipendiebestyrelsen Sagen om en Omordning af Regensbygningen; efter Forhandlinger med Regensprovsten, Viceinspektør paa Regensen, Kvæstor og Arkitekt Martin Borch — hvilke Forhandlinger i det væsentlige er refererede i den nedenfor aftrykte Udvalgsbetænkning af April 1905 — forelagde den 2. Juni 1904 Sagen for Konsistorium, der i sit Møde 27. s. M. nedsatte et Udvalg bestaaende af Professorerne Bohr, Erslev, Faber, Jul. Lassen og Thiele, som under Raadførelse med Kvæstor og Bygningsinspektøren skulde tage Sagen under yderligere Overvejelse. Dette Udvalg afgav i April 1905 en saalydende Betænkning:

„Efter at man allerede i længere Tid havde erkendt Nødvendigheden af en Omordning af Regensbygningen, optog Stipendiebestyrelsen ifølge Henvendelse fra Regensprovsten Sagen til Overvejelse i et Møde den 4de Februar 1903. Man mente, at det navnlig maatte tilstræbes, at der forskaffedes Alumnerne tidssvarende Eneværelser med egen Indgang i Stedet for de nuværende Kontubernallejligheder, ligesom ogsaa meget af, hvad der hører til Udenomslejligheden, maatte erkendes at befinde sig i en efter Nutidens Forhold lidet passende Tilstand og i hygiejnisk Henseende at være højst utilfredsstillende. Først mente man da, at det maatte undersøges, hvorvidt der paa Regensens nuværende Grund, eventuelt med Tilbygning paa den mod Krystalgade liggende Strimmel af Trinitatis Præstegaards Grund, som der tidligere havde været Tale om at erhverve, lod sig tilvejebringe tilfredsstillende Forhold. Stipendiebestyrelsen anmodede derfor Arkitekt — nuværende Bygningsinspektør — M. Borch om at udarbejde Forslag, som afgav de fornødne Oplysninger i saa Henseende, hvorhos det henstilledes til Arkitektens Overvejelse, hvorvidt et Gymnastiklokale, som nu ganske savnes, lod sig indpasse i hans eventuelle Plan. Bygningens Ydre forudsattes — bortset fra de omtalte Tilbygninger og fra eventuel Anbringelse af Tagværelser eller deslige — uforandret bibeholdt.

Arkitekt Borch afgav derefter dels Tegninger af Regensbygningen i dens nuværende Tilstand, som ikke tidligere havde, dels Projekt til Ombygning i Overensstemmelse med den vedtagne Plan.

At Indkøb og eventuel Bebyggelse af den Trinitatis Præstegaard tilhørende Strimmel mod Krystalgade ikke kunde anbefales, havde straks vist sig indlysende; denne Udvej tog Arkitekten derfor ikke i Betragtning. Iøvrigt fremtraadte Arkitektens Forslag som to Hovedforslag (I og II). Fælles for disse var, bortset fra mindre væsentlige Enkeltheder, Tilveje-

bringelsen af Eneværelser ved Anbringelse af Længdekorridorer i Fløjene mod Krystalgade og Kannikestræde og en som Følge heraf nødvendig-gjort Flytning af Provsteboligen fra Kannikestrædefløjen til Krystalgade-fløjen, en Forlængelse af denne Fløj ind over Baggaarden, hvor der nu findes Retirader og Badekamre m. m., samt en Forhøjelse af en Del af denne Fløj og Anbringelsen af Vandklosetter og Badeindretning. Hovedforskellen mellem Planerne bestod deri, at der paa Forslag I. var opført en ny fjerde Fløj med Trinitatis Præstegaards Mur som Baggrund, hvorved vandtes Plads til et Gymnastiklokale, der tillige eventuelt kunde benyttes som Festsal, og til 12 Værelser for Alumner. Forslag II. anbringer op mod Præstegaardens Mur kun en mindre Halvtagsbygning til Badeindretning m. m., men giver til Gengæld 10 Loftsværelser paa Kannikestrædefløjen. Det højeste Antal af Værelser vilde herefter blive 92; Boliger til det nuværende Antal Alumner — 100 — vilde kun kunne opnaas ved en Kombination af Forslagene, eller maaske ved Opgivelse af Gymnastiksalen i den nye Fløj.

Det stillede sig straks klart saavel for Stipendiebestyrelsen som for Regensprovsten, at Forslag I. af Hensyn til Lys- og Luftforholdene maatte opgives, og at der, naar fornødent Hensyn skulde tages til disse Forhold, kun vilde kunne blive Tale om at skaffe Eneværelser som de projekterede til ca. 80 Alumner. Stipendiebestyrelsen udbad sig herefter en Erklæring over Sagen fra Universitetets Kvæstor, der i sin Svarkrivelse af 28de April 1904 tiltraadte Stipendiebestyrelsens Opfattelse af de foreliggende Planer, men samtidigt udtalte, at en Byggeplan, grundlagt paa Erhvervelsen af Trinitatis Præstegaards Grund, formentlig langt vilde være at foretrække. Subsidiært henstillede Kvæstor Indkøb af en Del af Præstegaardsgrunden, men denne Udvej viste sig gennem Forhandling med Bygningsinspektøren ikke at kunne anbefales.

Saavel Stipendiebestyrelsen som Regensprovsten tiltraadte ganske Kvæstors Tanke om Sagens Ordning gennem Erhvervelsen af Trinitatis Præstegaards Grund og Opførelsen af en ny Fløj paa denne og indbragte nu Sagen for Konsistorium under Forelæggelse af en af Bygningsinspektøren udarbejdet Plan tilligemed Redegørelse for de tidligere Planer. I den nye Plan var de tidligere Forslags Omdannelse af den gamle Regensbygningens Indretning — navnlig altsaa Flytning af Provsteboligen og Indretning af Eneværelser med egen Indgang ved Anbringelsen af Længdekorridorer — bibeholdt. Loftsværelserne paa Kannikestrædefløjen vare strøgne. Efter Planen vilde der blive Eneværelser til 100 Alumner, altsaa til det samme Antal som nu, og der var i den nye Fløj paa Præstegaardsgrunden projekteret anbragt en Gymnastiksal.

Omkostningerne ved den saaledes forelagte Plan vilde stille sig saaledes:

Byggeudgifter efter Bygningsinspektørens Overslag	360,000 Kr.
Købesummen for Præstegaarden, beregnet til 70 Kr. pr. Kv.-	
Alen, altsaa 70 Kr. × 1532, 5:	107,240 —
Omkostninger ved Købet	1,500 —
	<hr/>
	468,740 Kr.

Til Sammenligning bemærkes, at Udgifterne til Byggefore-

tagendet paa Regensens gamle Grund med Bolig til 80 Alumner ansloges til	242,000 Kr.
Dertil maatte imidlertid lægges de ved Huslejegodtgørelse til 20 Alumner fremkommende Merudgifter 20×224 Kr. = 4,480 Kr. ÷ besparet Regensstipendium til 20 Alumner, 20×120 Kr. = 2,400 Kr., \therefore 2,080 Kr., kapitaliseret til	52,000 —
	<hr/> 294,000 Kr.

Dette Beløb er vel lidt for stort, da der nok vilde spares nogen Brændselsudgift ved Reduktionen af Alumnernes Antal, men denne Besparelse kan ikke opgives.

I de ovennævnte Beløb ere indbefattede Omkostninger ved Indlæggelse af Varmeapparat og elektrisk Belysning. Fradrages disse Omkostninger for den større Plans Vedkommende med 40,000 Kr. (idet ellers nye Kakkelovne maa anskaffes) og for den mindre med 38,000 Kr., stille Udgifterne sig saaledes:

Til Projektet med Indkøb af Præstegaardsgrunden og med Bolig for 100 Alumner	428,740 Kr.
Til Projektet uden Indkøb af Præstegaardsgrunden med Bolig for 80 Alumner.....	<hr/> 256,000 —

Endnu skal bemærkes, at der efter begge Projekter maa søges bevilget Huslejegodtgørelse og Godtgørelse for Flytningsomkostninger til Alumnerne og for de paa Regensen boende Embedsmænd og Funktionærer under Byggeforetagendet, hvis Varighed anslaaes til 2 à $1\frac{1}{2}$ Aar, samt midlertidige Kontorer for Regensprovsten og Viceinspektoren; hertil vilde medgaa 40,000 à 50,000 Kr. Endvidere vilde Gennemførelsen af den større Plan medføre Udgifter til Gymnastikapparater og til forøget Inventarium, og der vilde efter begge Projekter opstaa forskellige Spørgsmaal om Stillingen overfor Regenslægen og Regensfunktionærer under Ombygningen.

I Konsistorium rejste der sig straks Indvendinger imod den forelagte Plan. Man fandt Anbringelsen af Længde-Korridorer, der havde vist sig som det eneste Middel til Tilvejebringelse af et større Antal Værelser i den gamle Regensbygning, meget betænkelig, navnlig under Hensyn til, at disse Korridorer venteligt vilde blive et yndet Opholdssted for Alumnerne og saaledes vilde afstedkomme Forstyrrelser af den fornødne Ro i Værelserne. Endvidere fandt man de projekterede Eneværelser (den almindelige Størrelse vilde blive ca. $6\frac{1}{2}$ à 7×5 Alen) lidet tilfredsstillende, navnlig i Forhold til de betydelige Omkostninger ved Ombygningen. I det hele mentes det — hvis man ikke vilde gaa til en fuldstændig Flytning af Regensen — at ogsaa Regensbygningens nuværende Indre burde beholdes uforandret, saaledes at det største Antal af de nuværende Kontubernallejligheder, der nu bebos af to Alumner, tildeles én Alumnus. De fleste Kontubernallejligheder ere ikke større, end at de ville afgive passende Plads for én Alumnus (Lejlighederne paa 6te Gang have saaledes en Størrelse af $7\frac{1}{2}$ à $8 \times 6\frac{1}{2}$ Alen). Det vilde herved naas, at hver Alumnus fik særskilt Sovekammer. Ønskeligheden af dette sidste betones særlig stærkt af de lægevidenskabelige Medlemmer af Konsistorium,

som navnlig ogsaa gjorde gældende, at en saadan Fordring maatte fastholdes ved en eventuel Flytning af Regensen.

Dernæst formentes det ogsaa, at den forelagte Plan ikke greb tilstrækkeligt ind i Udenomslejlighederne. Navnlig fandtes den nuværende Indretning, hvorefter Alumnerne ere henviste til som deres Køkken at benytte Regenskarlenes tilmed lidet rummelige Kælderrum ved Indgangs-porten fra Krystalgade, ganske upassende efter Nutidens Forhold, og der mentes at burde forskaffes Alumnerne Køkken paa hver Gang. Denne Fordring mente man at maatte stille saavel for den almindelige Renligheds Skyld som af Hensyn til den Tidsspilde, der forvoldes Alumnerne, naar de selv ville tilberede deres Maaltider, ved at henvises til et fjerntliggende og i Almindelighed i Øjeblikket af andre optaget Rum.

Konsistorium nedsatte derefter i sit Møde den 27de Juni forrige Aar et Udvalg, bestaaende af Professorerne Chr. Bohr, Kr. Erslev, K. Faber, Jul. Lassen (Regensprovst) og T. N. Thiele, som under Raadførelse med Universitetets Kvæstor og Bygningsinspektøren skulde tage Sagen under yderligere Overvejelse. Udvalgets nærmeste Opgave skulde det være at overveje, *dels* til hvor stort et Antal Alumner, der under Iagttagelse og nærmere Udførelse af de ved Sagens Behandling i Konsistorium fremhævede Hensyn kunde være Plads i den gamle Regensbygning under væsentlig Bibeholdelse af dennes indre Dele, *dels* om der til de øvrige Regensalumner burde skaffes Plads *enten* ved Erhvervelse af og Tilbygning paa Trinitatis Præstegaards Grund *eller* ved Opførelse andetsteds af en ny Regensafdeling paa et lyst og luftigt, ikke stærkt bebygget Sted.

Efter at Udvalget nu udførligt har drøftet Sagen med Bygningsinspektøren og Kvæstor, skal man først udtale, at det har ment at maatte opgive Tanken om en Deling af Regensen saaledes, at der, under Bibeholdelse af Regensens nuværende Bygning, for et begrænset Antal Alumner bygges en anden Afdeling paa et nyt Sted til Optagelse af Resten af Alumnerne. Det har nemlig vist sig, at en saadan Ordning, hvad enten man sammenligner den med en Udvidelse af den nuværende Regensbygning ind paa Præstegaardsgrunden eller med Opførelsen af en hel ny Regensbygning paa et andet Sted, saavel i Anlæg som Driften vil medføre uforholdsmæssige Omkostninger. Enkelthederne i saa Henseende ville nærmere fremgaa af det følgende. Her skal kun Hovedpunkterne (noteres:

1. En Omdannelse af den nuværende Regensbygning med passende Lejligheder for 52 Alumner (se nedenfor S. 616)	
vil koste	20,000 Kr.
Badeanstalt m. m. i Baggaarden	5,000 —
Anlæg af en Filial med ca. 48 Lejligheder (se nedenfor S. 619)	340,000 —
Byggegrund hertil 8,500 □ Alen, anslaaet til 15 Kr. pr.	
□ Alen.....	127,500 —*)
	<hr/> 492,500 Kr.

*) Denne Angivelse er i allerhøjeste Grad omtrentlig. Prisen er ansat efter, hvad en godt beliggende Grund i Omegnen af det nye Røgshospital antagelig vil kunne erhverves for; vilde man fastholde, at den nye Regens skulde ligge indenfor Søerne, vilde Prisen blive meget højere. Arealet er beregnet ud fra den Forudsætning, at Indgangssiden vender ud til Gaden, medens Sidefløjene vende ud til Nabogader, men lægges 10 Alen tilbage fra dem; bag Hovedfløjen er tænkt en Have med ca. 30 Alens Dybde. Hvis man vil opgive de to 10 Alens Forhaver,

Og Filialens Drift vil efter en af Kvæstor foretagen foreløbig Berregning medføre en aarlig Merudgift af 18,000 à 20,000 Kr. Under Forudsætning af, at Filialen skulde bestyres ikke som oprindelig paatænkt af en Viceinspektør, men af en Universitetslærer som selvstændig Bestyrer (Provst, se nedenfor), vilde endda den ovenstaaende Anlægssum være for lavt anslaaet, idet den kun omfatter Bolig for en Viceinspektør.

2. Omordningen af den gamle Regensbygning med Tilbygning ind paa Præstegaardsgrunden og med Plads for 90 (88) Alumner (se nedenfor S 617—18) vilde koste i Anlæg.. 170,000 Kr.
Erhvervelse af Byggegrunden anslaaes til 108,740 --
278,740 Kr.

hvortil eventuelt for Sammenligningens Skyld maa lægges kapitaliseret Huslejegodtgørelse for 12 Alumner (se nærmere nedenfor S. 618)..... 31,200 —
309,940 Kr.

Denne Foranstaltning vil vel nok medføre nogen Merudgift til Drift, men ikke nogen væsentlig.

3. Opførelsen af en ny Regensbygning paa et nyt Sted (se nedenfor S. 618—20) anslaaes at ville koste i Anlæg.... 638,000 Kr.
Byggegrund 14,000 □ Alen à 15 Kr. pr. □ Alen..... 210,000 — *)
848,000 Kr.

hvorifra fragaar det ved Salg af den gamle Regensgrund indkommende Beløb 500,400 —
347,600 Kr.

Udvalget har herefter altsaa ment at maatte opgive Tanken om en Deling af Regensen. Ikke blot vilde, som oplyst, Anlægsomkostningerne være uforholdsmæssig store. Men Driftsomkostningerne vilde, idet man ikke kunde nægte Beboerne af den nye Filial lignende Goder og Bekvemmeligheder som de gamle, stige til omtrent det dobbelte af de nuværende. Hertil kommer det vanskelige Spørgsmaal, om den nye Filial skulde bestyres af en Viceinspektør under Provsten ved den gamle Regens eller af en selvstændig Provst. Ved den førstnævnte Ordning vilde Alumnerne i Filialen ikke blive ganske ligestillede med Beboerne af den gamle Regens. Den sidstnævnte Ordning maatte vistnok ogsaa foretrækkes af de samme Grunde, som have medført, at Universitetet stedse har fastholdt Ønskeligheden af, at den gamle Regens blev bestyret af en dér boende Universitetslærer. Men denne Ordning vilde forøge Omkostningerne og frembyde den Mislighed, at de to Afdelinger vilde kunne blive bestyrede efter noget forskellige Principer.

Valget formenes herefter at maatte staa mellem de ovenfor under 2. og 3. angivne Alternativer, en Udvidelse af den nuværende Regensbygning ind paa Trinitatis Præstegaards Grund og en hel ny Regensbygning paa et andet lysere og luftigere Sted.

kommer man ned til et Areal af 7,000 □ Alen; vende modsat Sidebygningerne ikke ud til Gader, men til Nabohuse, maa de lægges 25 Alen fra disse, hvilket giver et Areal af 11,000 □ Alen.

*) Jfr. herved, hvad der i forrige Note er bemærket om den tilsvarende Post. Uden Forhaver bliver Arealet 11,500 □ Alen, uden Nabogader 18,000 □ Alen.

Hvad *det første Alternativ* angaar, skal Udvalget under Henvisning til hoslagte af Bygningsinspektøren efter indgaaende Drøftelse med Udvalget udarbejdede og af dennes Skrivelse af 5. Marts d. A. ledsagede Plan nærmere bemærke følgende.

I Tilslutning til de ovenanførte under Sagens Behandling i Konsistorium faldne Udtalelser maa Udvalget for det første bestemt fraraade den bekostelige videregaaende Omdannelse af den ældre Regensbygningens Indre, som tidligere har været paa Tale. De forhaandenværende Alumnelejligheder ville i det hele fremdeles passende kunne anvendes uforandrede, se herom nærmere nedenfor, men nogle Forandringer i Bygningens Indre ville dog være fornødne. Først skal i saa Henseende fremhæves Anbringelsen af Køkkener (Thekøkkener) paa hver Gang til Brug for Alumnerne i Stedet for Karlekælderen. En Forandring i dette Forhold maa Udvalget bestemt anse for paakrævet af Hensyn til den almindelige Renlighed og Alumnernes Tarv overhovedet, se ovenfor S. 613. Ifølge de forskellige Forhold paa Gangene er Opgaven løst paa forskellig Maade, idet man paa 1ste, 2den og 4de Gang har kunnet finde passende Plads til to smaa Køkkener, et i hver Etage, i det ene af de til de derværende 3 Værelser-Lejligheder hørende Rum, medens man paa 3die og 6te Gang har maattet anvende en hel Alumnelejlighed til et noget større Køkken. I Forbindelse med Køkkenerne har der maattet anbringes Rekvisitrum til Regenskonernes og -Karlens Redskaber. Hvad Forholdene i Kirkefløjen angaar, har det hidtil været en følelig Ulempe, at der ikke ved Regensens Festligheder, til hvilke der ikke haves andet Lokale end Læsestuen og Musikstuen, haves noget Rum disponibelt ved Siden af disse Lokaler til Udenomslejlighed (Anretning, Aftrædelsesværelser eller deslige). Denne Ulempe søges afhjulpen derved, at Biblioteket flyttes fra det ved Siden af Musikstuen beliggende Rum ned i de to Alumnusværelser i Stueetagen. Ved festligere Lejligheder vil da det tidligere Bibliotek kunne anvendes til Anretningsværelse og deslige, medens det nye Bibliotekslokale, der ved en Dør sættes i Forbindelse med Køkkenet paa 3die Gang, kan anvendes til Samlingsrum og Opholdssted under Udflytning af Stole og Borde efter Fællesspisningen i Læsestuen. Paa denne Maade vil det endvidere kunne opnaas, at det nuværende Tyendeværelse i Viceinspektorens Lejlighed, der i Virkeligheden kun er en aflukket smal Gang, faar en passende Udvidelse. Af de to Værelser med Indgang fra Porten ligeoverfor Portnerens Lejlighed, som hidtil have staaet til Regensprovstens Raadighed, og som faktisk i lang Tid udelukkende ere blevne anvendte til midlertidig Bolig for Alumner, hvis Regenstid er udløben, uden at de have faaet Eksamen, tænkes det ene anvendt til Opholdssted om Dagen for Dagvagten og om Natten for Nattevagten, medens det andet lægges til Portnerens Lejlighed. Denne er nu temmelig lille og vilde være ubrugelig for en Portnerfamilie med Børn. Nattevagten har hidtil haft Ophold i Portnerens Forværelse, hvilket selvfølgelig har voldet adskillige Ubehageligheder. Denne nye Anvendelse af Portværelserne gør Anbringelsen af en særlig Adgang til hver af disse fornøden.

Retiradvæsenet og Badeindretningen i deres nuværende Skikkelse findes aldeles uforsvarlige. Der foreslaas nu anbragt 6 Stkr. Vandklosetter i Loftsetagen over Gangene, samt i Kirkefløjen et W. C. for Viceinspektøren, Badeindretningen foreslaas henlagt i Tilbygningen paa Præstegaards-

grunden. Portnerkarlens nuværende usunde Kælderværelse i Karlekælderen ved Porten omdannes til Vadskekælder, og i Karlekælderen indrettes Frokoststue for Betjeningen. Portnerkarlen faar Værelse i Tilbygningen paa Præstegaardsgrunden.

Der findes nu paa Regensen 48 Lejligheder, som hver bebos af to Alumner, og 4 Lejligheder, som hver bebos af en Alumnus, altsaa Bolig for ialt 100 Alumner. Af disse Lejligheder bortfalde ved den foreslaaede Omdannelse de 4 sidstnævnte, idet de to i Kirkefløjen omdannes til Bibliotekslokale og en paa 3die og 6te Gang til Køkken. Endvidere miste de hidtilværende 6 tre Værelseslejligheder paa 1ste, 2den og 4de Gang deres ene Værelse, som omdannes til Køkken. Iøvrigt findes de forhaandenværende, hidtil af to Alumner beboede Lejligheder i det hele — forudsat at man beholder den hidtilværende Opvarmning ved Kakkellovne — passende at kunne anvendes til Boliger for én Alumnus, se ovenfor S. 612, som saaledes opnaar særligt Soveværelse, hvad der formentlig bør lægges stor Vægt paa. Fire af de hidtilværende Lejligheder paa 2den Gang findes dog store nok til fremdeles at kunne bebos af to Alumner. I to af de nuværende to Værelseslejligheder paa 3die Gang, hvis ene Værelse er ganske uden Dagslys, maa Skillevæggen mellem Værelserne borttages. Der bliver saaledes i den gamle Regensbygning tilbage 48 Lejligheder, nemlig til 42 to Værelseslejligheder, hver for en Alumnus, 2 et Værelseslejligheder, hver for én Alumnus, og 4 to Værelseslejligheder, hver for to Alumner, altsaa Bolig i alt for 52 Alumner.

I Forbindelse med de ovenfor omtalte Omdannelser maa der endvidere foretages forskellige i Bygningsinspektørens Skrivelse af 5te Marts d. A. under Nr. 6—9 omtalte Foranstaltninger til Istandsættelse og Forbedring af forskellige Dele af Bygningen, Omdannelse af Kloaksystem m. m.*)

Samtlige ovennævnte Arbejder anslaaes at ville medføre en Udgift af 20,000 Kr.

Den foreslaaede Nybygning ind paa Trinitatis Præstegaards Grund er beregnet opført med delvis Kælder, Stue, 1ste og 2den Sal samt Kvistetage mod Gaarden. Den faar samme Etagehøjde som Fløjen imod Kannikestræde og opføres for det ydres Vedkommende som en Fortsæt-

*) 6. Medens en gennemgaaende Hovedrestauration af Regensens Bygninger ikke kan siges at være paatrængende nødvendig, om end den maa foretages inden længe, maa dog en Hovedstandsættelse af Krystalgadefløjen anses for uopsættelig, idet de talrige Murrevner i Gaardfaçaden viser, at Fundamentet under Bygningen er daarligt. Da tillige Tagværket over Fløjen trænger til en gennemgaaende Udbedring, er der i Overslaget beregnet Udbedring af disse Skrøbeligheder.

7. Ligeledes findes det heldigst, om der kunde foretages en grundig Udrensning af Kælderen under Kirkefløjen, hvor der findes en Overflødighed af unyttige Skillerum, og hvor der tiltrænges en grundig Istandsættelse af Gulve og Vægge, og hertil er ligeledes Udgiften medtaget i Overslaget.

8. I Anledning af Køkken- og Klosetanbringelsen vil blive at føre to Hovedtrapper — 2. og 3. Gang — til Loftet, endvidere de Forandringer at foretage i Bjælkelag, Tag og Skillerum, som udfordres for at fyldestgøre Byggelovens og Sundhedsvedtægtens Fordringer, og som medfører betydelige Arbejder.

9. Omdannelse af Kloaksystemet og Anbringelse af Interceptorer for W. C., Reparation af Gaardsplads, Gade og Fortov efter Rørlægningen.

telse af denne. Med Hensyn til Nyopførelsen mod Kannikestræde vil en Dispensation fra Bygningsloven udkræves. Opvarmningen sker ved Kakkelovne og forudsættes — ligesom i den gamle Bygning — at maatte ske ved Brænde, til hvert Værelse er der Ventilationsrør. Indretningen er i det hele væsentlig overensstemmende med den ved Omdannelsen af den gamle Regens fremkommende, altsaa ordentligvis med Dobbeltværelser for hver Alumnus og Køkkener. Dobbeltlejlighedernes Størrelse er i Almindelighed $8\frac{1}{2} \times 7$ à $7\frac{1}{2}$ eller $8\frac{1}{2} \times 6$ Kv.-Alen, undertiden noget mindre eller større. I Kælderen indrettes Cyklestald og Brændekælder. Fra Kannikestræde bliver der Gennemgang gennem Kælderen til Baggaarden, saaledes at man ad denne Vej kan fjerne Dagrenovationen. Badeindretning og W. C. anbringes i Kvistetagen. Anbringelsen af en Gymnastiksal har man allerede af Pladshensyn maattet opgive. Derimod anbringes der i Kvistetagen en Fægtesal for Regensens Fægteklub. Denne, der understøttes af Kommunitetets Midler, og som er det eneste Hjemsted for Legemsøvelser paa Regensen, kan om Sommeren afholde sine Øvelser i Gaarden, men har om Vinteren maattet holde sine Øvelser i Læsestuen, hvad man dog har maattet opgive, eller paa et ganske utilfredsstillende Loftsrum. Man har derfor ment, at der nu burde skaffes passende Lokale for den. Der opsættes Gasbadeovn, og Gas indlægges til Køkkener og Gange, Trapper og Fægtesal. I Baggaarden opstilles de fornødne Skarnbeholdere og der opføres endvidere en Halvtagsbygning med stort Pissoir, W. C. for Betjeningen og Redskabsrum. Lysgaarden er beregnet asfalteret. I Nybygningen findes for Alumner 35 to Værelseslejligheder og 3 et Værelseslejligheder, altsaa Bolig for 38 Alumner.

Omkostningerne ved Planens Udførelse er af Bygningsinspektøren anslaaede saaledes:

Omdannelse af Bygningens gamle Del, se ovenfor	20,000 Kr.
Nybygningen.....	145,000 —
Uforudsete Udgifter	5,000 —
	<hr/>
	170,000 Kr.

Hertil kommer Købesummen for Præstegaardsgrunden, 1,532

Kv.-Alen à 70 Kr. pr. Kv.-Alen	107,240 —
Omkostninger ved Købet, ca.....	1,500 —
	<hr/>
I alt...	<u>278,740 Kr.</u>

Som det vil ses, bliver i den saaledes omdannede Regens Plads til 52 + 38, i alt 90 Alumner mod de nuværende 100. Der skulde altsaa i alt gives Huslejegodtgørelse til 10 Alumner. Men det maa anses for særdeles ønskeligt, at disse Huslejeportioners Antal forhøjes med 2 til 12. Derved vilde det opnaas, at man kunde give alle de privilegerede Alumner med Undtagelse af de hillerødske Studenter Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig. Nu staar Sagen med Hensyn til de privilegerede Alumner saaledes, at der af disse hvert Aar kun optages 5 paa Regensen, hver paa 4 Aar, saa at der regelmæssigt findes 20 privilegerede Alumner paa Regensen, medens Resten faar Huslejegodtgørelse. Det har altid været Skik, at de privilegerede Alumner fra Hillerød (to) optages paa Regensen og altsaa foruden dem 3 andre, ordentligvis islandske Studenter. Men efter at Antallet af islandske Studenter er tiltaget, fremkommer der herved meget følelige Ulemper. Det har vist sig, at de her paa Regensen boende

islandske Studenters Værelser stadig blive Tilholdssteder for deres Kammerater, og der klages fra de paa Regensen boende islandske Studenter ufladeligt over, at de ikke kunne skaffe sig Ro. Resultatet heraf er blevet, at i de sidste Aar saa at sige alle islandske Studenter foretrække Huslejegotgørelse for Regensbolig netop af de anførte Grunde, og de, som ved Lodtrækning komme herind, benytte den først givne Lejlighed til at søge Tilladelse til at bytte med en Kammerat. Det maa altsaa meget anbefales, at der fremtidigt gives alle de privilegerede Alumner undtagen de hillerødske Huslejegotgørelse i Stedet for Regensbolig, dog, at der vel maatte forbeholdes islandske Alumner, som maatte ønske det, Adgang til at erholde Bolig paa Regensen i Stedet for Alumner fra Hillerød. Endvidere er der stærk Trang til et eller to Reserveværelser til Anvendelse i paakommende Sygdomstilfælde, naar den paagældende ikke straks kan blive indlagt paa Hospital, og naar en Lejlighed bliver ubrugelig f. Eks. som det er sket, ved at der kommer Væggetøj i Lejligheden, naar Reparationer udkræves o. s. v., i hvilket Tilfælde man hidtil har hjulpet sig ved at søge midlertidig Huslejhjælp og Flytningsgodtgørelse tilstaaet den paagældende. Beregner man herefter to Reserveværelser, bliver der tilbage til de uprilegerede og de hillerødske Studenter netop som hidtil 88 Boliger. Til de ovenfor anførte Udgifter ved Foretagendet maatte der herefter lægges: Huslejegotgørelse til 12 Alumner, 224 Kr. aarlig, o: 2,688 Kr.

÷ Regensstipendiet til disse, 1,440 Kr., 1,248 Kr., der kapitaliseret giver.....	31,200 Kr.
Med ovenanførte.....	278,740 —
	<u>Tilsammen . . . 309,940 Kr.</u>

Endnu skal bemærkes, at den ovenstaaende Plans Gennemførelse selvfølgelig vil medføre forøget Udgift til det aarlige Brændsels- og Gasforbrug. Endvidere maatte der bevilges en kalkulatorisk Sum til midlertidig Huslejegotgørelse og til Flytningsomkostninger for Viceinspektør og Alumner, hvis Lejligheder berøres af Byggeforetagenderne. Endelig vil der vistnok udkræves Bevilgelse af en mindre Medhjælpssum til Portneren til Besørgelsen af det med Tilbygningen forøgede Arbejde, og en Forøgelse af Regenskonernes Antal (antagelig med 2), som der allerede nu er Trang til, vil vistnok vise sig nødvendig. Ogsaa om Udgifter til nyt Inventarium vil der blive Tale, se iøvrigt herom nedenfor S. 621.

Medens Udvalget saaledes med Hensyn til det ene Alternativ, Bevarelse af og Tilbygning til Regensen paa dens nuværende Plads og Trinitatis Præstegaards Grund, har set sig i Stand til at forelægge en detailleret Plan, har dette efter Forholdets Natur ikke ladet sig gøre med *det andet Alternativ*: Opførelsen af en hel ny Bygning paa et andet lysere og luftigere Sted. Udarbejdelsen af en detailleret Plan for et saadant Byggeforetagende vilde forudsætte Kendskab til Pladsen, hvor Bygningen skulde opføres, og at sætte sig i Bevægelse for at udfinde en bestemt Byggegrund, som dog maaske i sin Tid ikke vilde kunne erhverves, maatte Udvalget paa Sagens nuværende Standpunkt finde hensigtsløst. Udvalget har saaledes ment at maatte indskrænke sig til at søge at komme til et Resultat om, hvorledes en saadan Nybygning i sine store Træk bør være indrettet. Man har her ladet sig lede af den Betragtning, at en Nybygning saavel hvad Alumneværelserne angaar som i Henseende til Udenoms-

lejlighed og Omgivelser maatte være af en saadan Beskaffenhed, at den ikke alene tilfredsstiller Øjeblikkets uafviselige Fordringer, men nogenlunde maa beregnes paa at kunne tilfredsstille stigende Fordringer i Fremtiden.

Under Udvalgets Overvejelse af Muligheden for en Deling af Regensen udarbejdede Bygningsinspektøren i Samraad med Udvalget hosfølgende af Beskrivelse og Overslag, dateret den 7de Februar d. A., ledsagede Udkast til en Regensfilial med Dobbeltværelser for 48 Alumner og 6 Eneværelser. Den bestaar af en Hovedfløj og to Sidefløje. I Hovedfløjen findes Forsamlingslokalerne, i Sidefløjen Studenterboligerne. Bygningskomplekset omslutter en Gaardsplads, hvis fjerde Side begrænses mod Gaden af en Hegnsmur med Port i Midten. Paa hver Side af Porten findes en lille Pavillon, den ene til Ophold for Nattevagten, den anden til Cyklestald for Besøgende eller Opbevaringssted for Sportsremedier. Sidebygningerne have Kældere og tre fulde Etager, Hovedbygningen Kælder og to Etager. I Sidebygningernes Kældere findes Rum for Varmeapparater, Cyklestald, Vadskekælder m. m. I Hovedfløjens Kælder findes Køkken med Birum, Bolig for Økonoma og for Portner. Ved Elevator og Biltrappe staar Køkkenet i Forbindelse med Anretningsværelse og Spisesal i Stueetagen, og i denne Etage er endvidere Musikstue og Bolig for Inspektøren. Paa 1ste Sal findes en større Biblioteks- og Læsesal med to mindre Sideværelser og et Toilet. I Tagetagen herover indrettes nogle Kamre for Køkkenpiger. I Sidebygningens tre Etager findes Alumnuslejlighederne, nemlig Dobbeltværelser for 48 Alumner og 6 Eneværelser eller Reserveværelser med tilhørende The-Køkkener, Pudserum, W. C. og Styrtebad. Det samlede Anlæg med Indlæg af Varmeapparat og elektrisk Lys anslaaes til at ville koste 417,000 Kr.

Under Overvejselen af denne Plan kom man imidlertid til det Resultat, at de paa Planen viste Entreer og Spiserum ved hver Lejlighed kunde bortfalde, og at Lejlighederne følgelig kunde reduceres noget, saaledes som det er vist paa hoslagte Rids. Med denne Reduktion menes der i ovenstaaende Sum besparet ca. 77,000 Kr., saa at

Anlægssummen vilde blive ca.....	340,000 Kr.
Byggegrund, 8,500 Kv.-Alen beregnet til 15 Kr. pr. Kv.-Alen	127,500 —
	467,500 Kr.

Efter at man havde ment at maatte opgive Tanken om en Regensfilial, anmodede man Bygningsinspektøren om at udarbejde Overslag til Udgifterne ved Anlægget af en ny Regensbygning, iøvrigt i Overensstemmelse med Planen for Filialen, men med Bolig for 100 Alumner og for Regensprovst. Dette Overslag, som findes i Bygningsinspektørens ovennævnte Skrivelse af 5te Marts, udviser for en Bygning i den Skikkelse, i hvilken Udvalget mener nærmest at maatte anbefale den, hvilket formentlig vil sige som Minimaludgift, en Anlægssum af 638,000 Kr. Der findes i den saaledes projekterede Bygning 96 Lejligheder, hver til én Alumnus, bestaaende af Studereværelse (6 × 5 Alen) og Soveværelse (6 × 3 Alen) med 5 Alens Højde, og 6 Ene- eller Reserveværelser.

Iøvrigt skal om Planen endnu blot bemærkes, at et Flertal i Udvalget har ment, at der i en ny Regensbygning maatte gives Alumnerne Lejlighed til at kunne faa hele deres Forplejning paa Stedet. Ligesom hertil sigtende Foranstaltninger i og for sig findes naturlige, har man

ment, at de ligefrem vare nødvendige, dersom den nye Regens kom til at ligge paa et Sted, hvor passende Pensionater ikke findes i Nærheden. Planen omfatter derfor som anført en større Spisesal med tilhørende Køkken og Bolig for en Økonoma og hendes Personale. Man har tænkt sig Forholdet ordnet saaledes, at Forplejningen gives i Entreprise til en Dame (Økonoma), der saa selv skulde sørge for sin fornødne Betjening m. m. Fra anden Side, navnlig fra Regensprovstens, er der dog rejst megen Tvivl om, hvorvidt en saadan Ordning vilde være heldig.

Omkostningerne ved Anlægget af den saaledes projekterede nye Regensbygning ere som bemærket anslaaede til	638,000 Kr.,
hertil kommer Købesum for Byggegrund ca. 14,000 Kv.-Alen	
à 15 Kr. pr. Kv.-Alen	210,000 —
(se om denne Post Noterne foran Side 613 og 614).	
	848,000 Kr.,
heri fragaar ved Salg af Regensens nuværende Grund 5,004	
Kv.-Alen à 100 Kr. pr. Kv.-Alen	500,400 —
	347,600 Kr.

Hvad Driftsomkostningerne i den nye Regensbygning angaar, ville de jo nok blive adskilligt større end i den gamle. Der vil vel spares noget i den aarlige Brændselsudgift ved Anbringelse af et Varmeapparat, men til Gengæld maa der udredes Lønning til en Fyrbøder. Og hele det større mere moderne Anlæg vil vistnok kræve forøget Arbejdskraft i forskellige Retninger. En Merudgift fremkommer ogsaa ved Anvendelsen af elektrisk Lys, som dog ikke tænkes anvendt i Alumnuslejlighederne, og ved Anskaffelsen af nyt Inventarium.

Bagved alle Overvejelser om Regensen ligger det Spørgsmaal, om man overhovedet bør fortsætte med de Studerendes Understøttelser under den Form, at man anviser dem Fribolig i et Kollegium. Det vilde utvivlsomt være billigere i Stedet for Fribolig i et Kollegium at give en Huslejegdøtgørelse; for samme Sum vilde man da kunne understøtte et større Antal. I Udvalget har der imidlertid været Enighed om, at en Regens bør bibeholdes. Det maatte være stærke Grunde, som skulde føre til at bryde med de fundatsmæssige Bestemmelser og det historisk givne. Og bortset herfra er efter Udvalgets Formening de stipendienydende Studerendes Samliv paa et Kollegium af saadan almindelig Værdi, at det ikke bør opgives. Ogsaa vil det for adskillige af Stipendienyderne stille sig saaledes, at de ikke vilde faa det tilsigtede Udbytte af en Understøttelse i Penge, idet denne faktisk mere vilde komme deres Paarørende end dem selv og deres Studier til Gode.

Endvidere er Udvalget enigt om at anbefale til Gennemførelse den ovenfor som det første Alternativ betegnede Plan, der gaar ud paa Omdannelse af den gamle Regensbygning og dennes Udvidelse ind paa Trinitatis Præstegaards Grund. Opførelsen af en ny Regens paa et nyt Sted vilde paa en Gang være et væsentligt Brud paa Traditionen og samtidigt for saa vidt en betænkelig Fastholden af denne, som man derved for en meget lang Fremtid vilde slaa Kollegiesystemet fast. Ogsaa vilde

det frembyde Betæneligheder at anbringe en Regens fjernt fra Byens Centrum, Universitetet, de to store Biblioteker og Studenterforeningerne. Nedbrydelsen af den gamle Regens vilde vistnok ogsaa mødes af en berettiget Modstand. Økonomiske Grunde bør herefter formentlig ikke være bestemmende for Valget mellem de to Planer.

Forøvrigt vil vistnok de to Planers Bekostelighed næppe være meget forskellig. Overslagene over Omkostningerne ved Anbringelsen af en Regens paa et nyt Sted ere ganske vist meget usikre. Forholdet, som det er angivet i det foregaaende, vil kunne forrykkes til den ene eller anden Side, navnlig derved, at der for Regensens nuværende Grund kan opnaas en højere Pris end den anslaaede, 100 Kr. pr. Kv.-Alen, eller derved, at der for Byggegrunden til den nye Regensbygning maa gives en højere Pris end den anslaaede, 15 Kr. pr. Kv.-Alen, i hvilken Henseende Forrykkelsen vilde blive betydelig, dersom den nye Regens lægges indenfor Søerne. Men det synes i hvert Fald antageligt, at der ikke vilde vindes nogen betydelig økonomisk Fordel ved Valget af Opførelsen af en ny Regens. Dette gælder, selv om der, som Bygningsinspektøren lejlighedsvis har udtalt, i en nærmere Fremtid vil kunne blive Tale om Omkostninger, ca. 30,000 Kr., til en Hovedstandsættelse af den gamle Regensbygning, og selv om der senere anvendes yderligere Bekostninger paa forbedrede hygiejniske Forhold i denne, saasom Udsugningsrør for hvert Værelse, Frisklufttilførsel til samtlige Kakkellovne og disses Ombygning med Ventilationsovne.

Ved den foreslaaede Ombygning af og Tilbygning til den gamle Regens vinder man en Ordning, der uden at binde Fremtiden tilfredsstillende Øjeblikkets Krav ogsaa i hygiejnisk Henseende. Hvad der ofres paa Grunderhvervelsen er vistnok en godt anbragt Kapital, og Udgiften til Nybygning er næppe mere, end hvad der kan ventes indvundet i forholdsvist faa Aar ved den forøgede Grunds Stigning i Værdi.

Udvalget skal endvidere henstille til Konsistoriums Overvejelse, om der ikke bør leveres Regensalumnerne forøget Inventarium. Hver Lejlighed var fra først af forsynet med fuldstændigt Bohave, men efterhaanden er det blevet saaledes, at der nu kun leveres et Bord, Klædeskab og Madskab. Det er jævnlige ret byrdefuldt for Alumnerne at forskaffe sig det øvrige Inventarium; det er endog forekommet, at Kommunitetsalumner have undladt at søge Regensen, fordi de ikke havde Raad til at anskaffe sig det fornødne Bohave. Disse Vanskeligheder ville stige, naar der nu tildeles hver Alumnus Dobbeltværelser eller større Eneværelse, og det er da at forudse, at Lejlighederne ofte vilde blive uhyggelige ved deres Nøgenhed, dersom der ikke leveres Alumnerne forøget Inventarium. Udvalget mener imidlertid ikke, at dette Spørgsmaal bør indblandes i Ombygningssagen, men at der, om Tanken vinder Bifald, i sin Tid kunde søges opnaaet de til dens Gennemførelse fornødne Beløb ved Bevilling paa de aarlige Finanslove.“

Konsistorium vedtog 10. Maj 1905 at anbefale den akademiske Lærerforsamling at slutte sig til Udvalgsbetænkningen. Lærerforsamlingen behandlede Sagen i et Møde den 25. s. M., hvori det vedtoges at henvise Sagen til fornyet Behandling af Udvalget forøget med Kvæstor, Bygningsinspektøren og Professorerne Drachmann, Jespersen og Zeuthen. Dette forøgede Udvalg afgav 28. Sept. s. A. en saalydende Betænkning:

„Efter at Konsistorium i sit Møde af 10. Maj d. A. havde vedtaget at anbefale den akademiske Lærerforsamling at slutte sig til den i April d. A. af et dertil nedsat Udvalg afgivne Betænkning angaaende Regensens Ombygning, blev Sagen den 25. Maj d. A. forelagt for den akademiske Lærerforsamling. Da der paa denne fremkom forskellige Udtalelser til Fordel for den af Udvalgsbetænkningen forkastede Plan om Flytning af Regensen, enedes man om at henvise Sagen til fornyet Behandling af Udvalget, idet man derhos forøgede dette med 5 nye Medlemmer, nemlig Universitetskvæstor Hørring og kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt M. Borch, der hidtil kun som raadgivende havde deltaget i Udvalgets Forhandlinger, samt Professorerne Drachmann, Jespersen og Zeuthen.

Det saaledes supplerede Udvalg har delt sig i et Flertal og to Mindretal, hvorhos bemærkes, at Professor Bohr ved Fraværelse i Udlandet har været forhindret fra at deltage i Udvalgets fortsatte Arbejde og i Betænkningens Afgivelse.

Udvalgets *Flertal* (Borch, Erslev, Hørring, Lassen, Thiele og Zeuthen) fastholder og slutter sig til Udvalgsbetænkningen af April d. A.

Et *Mindretal* (Drachmann og Jespersen) skal gjerne indrømme, at der ved Flertallets Forslag vindes en hel Del for de fremtidige Beboere af Regensen i Sammenligning med de nuværende Forhold, men maa dog tilraade, at man gaar til den større Forandring at opføre en hel ny Bygning paa en anden og større Grund. Den gamle Regens er opført paa en Tid, da der stilledes langt ringere Fordringer til Menneskeboliger i Almindelighed end nu, og den er endda i Tidernes Løb sikkert blevet ringere i visse Henseender end den var den Gang, idet der vel nu er højere Huse omkring, som tage en Del Lys og Luft fra Regensen. Ikke faa af de nuværende Lejligheder, især paa fjerde og sjette Gang, men ogsaa flere af dem paa tredie, ere saa mørke, at det ubetinget maa have en skadelig Indflydelse paa Beboernes Helbred og Arbejdsevne, selv om dette naturligvis ikke kan paavises med Tal. Ved Omdannelsen af disse Lejligheder fra tomands- til eenmands-Boliger faar ganske vist hver Alumnus mere Luft, men ikke mere Lys og Sol. Det skjønnes heller ikke, at det vil være muligt at faa et blot nogenlunde hyggeligt eller anstændigt Værelse ud af de toværelses-Lejligheder paa tredie Gang, der nu har helt mørkt Sovekammer, og hvor man tænker at borttage Skillevægge. I det hele synes den foreslaaede Ombygning ikke at være meget andet end Flikværk og halvgjort Gjærning, hvorved man kun i Øjeblikket afhjælper de værste Ulemper ved en gammel og utidssvarende Bygning, men ikke faar noget fuldtud tilfredsstillende ud, hvorfor man ogsaa maa regne med stadige senere Reparationer — der tales jo allerede om en Hovedstandsættelse „i en nærmere Fremtid“ til ca. 30,000 Kr. Hertil kommer saa, at man selv ved Købet af Præstegaardsgrunden og Nybygningen paa den kun faar Plads til 88 Studenter. Men skal man fravige det fundatsmæssige Tal af 100 Alumner, bør man sikkert ikke gaa ned, men langt snarere opad i Betragtning dels af det meget stærkt stegne Antal af Studerende overhovedet i Sammenligning med Antallet, da Regensen blev stiftet, dels af Kommunitetets nuværende Rigdom, der ubetinget bør komme de Formaal til gode, som det oprindeligt blev stiftet for.

Ved at opføre en hel ny Bygning vil man derimod kunne opnaa en hel Del Goder paa én Gang: friere Beliggenhed i lyse og luftige Om-

givelser, større Plads for hver enkelt Beboer, Sol og andre hygiejniske Fordele, bekvemmere Indretning af Værelserne indbyrdes, saa at hver Student generes mindre af Naboerne, for ikke at tale om alt det, som det er let at anbringe i en Nutidsbygning, men som det altid er vanskeligt at føje ind i en gammel. Endvidere vil Forsamlingslokaler, Gymnastiksal, Badeindretninger og de tilsynshavendes Lejligheder osv. kunne gjøres langt bedre i enhver Henseende.

Hvad Beliggenheden af en saadan ny Regens angaar, da vil det naturligvis være umuligt paa et saa tidligt Trin at udpege nogen bestemt Byggeplads. Idet man ser bort fra det i og for sig ideale, at Regensens Flytning blev sat i Forbindelse med en Flytning af hele Universitetet med samtlige dertil hørende Institutioner til et samlet, frit beliggende Sted langt fra Byens Centrum, skal man henpege paa Muligheden af at erhverve en af de Kommunen tilhørende Grunde i umiddelbar Nærhed af den Park med Sportsplads, der tænkes anlagt paa Blegdamsfællede og Østerfællede, helst maaske Hjørnet af Nørreallé og Fredensgades Forlængelse, lige udenfor Almindeligt Hospital.

Med Hensyn til Omkostningerne ved en Nybygning skal Mindretallet nøjes med at henvise til Overslaget i den oprindelige Udvalgsbetænkning, S. 619 f. Dog maa bemærkes, at det næppe vil være muligt at faa en passende Grund paa det ovenfor omtalte Sted til en saa lav Pris (15 Kr.) som i Betænkningen antaget; der maa, efter Oplysninger, som Udvalget har indhentet, vistnok regnes med en Pris af 20 à 25 Kr. pr. Kvadratalen, hvorved Omkostningerne ved Anlægget af en ny Regens vil forhøjes med 70—140,000 Kr. Mindretallet kan dog i Betragtning af de Fordele, der formentlig vindes ved en Flytning, ikke tillægge denne Forøelse nogen Vægt, saa meget mindre som en Erhvervelse af Grund paa det angivne Sted, næppe vil være nogen ufordelagtig Anbringelse af Penge.

En detailleret Plan for en hel ny Regensbygning har Mindretallet paa Sagens nuværende Standpunkt ikke anset det for gjørligt at tilvejebringe; i saa Henseende kan det ganske slutte sig til Betragtningerne i den oprindelige Betænkning S. 618.

Overfor Mindretallets Betænkning skal *Flertallet* udtale følgende: Vi overse naturligvis ikke, at der ved Opførelse af en ny Regensbygning paa en ny og større Grund, naar man dertil vil ofre tilstrækkelige Midler, kan indvindes Fordele i Retning af Lys- og Luftforhold m. m. Men vi mene paa den anden Side, at Mindretallet i sin Omtale af Mangler ved visse Lejligheder i den gamle Regensbygning, som denne vil blive efter Ombygningen, overdriver disse og ser for mørkt paa Forholdene. Vi mene, at Beboelsesforholdene paa den gamle Regens, som de ville blive efter Ombygningen, ere gode og forsvarlige, ligesaa gode som eller bedre end de i Almindelighed ville stille sig for Studenter, ogsaa de velstillede. Ved Siden deraf maa vi ogsaa fremdeles lægge megen Vægt paa det betænkkelige i at henlægge Regensen til et fra Byens Centrum fjernt liggende Sted.

Og overhovedet mene vi, at Regensens Flytning til et nyt Sted er et Skridt, som vil støde paa mangfoldige Vanskeligheder. Det vil finde bestemt Modstand hos alle dem, der mene, at Kollegiesystemet, selv om det i Øjeblikket maa fastholdes, dog ikke nu bør slaas endelig fast for Fremtiden. Det vil endvidere møde Modstand fra deres Side, som af historiske og arkitektoniske Hensyn til Regensen selv og til dens Genbo, Trini-

tatis Kirke med Rundetaarn vil kræve den nuværende Regensbygning bevaret; thi at denne, som er uskikket til andet Brug, maa falde, dersom en ny Regensbygning skal opføres paa andet Sted, synes utvivlsomt. Naar hertil kommer Bekostelighedsspørgsmaalet — og efter Mindretallets Oplysninger ville Bekostningerne endda blive større end antaget i Udvalgsbetænkningen af April — hører der intet særligt skarpt Fremsyn til at forudsige, at Forsøget paa at gennemføre et Forslag om Regensens Flytning, naar den nye Regensbygning virkelig skal skaffe Alumnerne bedre Vilkaar end den gamle Regens efter Ombygningen vil frembyde, i gunstigste Fald bliver enstydig med en langvarig Udsættelse af Sagens Afgjørelse og let kan føre til dens Forsumpning.

En hurtig Forbedring af Regensforholdene er paatrængende nødvendig. Der kan, som i Udvalgsbetænkningen af April d. A. oplyst, ved den forelagte Plan til Omdannelse af og Tilbygning til den gamle Regensbygning uden urimelige Udgifter opnaas vel ikke ideale, men gode og forsvarlige Forhold, og denne Foranstaltning foregriber ikke Spørgsmaalet om eventuelle Ordninger i ganske anden Retning, som ville kunne påkræves af Forandringer i Livsforhold og Anskuelser.

Vi anbefale derfor den akademiske Lærerforsamling at slutte sig til Udvalgsbetænkningen af April d. A.

Medundertegnede *Faber* var oprindeligt stemt for Udflytning af Regensen, for saa vidt dette kunde ske til frie Omgivelser i eller umiddelbart ved den paa Blegdamsfælleden projekterede Folke- og Idrætspark, fordi der paa dette Sted kunde udvikle sig et sundere og friere Liv for Regensalumnerne end hidtil har været muligt. Jeg betragtede imidlertid Sagen som uigjennemførlig paa Grund af de mange Interesser, der knytte sig til den gamle Regensbygning. Jeg deltog derfor i Arbejdet paa dennes Omdannelse og Forbedring og medunderskrev Udvalgets Betænkning. Da Spørgsmaalet om Regensens Flytning nu rejses paany fra anden Side, kan jeg ikke undlade at udtale min Sympathi for Flytningen og maa altsaa slutte mig til Mindretallets Konklusion.“

I sit Møde den 26. Okt. 1905 vedtog Lærerforsamlingen den i Udvalgsbetænkningen af April 1905 og af Flertallet i Udvalgsbetænkningen af 28. Sept. s. A. foreslaaede Plan og overgav s. D. Sagen til Ministeriets gunstige Forsorg i Overensstemmelse med Konsistoriums nærmere Indstilling. I denne, der afgaves 4. Novbr. s. A., indstilledes det til Ministeriet at søge udvirket Hjemmel for, at Trinitatis Præstegaards Grund indkøbtes af Kommunitetet, og at der til Omdannelse og Indretning af Bolig for 88 Alumner paa Regensens daværende Grund og paa ovennævnte Grund, i væsentlig Overensstemmelse med den i Udvalgsbetænkningen af April 1905 S. 615 f. nævnte Plan, af Kommunitetets Midler maatte anvendes det til en saadan Ombygning og Nybygning anslaaede Beløb af 170,000 Kr.

B. Lov Nr. 106 af 6. April 1906 om Byggeforetagender for Regensen.

Den 1. Decbr. 1905 fremsatte Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Landstinget et saalydende Forslag til Lov om Byggeforetagender for Regensen, jfr. Rigsdagstid. 1905—06, Till. A. Sp. 3147—56:

„Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til af Kommunitetets Midler at anvende et Beløb af 300,820 Kr. til Regensens Ombygning og Udvidelse ind paa Trinitatis Præstegaards Grund.“

Bemærkningerne til dette Lovforslag var følgende:

„Spørgsmaalet om en gennemgribende Forandring af Boligforholdene paa Regensen har i længere Tid været Genstand for Universitetets Overvejelse. At Alumnernes Boligforhold, der nu væsentlig ere de samme, som de vare for henved tre Hundrede Aar siden, ere højst utilfredsstillende, og at meget af, hvad der hører til Udenomslejligheden, maa erkendes at befinde sig i en efter Nutidens Forhold lidet passende, navnlig med Nutidens hygiejniske Fordringer uforenelig Tilstand, var man fra alle Sider enig om.

Derimod har der været fremsat forskellige Planer til Afhjælpning af de forhaandenværende Mangler. Disse Planer ere gaaede ud paa: Bygning af en ny Regensbygning paa et andet Sted, Deling af Regensen, saaledes at der under Bibeholdelse af Regensens nuværende Bygning for et begrænset Antal Alumner bygges en anden Afdeling paa et nyt Sted til Optagelse af Resten af Alumnerne, og endelig Erhvervelse af Trinitatis Præstegaards Grund og Opførelse af en ny Fløj paa denne. Bagved alle disse Overvejelser om Regensen ligger det Spørgsmaal, om man overhovedet bør fortsætte med de studerendes Understøttelse under den Form, at man anviser dem Fribolig i et Kollegium. I et af Konsistorium den 27. Juni 1904 til Drøftelse af disse Spørgsmaal nedsat Udvalg — bestaaende af Professorerne Bohr, Erslev, Faber, Lassen (Regensprovst) og Thiele — har der imidlertid været Enighed om, at en Regens bør bibeholdes. Det maatte være stærke Grunde, som skulde føre til at bryde med de fundatsmæssige Bestemmelser og det historisk givne. Og bortset herfra er efter Udvalgets Formening de stipendienydende Studenters Samliv paa et Kollegium af saadan almindelig Værdi, at det ikke bør opgives. Ogsaa vil det for adskillige af Stipendienyderne stille sig saaledes, at de ikke vilde faa det tilsigtede Udbytte af en Understøttelse i Penge, idet denne faktisk mere vilde komme deres paarørende end dem selv og deres Studier til Gode.

Endvidere var Udvalget enig om at anbefale til Gennemførelse den Plan, der gaar ud paa Omdannelse af den gamle Regensbygning og dennes Udvidelse ind paa Trinitatis Præstegaards Grund. Opførelsen af en ny Regens paa et nyt Sted vilde paa en Gang være et væsentligt Brud paa Traditionen og samtidig for saa vidt en betænkelig Fastholden af denne, som man derved for en meget lang Fremtid vilde slaa Kollegiesystemet fast. Ogsaa vilde det frembyde Betænkeligheder at anbringe en Regens fjernt fra Byens Centrum, Universitetet, de to store Biblioteker og Studenterforeningerne. Nedbrydelsen af den gamle Regens vilde vistnok ogsaa mødes af en berettiget Modstand, navnlig fra deres Side, som af historiske og arkitektoniske Hensyn til Regensen selv og dens Genbo, Trinitatis Kirke med Rundetaarn, vilde kræve den nuværende Regensbygning bevaret; thi at denne som uskikket til andet Brug maa falde, dersom en ny Regensbygning skal opføres paa andet Sted, synes utvivlsomt.

Ved den foreslaaede Ombygning af og Tilbygning til den gamle Regens vinder man en Ordning, der uden at binde Fremtiden tilfredsstillende Øjeblikkets Krav ogsaa i hygiejnisk Henseende. Hvad der ofres paa Grunderhvervelsen er vistnok en godt anbragt Kapital for det Tilfælde at Bygningskomplekset en Gang bliver at afhænde.

En hurtig Forbedring af Regensforholdene er paatrængende nød-

vendig. Der kan ved den foreslaaede Plan til Omdannelse af og Tilbygning til den gamle Regensbygning uden urimelige Udgifter opnaas vel ikke ideale, men gode og forsvarlige Forhold, og denne Foranstaltning foregriber ikke Spørgsmaalet om eventuelle Ordninger i ganske anden Retning, som vilde kunne paakræves af Forandringer i Livsforhold og Anskuelser.

Hvad Planen i øvrigt angaar skal man nærmere bemærke følgende:

De forhaandenværende Alumnelejligheder ville i det hele fremdeles passende kunne anvendes uforandrede, se herom nærmere nedenfor, men nogle Forandringer i Bygningens Indre ville dog være fornødne. Først skal i saa Henseende fremhæves Anbringelsen af Køkkener (Thekøkknener) paa hver Gang til Brug for Alumnerne i Stedet for Karlekælderen. En Forandring i dette Forhold maa Udvalget bestemt anse for paakrævet af Hensyn til den almindelige Renlighed og Alumnernes Tarv overhovedet. Ifølge de forskellige Forhold paa Gangene er Opgaven løst paa forskellig Maade, idet man paa 1ste, 2den og 4de Gang har kunnet finde passende Plads til to smaa Køkkener, et i hver Etage, i det ene af de til de der-værende 3 Værelses-Lejligheder hørende Rum, medens man paa 3die og 6te Gang har maattet anvende en hel Alumnelejlighed til et noget større Køkken. I Forbindelse med Køkkenerne har der maattet anbringes Rekviritrum til Regens-Konernes og -Karlenes Redskaber. Hvad Forholdene i Kirkefløjen angaar, har det hidtil været en følelig Ulempe, at der ikke ved Regensens Festligheder, til hvilke der ikke haves andet Lokale end Læsestuen og Musikstuen, haves noget Rum disponibelt ved Siden af disse Lokaler til Udenomslejlighed (Anretning, Aftrædelsesværelser eller deslige). Denne Ulempe søges afhjulpen derved, at Biblioteket flyttes fra det ved Siden af Musikstuen beliggende Rum ned i de to Alumneværelser i Stue-etagen. Ved festlige Lejligheder vil da det tidligere Bibliotek kunne anvendes til Anretningsværelse og deslige, medens det nye Bibliotekslokale, der ved en Dør sættes i Forbindelse med Køkkenet paa 3die Gang, kan anvendes til Samlingsrum og Opholdssted under Udflytning af Stole og Borde efter Fællesspisningen i Læsestuen. Paa denne Maade vil det endvidere kunne opnaas, at det nuværende Tyendeværelse i Viceinspektors Lejlighed, hvilket Værelse i Virkeligheden kun er en aflukket smal Gang, faar en passende Udvidelse. Af de to Værelser med Indgang fra Porten lige overfor Portnerens Lejlighed, som hidtil have staaet til Regensprovstens Raadighed, og som faktisk i lang Tid udelukkende ere blevne anvendte til midlertidig Bolig for Alumner, hvis Regenstid er udløben, uden at de have faaet Eksamen, tænkes det ene anvendt til Opholdssted om Dagen for Dagvagten og om Natten for Nattevagten, medens det andet lægges til Portnerens Lejlighed. Denne er nu temmelig lille og vilde være ubrugelig for en Portnerfamilie med Børn. Nattevagten har hidtil haft Ophold i Portnerens Forværelse, hvilket selvfølgelig har voldet adskillige Ubehageligheder. Denne nye Anvendelse af Portværelserne gør Anbringelsen af en særlig Adgang til hver af disse fornøden.

Retiradevæsenet og Badeindretningen i deres nuværende Skikkelse findes aldeles uforsvarlige. Der foreslaas nu anbragt 6 Stkr. Vandklosetter i Loftsetagen over Gangene, samt i Kirkefløjen et W. C. for Viceinspektør; Badeindretningen foreslaas henlagt i Tilbygningen paa Præstegaardsgrunden. Portnerkarlens nuværende usunde Kælderværelse i

Karlekælderen ved Porten omdannes til Vadskekælder, og i Karlekælderen indrettes Frokoststue for Betjeningen. Portnerkarlen faar Værelse i Tilbygningen paa Præstegaardsgrunden.

Der findes nu paa Regensen 48 Lejligheder, som hver bebos af to Alumner, og 4 Lejligheder, som hver bebos af en Alumnus, altsaa Bolig for i alt 100 Alumner. Af disse Lejligheder bortfalde ved den foreslaaede Omdannelse de 4 sidstnævnte, idet de to i Kirkefløjen omdannes til Bibliotekslokale og en paa 3die og 6te Gang til Køkken. Endvidere miste de hidtilværende 6 tre Værelseslejligheder paa 1ste, 2den og 4de Gang deres ene Værelse, som omdannes til Køkken. I øvrigt findes de forhaandenværende, hidtil af to Alumner beboede Lejligheder i det hele — forudsat at man beholder den hidtilværende Opvarmning ved Kakkelovne — passende at kunne anvendes til Boliger for én Alumnus, som saaledes opnaar særligt Soveværelse, hvad der formentlig bør lægges stor Vægt paa. Fire af de hidtilværende Lejligheder paa 2den Gang findes dog store nok til fremdeles at kunne bebos af to Alumner. I to af de nuværende to Værelseslejligheder paa 3die Gang, hvis ene Værelse er ganske uden Dagslys, maa Skillevæggen mellem Værelserne borttages. Der bliver saaledes i den gamle Regensbygning tilbage 48 Lejligheder, nemlig til 42 to Værelseslejligheder, hver for en Alumnus, 2 et Værelseslejligheder, hver for én Alumnus, og 4 to Værelseslejligheder, hver for to Alumner, altsaa Bolig i alt for 52 Alumner.

I Forbindelse med de ovenfor omtalte Omdannelser maa der endvidere foretages forskellige Foranstaltninger til Istandsættelse og Forbedring af forskellige Dele af Bygningen, Omdannelse af Kloaksystem m. m.

Samtlige ovennævnte Arbejder anslaaes at ville medføre en Udgift af 20,000 Kr.

Den foreslaaede Nybygning ind paa Trinitatis Præstegaards Grund er beregnet opført med delvis Kælder, Stue, 1ste og 2den Sal samt Kvistetage mod Gaarden. Den faar samme Etagehøjde som Fløjen imod Kannikestræde og opføres for det ydres Vedkommende som en Fortsættelse af denne. Med Hensyn til Nyopførelsen mod Kannikestræde vil en Dispensation fra Bygningsloven udkræves. Opvarmningen sker ved Kakkelovne og forudsættes — ligesom i den gamle Bygning — at maatte ske ved Brænde; til hvert Værelse er der Ventilationsrør. Indretningen er i det hele væsentlig overensstemmende med den ved Omdannelsen af den gamle Regens fremkommende, altsaa ordentligvis med Dobbeltværelser for hver Alumnus og Køkkener. Dobbeltlejlighedernes Størrelse er i Almindelighed $8\frac{1}{2} \times 7$ à $7\frac{1}{2}$ eller $8\frac{1}{2} \times 6$ Kv.-Alen, undertiden noget mindre eller større. I Kælderen indrettes Cyklestald og Brændekælder. Fra Kannikestræde bliver der Gennemgang gennem Kælderen til Baggaarden, saaledes at man ad denne Vej kan fjerne Dagrenovationen. Badeindretning og W. C. anbringes i Kvistetagen. Anbringelsen af en Gymnastiksal har man allerede af Pladshensyn maattet opgive. Derimod anbringes der i Kvistetagen en Fægtesal for Regensens Fægteklub. Denne, der understøttes af Kommunitetets Midler, og som er det eneste Hjemsted for Legemsøvelser paa Regensen, kan om Sommeren afholde sine Øvelser i Gaarden, men har om Vinteren maattet holde sine Øvelser i Læsestuen, hvad man dog har maattet opgive, eller paa et ganske utilfredsstillende Loftsrum. Man har derfor ment, at der nu burde skaffes passende Lokale

for den. Der opsættes Gasbadeovn, og Gas indlægges til Køkkener og Gange, Trapper og Fægtesal. I Baggaarden opstilles de fornødne Skarnbeholdere og der opføres endvidere en Halvtagsbygning med stort Pissoir, W. C. for Betjeningen og Redskabsrum. Lysgaarden er beregnet asfalteret. I Nybygningen findes for Alumner 35 to Værelseslejligheder og 3 et Værelseslejligheder, altsaa Bolig for 38 Alumner.

Omkostningerne ved Planens Udførelse ere anslaaede saaledes:

Omdannelse af Bygningens gamle Del, se ovenfor.	20,000 Kr.
Nybygningen	145,000 —
Uforudsete Udgifter	5,000 —
	<hr/>
	170,000 Kr.
Hertil kommer Købesummen for Præstegaardsgrunden 1,554 Kv.-Alen à 80 Kr. pr. Kv.-Alen	124,320 —
Omkostninger ved Købet ca.	1,500 —
Midlertidig Huslejegodtgørelse og Flytningsomkostninger for Viceinspektør og Alumner, der forstyrres af Byggeforetagenderne, anslaaes til	5,000 —
	<hr/>
	I alt... 300,820 Kr.

Som det vil ses, bliver i den saaledes omdannede Regens Plads til 52 + 38, ialt 90 Alumner mod de nuværende 100. Der skulde altsaa ialt gives Huslejegodtgørelse til 10 Alumner. Men det maa anses for særdeles ønskeligt, at disse Huslejeportioners Antal forhøjes med 2 til 12. Derved vilde det opnaas, at man kunde give alle de privilegerede Alumner med Undtagelse af de hillerødske Studenter Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig. Nu staar Sagen med Hensyn til de privilegerede Alumner saaledes, at der af disse hvert Aar kun optages 5 paa Regensen, hver paa 4 Aar, saa at der regelmæssigt findes 20 privilegerede Alumner paa Regensen, medens Resten faar Huslejegodtgørelse. Det har altid været Skik, at de privilegerede Alumner fra Hillerød (to) optages paa Regensen og altsaa foruden dem 3 andre, ordentligvis islandske Studenter. Men efter at Antallet af islandske Studenter er tiltaget, fremkommer der herved meget følelige Ulemper. Det har vist sig, at de paa Regensen boende islandske Studenter Værelser stadigt blive Tilholdssteder for deres Kammerater, og der klages fra de paa Regensen boende islandske Studenter uafdeligt over, at de ikke kunne skaffe sig Ro. Resultatet heraf er blevet, at i de sidste Aar saa at sige alle islandske Studenter foretrække Huslejegodtgørelse for Regensbolig netop af de anførte Grunde, og at de, som ved Lodtrækning komme herind, benytte den første givne Lejlighed til at søge Tilladelse til at bytte med en Kammerat. Det maa altsaa meget anbefales, at der fremtidigt gives alle de privilegerede Alumner undtagen de hillerødske Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig, dog at der vel maatte forbeholdes islandske Alumner, som maatte ønske det, Adgang til at erholde Bolig paa Regensen i Stedet for Alumner fra Hillerød. Endvidere er der stærk Trang til et eller to Reserveværelser til Anvendelse i paakommende Sygdomstilfælde, naar den paagældende ikke straks kan blive indlagt paa Hospital, og naar en Lejlighed bliver ubrugelig f. Eks., som det er sket, ved at der kommer Væggetøj i Lejligheden, naar Reparationer udkræves o. s. v., i hvilket Tilfælde man hidtil har hjulpet sig ved at søge midlertidig Huslejhjælp og Flytningsgodt-

gørelse tilstaaet den paagældende. Beregner man herefter to Reserveværelser, bliver der tilbage til de upriviligerede og de hillerødske Studenter netop som hidtil 88 Boliger.

Huslejegyodtgørelse til 12 Alumner	224 Kr. aarlig, o: 2,688 Kr. ÷ Regensstipendiet til disse, 1,440 Kr., 1,248 Kr., giver kapitaliseret	31,200 Kr.
lagt til ovenanførte	300,820 —
udkommer et Beløb af...		<u>332,020 Kr.</u>

Endnu skal bemærkes, at den ovenstaaende Plans Gennemførelse vil medføre forøget Udgift til det aarlige Brændsels- og Gasforbrug, samt at der vil udkræves Bevilling af en mindre Medhjælpssum til Portneren til Besørgelse af det med Tilbygningen forøgede Arbejde, og en Forøgelse af Regenskonernes Antal (antagelig med 2), som der allerede nu er Trang til, og som derfor allerede er optaget paa Forslaget til Finanslov for 1906—07.

I Møde af 10. Maj 1905 sluttede Konsistorium sig til den saaledes af Udvalget indstillede Plan, hvorefter Sagen den 25. s. M. blev forelagt for den akademiske Lærerforsamling. Efter at der under Forhandlingerne her var blevet rejst forskellige Indvendinger mod den foreslaaede Plan, besluttede Lærerforsamlingen at henvise Sagen til fornyet Behandling af Udvalget, idet man derhos forøgede dette med 5 nye Medlemmer, nemlig Universitetets Kvæstor Hørring, kgl. Bygningsinspektør Borck og Professorerne Drachmann, Jespersen og Zeuthen. Den 28. September 1905 afgav dette Udvalg sin Betænkning, i hvilken 6 Medlemmer sluttede sig til det tidligere Udvalgs Betænkning, medens 2 Mindretal med forskellig Motivering indstillede, at den gamle Regensbygning opgaves, og at en ny opførtes paa en anden og større Grund. Professor Bohr kunde paa Grund af Fraværelse i Udlandet ikke deltage i Udvalgets Arbejde.

Den akademiske Lærerforsamling vedtog derefter i Møde af 26. Oktober 1905 den af det første Udvalg enstemmig og af Flertallet i det andet Udvalg foreslaaede Plan.

Ministeriet har for sit Vedkommende ogsaa kunnet slutte sig til den saaledes fremkomne Byggeplan. Erhvervelsen af Trinitatis Præstegaard med tilliggende Grund, 1,554 □ Alen, for en Pris af 80 Kr. pr. □ Alen er sikret Kommunitetet. Fra anden Side foreligger der Tilbud om at købe Præstegaarden for mindst den samme Pris, og efter den kgl. Bygningsinspektørs Erklæring maa denne Betaling ogsaa antages at svare til Ejendommens Værdi i Handel og Vandel. Maalebrev for Grunden haves ikke, og nøjagtigt Maalebrev kan først fremskaffes, naar Bygningen er fjernet; efter en Attest fra Stadskonduktøren er Grunden c. 1,554 □ Alen stor.“

Om Forhandlingerne i Landstinget henvises til Landst. Tid. 1905—06 Sp. 196—98, 201—18, 220 og 252. Forslaget blev vedtaget af Landstinget 15. Decbr. 1905 og oversendt til Folketinget, hvor det blev sat under Forhandling 10. Jan. 1906. Om Folketingets Forhandlinger henvises til Folket. Tid. 1905—06 Sp. 3065—98, 6193—96 og 6261. Den 11. Jan. 1906 henviste Folketinget Forslaget til Finansudvalget, der den 20. Marts s. A. afgav en saalydende Betænkning, jfr Rigsdagstid. 1905—06, Till. B. Sp. 1763—70:

„Udvalget er enigt i de til Grund for Lovforslaget liggende Betragtninger: at Boligforholdene for Alumnerne paa Regensen »ere højst utilfredsstillende, og at meget af, hvad der hører til Udenomslejligheden,

maa erkendes at befinde sig i en efter Nutidens Forhold lidet passende, navnlig med Nutidens hygiejniske Fordringer uforenelig Tilstand«. Det kan derfor fuldt ud give sin Tilslutning til Tanken om, at der bør skrives til en Forandring heraf. Under Overvejelse af, hvad der i saa Henseende bør gøres, have derimod forskellige Opfattelser gjort sig gældende, idet saavel Spørgsmaalet om helt at ophæve Regensen og i Stedet for Fribolig i et Kollegium yde Huslejegodtgørelse som ogsaa Spørgsmaalet om at sælge den nuværende Bygning med Grund og derefter opføre en ny Bygning paa en anden, mindre kostbar Grund, have haft en Del Sympati blandt forskellige af Udvalgets Medlemmer.

Bortset fra, om det ene eller det andet af disse Projekter i økonomisk Henseende maatte være at foretrække fremfor den ved Forslaget paatænkte Løsning henholdsvis for de Studerende eller Kommunitetet, har Udvalget dog ment, at det saavel under Hensyn til de fundatsmæssige Bestemmelser som til det historisk givne vil være det mest forsvarlige at blive ved det af Ministeren i Overensstemmelse med den derom nedsatte Kommission foreslaaede.

Udvalget har haft til Gennemsyn samtlige de Planer til Forandring af Boligforholdene paa Regensen, som paa Foranledning af Stipendiebestyrelsen have været udarbejdede, deriblandt ogsaa Projekter gaaende ud paa i de gamle Bygninger at indrette Eneværelser for Alumnerne med egen Indgang i Stedet for de nuværende Kontubernallejligheder, derved at der anbragtes Midterkorridor i alle Fløjene. Men trods det, at Udvalget i Almindelighed finder, at det vil være fuldt forsvarligt, at der kun tildeles hver af Alumnerne et Værelse, mener man dog, at saavel økonomiske Hensyn som ogsaa selve Forholdene i de nuværende Bygninger i høj Grad tale til Fordel for den i Bemærkningerne til Lovforslaget udviklede Plan, hvorefter Lejlighederne i alt væsentlig omdannes til Dobbeltværelser for hver af Alumnerne. Der findes derfor intet at bemærke hertil.

Derimod vil der efter Udvalgets Mening ikke være tilstrækkelig Grund til ogsaa at indrette den ny Tilbygning efter det samme System med Dobbeltværelser, saa meget mindre som dette medfører, at der kun skaffes Plads til 90 Alumner mod nu 100. Udvalget indstiller derfor, at Opførelse af den ny Tilbygning betinges af, at der i denne indrettes Enkeltværelser, og at der herved skaffes Plads til 48 Alumner — eventuelt 50, for saa vidt det maatte ønskes at have to Reserveværelser.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om eventuelt at skaffe udvidet Passage forbi Rundetaarn ved Anbringelse af en saakaldt Buegang i Fløjen ud mod Købmagergade, da er der i Udvalget forskellige Meninger om Nødvendigheden heraf. Udvalget vil dog ikke modsætte sig, at der ved Opførelse af den ny Bygning og Omdannelsen af de nuværende tages fornødent Hensyn til, at der — forsaavidt den omhandlede Buegang ikke kommer til Udførelse samtidig — senere kan skaffes anden Plads i Stedet for de Lokaler, som derved gaa tabte i den mod Købmagergade vendende Fløjs Stueetage. Det maa i saa Tilfælde være en Forudsætning, at Københavns Kommune ikke alene afholder de med Buegangens Anbringelse forbundne Omkostninger og dermed i Forbindelse staaende Indretning af Lokaler i den ny Bygnings Kvistetage, men tillige de Bekostninger, der have været en Følge af, at man ved Opførelsen af Nybyg-

ningen har maattet træffe de Foranstaltninger, der i Henhold til Bygge-loven kræves for at kunne benytte Tagetagen til Beboelse. Ved Ændrings-forslag Nr. 2 foreslaas det at give Ministeren den i saa Henseende for-nødne Bemyndigelse.

Angaaende Nødvendigheden af allerede nu ved Gennemførelsen af Byggeforetagendet at tage de her anførte Forhold i Betragtning, saavel som Muligheden af i den ny Bygning at skaffe Plads til flere Alumner, henvises til den som Bilag trykte Skrivelse*).

Da Udvalget gaar ud fra, at det i Lovforslaget nævnte Beløb, 300,820 Kr., skal strække til ogsaa efter den her anførte Forudsætning om Indretning af Plads for mindst 100 Alumner, og der ikke i øvrigt i Forslaget indeholdes nogen Angivelse af, hvorledes Ombygningen og Ud-videlsen skal foretages, vilde det muligvis kunne siges at være overflødig at stille nogen Ændring til Forslaget herom. Af Hensyn til, at Forslaget i det andet Ting er vedtaget ud fra den Forudsætning, at der skal indrettes Dobbeltværelser ogsaa i den ny Bygning, og at der kun skaffes Plads til 90 Alumner, turde det dog være det rigtigste, at der i selve Forslaget indføjes en Bestemmelse om, at Udvidelsen og Ombygningen skal foretages saaledes, at der skaffes Plads til mindst 100 Alumner.

I Henhold hertil stilles følgende

Ændringsforslag.

Af *Ordføreren*:

- 1) Der tilføjes Forslagets Tekst: „under Forudsætning af, at der herved skaffes Plads til mindst 100 Alumner“.
- 2) Lovforslagets Tekst bliver § 1, og der tilføjes følgende

*) Af 20. Februar 1906 fra kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt Martin Borch:

I meget ærede Skrivelse af 19. ds. har Universitetet opfordret mig til at besvare følgende Spørgsmaal:

1. Om de foreslaaede Bygningsforanstaltninger ved Regensen kan gennemføres paa en saadan Maade, at det nuværende Antal Lejligheder for Alumner ikke formindskes, og
2. om Nybygningen kan foretages paa en saadan Maade, at der intet foregribes med Hensyn til Ændringer i en nær Fremtid af de mod Købmagergade vendende Fløje, samt
3. hvilke Forandringer der ere i Forslag for sidstnævnte Fløjes Vedkommende?

Til Besvarelse heraf tjener:

ad 1. Der kan skaffes Plads til det nuværende Antal Alumner, naar der i den nye Tilbygning indrettes lutter Eneværelser.

ad 2. Ja. Men da der ved eventuel Anlæg af en Buegang mod Købmager-gade vil tabes 7 Værelser (Viceprovstens Lejlighed og 3 Alumneværelser) maa man ved Nybygningens Opførelse holde sig den Mulighed aaben at kunne indrette et tilsvarende Antal Kvistværelser i dennes Tagetage. For senere at kunne indrette Beboelse i Tagetagen, maa der i Henhold til Byggeoven træffes forskellige For-anstaltninger straks ved Bygningens Opførelse, idet Trapper, Skorstene og Tag-konstruktion maa indrettes herefter.

Saafremt Buegangen kommer til Udførelse, maa Kommunen formentlig dække alle med Kvistværelsernes Opførelse forbundne Udgifter, i modsat Fald maa de Foranstaltninger som træffes for at holde Muligheden for disse aaben, betales af Kommunitetet.

ad 3. De i Lovforslaget projecterede Forandringer i Fløjene mod Købma-gergade gaar ud paa at flytte Biblioteket fra Kirkefløjens 1ste Sal til de under-liggende 2 Alumneværelser, samt indrette et Studenterkøkken i Gavlen af Kannike-strædefløjens samt et Par mindre Forandringer i Viceprovstens Lejlighed.

Ny § 2.

Ved Opførelse af den ny Bygning bliver der at tage Hensyn til, at der i Kvistetagen kan indrettes Beboelse. Opnaas Overenskomst med Københavns Magistrat om Anlæg af en Buegang i Fløjen ud mod Købmagergade, blive saavel Omkostningerne herved som ved den forannævnte Omordning af Kvistetagen at afholde af Københavns Kommune“.

Efter at det saaledes ændrede Forslag var vedtaget af Folketinget (2den Behandling 23. Marts 1906, 3dje Behandling 26. s. M.) og oversendt til Landstinget, blev det efter en eneste Behandling 29. Marts 1906 vedtaget af dette Ting, jfr. Landst. Tid. 1905—06, Sp. 1341—42.

Den 6. April 1906 stadfæstede Kongen derefter følgende

Lov om Byggeforetagender for Regensen.

§ 1.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til af Kommunitetets Midler at anvende et Beløb af 300,820 Kr. til Regensens Ombygning og Udvidelse ind paa Trinitatis Præstegaards Grund under Forudsætning af, at der herved skaffes Plads til mindst 100 Alumner.

§ 2.

Ved Opførelse af den ny Bygning bliver der at tage Hensyn til, at der i Kvistetagen kan indrettes Beboelse. Opnaas Overenskomst med Københavns Magistrat om Anlæg af en Buegang i Fløjen ud mod Købmagergade, blive saavel Omkostningerne herved som ved den forannævnte Omordning af Kvistetagen at afholde af Københavns Kommune.

C. Erhvervelsen af Trinitatis Præstegaard.

Efter at Konsistorium underhaanden havde faaet Meddelelse fra Sognepræsten for Trinitatis Kirke om, at der fra anden Side var fremsat et Bud paa Trinitatis Præstegaards Grund, anmodede det under 1. Marts 1905 Ministeriet om, at dette ikke vilde meddele sit Samtykke til Grundens Salg, forinden det havde givet Universitetet Lejlighed til at udtale sig om Erhvervelse af Grunden for Kommunitetet.

Da Udvalgsbetænkningen af April 1905 var afgivet, udbad Konsistorium sig Kvæstors Ytringer, for saa vidt angik Planen til Regensens Om- og Tilbygning i Almindelighed, og Kvæstor udtalte derefter 23. Maj 1905 følgende:

„Da der i Aaret 1886 af Sognepræsten ved Trinitatis Kirke blev gjort Bestyrelsen for Kommunitetets Stipendievæsen et Tilbud om Afhændelse til Kommunitetet af en Del af Præstegaardens Grund ud mod Krystalgade, forlangtes der en Købesum af 60 Kr. for Kv.-Alen. I det nu foreliggende Spørgsmaal om Erhvervelse for Kommunitetet af hele Præstegaardens Areal er der af mig anslaaet en Købesum af 70 Kr. for Kv.-Al. Efter senere fra fremmed Side fremsat kontant Bud overfor Sognepræsten maa jeg imidlertid nu anslaa Købesummen til 80 Kr. for Kv.-Al. Dersom denne Forandring i Kalkulen tiltrædes, ville Forhøjelser med 15,320 Kr., nemlig 10 Kr. for hver af 1,532 Kv.-Al., indtræde i Udvalgsbetænkningens herhen hørende Regnestykker paa Siderne 611, 612, 614, 617 og 618 men herom vil jeg nærmere kunne udtale mig, naar Sagen paany maatte komme til min Erklæring til en Tal-Behandling af dens Enkeltheder.

I øvrigt maa jeg ganske tiltræde den i Udvalgsbetænkningen anbefalede Plan for Omdannelse af Regensbygningens gamle Del og en Nybygning paa den indkøbte Præstegaards Grund, navnlig ogsaa saaledes at der i den helt igennem forbedrede Regens med ny Tilbygning i det hele bliver Plads for 88 Alumner, mod at der tilvejebringes Huslejegyldtgørelse for de 12 Alumner, som have haft Plads i selve den nuværende, paa 100 Boliger indrettede Regensbygning.

At det Indkøb af Præstegaardsgrunden, som er en Forudsætning for Gennemførelsen af fornævnte Plan, vil forøge Værdien af det nuværende Regensareal, saafremt der en Gang i Tiden skulde blive Spørgsmaal om dettes Afhændelse, er berørt i Udvalgets Betænkning. Naar der i denne, i Modsætning til saadan Afhændelse, tilraades en Udvidelse af Regensen paa dens nuværende Plads ved Indkøb af Præstegaardens Grund, tillader jeg mig at bringe i Erindring, at et saadant Indkøb vil være en Generhvervelse af den Del af den oprindelige Regens, der til Brug blev overladt Sognepræsten ved Trinitatis Kirke som den daværende Studenterkirke, men ved Højesterets Dom af 29. Januar 1896 blev anset i hvert Fald ved Hævd at være gaaet over i Præsteembedets Eje paa Kirkens Vegne.“

Under 21. Juni 1905 modtog Konsistorium derefter fra Ministeriet til Erklæring et Andragende fra Sognepræsten ved Trinitatis Kirke om Tilladelse til, at hans Embedsbolig maatte afhændes, saaledes at den indvundne Kapital frugtbarjordes for Embedet. Herover udtalte Kvæstor sig i Skrivelse af 27. s. M. saaledes:

„En Erhvervelse af den ovennævnte Præstegaard til den Pris, hvorfor den efter Andragendet synes at kunne faas, nemlig 80 Kr. pr. □ Alen, vil formentlig blive til Fordel for Kommunitetet, selv om det eventuelt maatte blive bestemt at flytte Regensen andetsteds hen, idet Udgiften til denne Flytning maatte blive at tilvejebringe ved Salg af den nuværende Regens med dertil hørende Grund, og denne i saa Fald i sin Anvendelse til et stort Forretningsforetagende og dermed i sin Værdi vilde vinde ved at forøges med Præstegaardens Grund, saaledes at Udgiften til dennes Erhvervelse rigeligt vilde betale sig. Og dersom det derimod maatte blive bestemt at lade Regensen blive paa sin nuværende Plads, vil en Forbedring af Regensen bedst kunne opnaas ved at inddrage Præstegaardens Grund under de Byggearbejder, der ogsaa i hygiejnisk Henseende maa foretages ved den nuværende Regens. Selv om det endelig maatte blive bestemt baade at ombygge den nuværende Regens, men uden Udvidelse af dennes Arealomfang, og tillige søge en ny Regens opført andetsteds, vil Kommunitetets Ejendomsret til Præstegaarden gøre det muligt i Raadigheden over denne at sikre den paa sin nuværende Grund forblivende Regens imod et utaaaleligt Naboskab. Det kan derfor ikke ses rettere end, at en Erhvervelse af Præstegaarden for Kommunitetet vil være fordelagtig for dette, hvilken Gang end den højst fornødne Bestemmelse om forbedrede Regensforhold maatte faa, og at en saadan Erhvervelse ikke vil foregribe Resultatet af de Overvejelser, der i saa Henseende finde Sted.

I Henhold til, hvad foran er anført, maa jeg endog indstændigt anbefale Konsistorium, at der overfor Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udtales Ønske om at træde i Forhandling angaaende Erhvervelse for Kommunitetet af Trinitatis Præstegaard, saaledes at det eventuelle

Resultat kan blive Genstand for Lovgivningsmagts Bestemmelse under den forestaaende Rigsdags Samling.“

Konsistorium indstillede derefter 30. Juni 1905 til Ministeriet i Overensstemmelse med Kvæstors Forslag, idet det udtalte, at det med Kvæstor var ganske enig i, at Generhvervelsen for Kommunitet af Præstegaardens Grund, der var frakommet Kommunitet ved Hævd, var højst ønskelig, hvad Udfald Sagen om Regensens Omordning end maatte faa. Konsistorium tilføjede, at de Lysningsservituter, som tilkom Præstegaarden over Regensgrunden, vilde være til Hinder for dennes eventuelle frie Udnyttelse.

Efter at Konsistorium under 22. Sept. 1905 havde besvaret en Forespørgsel af 18. Aug. s. A. fra Ministeriet om, hvorvidt Regensen eventuelt vilde kunne nøjes med at erhverve den bageste Halvdel af Grunden mod Krystalgade — ca. 800 Kvadrat Alen —, derhen, at Konsistorium maatte formene, at en eventuel Udvidelse af Regensen maatte kræve hele Præstegaardens Grund, og efter at Konsistorium som foran under A. nævnt under 4. Novbr. s. A. havde indstillet, at hele Grunden indkøbtes til Kommunitet, blev Forslag herom optaget i Lovforslaget om Byggeforetagender for Regensen, se under B. Da denne Lov var stadfæstet, anmodede Ministeriet 19. April 1906 Konsistorium om gennem Universitetskvæsturen at foretage de til Erhvervelsen fornødne Skridt. Disse blev derefter foretagne, og efter at Ministeriet havde modtaget Svar fra Patronatet for Trinitatis Kirke angaaende Afhændelse af Præstegaarden med tilhørende Grund til Kommunitet for en Pris af 80 Kr. pr. Kvadrat Alen, anmodede Ministeriet 24. Sept. 1906 Konsistorium om at forelægge det Koncept til Skøde til Godkendelse.

Efter Konsistoriums Anmodning udarbejdedes derefter i Kvæsturen Udkast til Skøde, der af Kvæstor indsendtes til Konsistorium 30. Okt. 1906 og af Konsistorium indsendtes til Ministeriets Godkendelse 1. Novbr. s. A. Skødet, der blev udstedt 27. Marts 1907 og tinglæst 13. Maj s. A., var saalydende:

Skøde.

Underskrevne Københavns Magistrat som Patron for Trinitatis Kirke og Sognepræst ved samme, Pastor Peter Nielsen Petersen, paa Præsteembedets Vegne erklære herved at have solgt til Københavns Kommunitet den Trinitatis Kirke tilhørende og af dens Sognepræst beboede Præstegaard, Matr. Nr. 48 i Stadens Klædebo Kvarter, St. Kannikestræde Nr. 4, paa følgende Vilkaar:

1.

Det solgte bestaar af ovennævnte Ejendom med Grund, der efter Maalebrev af 14. Februar 1907 udgør 1,567 Kvadratalen, de paastaaende Bygninger, disses grund-, mur- og nagelfaste Tilbehør og øvrige rette Tiliggende og Tilhørende, derunder de lovfalede Brandredskaber, alt saaledes, som det nu er og forefindes og med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed det har tilhørt Kirken og Præsteembedet.

2.

Det solgte har fra April Flyttedag 1906 staaet for Køberens Regning og Risiko, hvorfor ogsaa Københavns Kommunitet i Tilfælde af Ildsvaade oppebærer Assurancesummen.

3.

Ejendommen tiltrædes strax. Køberen betaler alle fra den 1. April 1906 forfaldende Skatter og Afgifter og oppebærer Lejeindtægten af Ejendommen fra April Flyttedag 1906 at regne.

4.

Købesummen udgør 80 Kr. pr. Kvadratalen, altsaa, da Grunden udgør 1,567 Kvadratalen. 125,360 Kr. Den her nævnte Købesum paa 125,360 Kr. er berigtiget ved, at Køberen:

- a) har lovet at overtage eller indfri et paa Præsteembedet hvilende Laan af Trinitatis Kirkes Midler. Det nævnte Laan, der forrentes med 4 pCt. p. a. og afdrages med 155 Kr. i hver 11. Juni og 11. December Termin, overtages med den Restsum, hvortil det ved det af Sognepræsten i 11. December Termin 1905 erlagte Afdrag er nedbragt, nemlig 1,860 Kr. og forrentes af Køberen fra April Flyttedag 1906 at regne. Det af Sognepræsten i Juni og December Terminer 1906 erlagte Afdrag paa 310 Kr. godtgøres ham saaledes af Køberen uden Afgang i Købesummen.
- b) kontant har udbetalt 123,500 Kr. med Renter à 4 pCt. p. a. fra April Flyttedag 1906 at regne.

125,360 Kr.

5.

Omkostningerne ved denne Handels Berigtigelse — herunder dog ikke Salær til en af Sælgeren benyttet Sagfører — bæres af Køberen.

6.

Køberen er kendt med, at der den 5. Maj 1845 er læst en under 23. April 1845 af Ejeren af Matr. Nr. 47 i Klædebo Kvarter udstedt Deklaration om, at der ikke kan vindes Hævd paa nogle Ruder, der med Konsistoriets Tilladelse bleve anbragte i den østre Gavl af bemeldte Gaard ind til den Trinitatis Kirke tilhørende Gaard, Matr. Nr. 48 i samme Kvarter, ligesom den allerede vundne Hævd paa trende smaa Lysaabninger frafaldes, at der den 3. Oktober 1887 er læst en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Konsistorium af 16. April 1887, hvorved Ministeriet i Anledning af, at Inspektionen for Trinitatis Kirke agtede at bortsælge et Stykke af Præstegaardens Grund, bifaldt, da den nævnte Grund formentlig tilhørte Kommunitetet, at der læstes paa Præstegaardens Folio, altsaa nyt Matr. Nr. 48 i Klædebo Kvarter, det originale Skøde af 10. August 1618 hvorved bemeldte Grund blev reserveret Kommunitetet, samt at Trinitatis Kirke og Præsteembede ikke have tinglæst Adkomst paa Ejendommen.

Og da Køberen som i § 4 meldt, har opfyldt nærværende Skøde forsaavidt angaar den der ommeldte Købesum paa Et Hundrede og Fem og Tyve Tusinde, Tre Hundrede og Tredsindstyve Kroner med Renter à 4 pCt. p. a. fra April Flyttedag 1906, og iøvrigt har tilsagt at ville holde sig Skødets Bestemmelser efterrettelig, saa skøder og overdrager undertegnede Kjøbenhavns Magistrat som Patron for Trinitatis Kirke og derhos medundertegnede Sognepræst Peter Nielsen Petersen paa Trinitatis

Præsteembedes Vegne herved til Københavns Kommunitet den foran omhandlede Ejendom, Matr. Nr. 48 i Stadens Klædebo Kvarter, St. Kannikestræde Nr. 4, med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed Trinitatis Kirke med Præsteembede have ejet den, idet der indestaas for Vanhjemmel efter Loven.

Renterne af Købesummen, 125,360 Kr., i Henhold til Skødets Post 4 udgjorde 5,057 Kr. 02 Ø., derunder Renterne af det i Skødets Post 4 a. nævnte Laan, der indfriedes 24. Juni 1907. Omkostningerne ved Købet udgjorde 1,964 Kr. 93 Ø.

D. Nybygningens Opførelse og den gamle Regens' Forandring.

Efter at Loven om Byggeforetagender for Regensen var stadfæstet, anmodede Ministeriet 19. April 1906 under Henvisning til, at den stadfæstede Lov paa flere Punkter var forskellig fra det i sin Tid Rigsdagen forelagte Lovforslag, Konsistorium om at ville lade Bygningsinspektør Borch udarbejde endelige Planer til Byggeforetagendets Gennemførelse, hvilke Planer derefter vilde være at indsende til Approbation af Ministeriet. Konsistorium anmodede derefter 21. s. M. Bygningsinspektøren om at udarbejde Planerne, og efter at han havde henstillet til Konsistorium at udvælge en Mand, med hvem han kunde forhandle om Planens Detailler, valgte Konsistorium 5. Maj s. A. Regensprovst, Professor Jul. Lassen dertil.

15. Juni 1906 modtog Konsistorium Planerne fra Bygningsinspektøren med følgende Skrivelse:

„Hermed følger til det høje Konsistoriums Betænkning Forslag til Om- og Tilbygning af Regensen, udarbejdet i Samraad med Hr. Professor Dr. jur. Jul. Lassen. Efter Lovens Forlangende er Planen lagt saaledes, at der, for det Tilfælde, at Københavns Kommune vil bekoste en Buegang mod Købmagergade, kan skaffes Erstatning for de herved tabte Værelser ved at indrette en Del af Nybygningens Tagetage til Beboelse, og saaledes at der i alt bliver Plads for 100 Alumner, fordelte paa følgende Maade:

- i Tilbygningen 57, med Eneværelse.
- i gamle Del 3, med do.
- 30, med 2 Værelser for hver A.
- 10, med Fællestue, to og to.

I tidligere Kommissionsmøder har været udtalt Ønsket om at faa nogle disponible Værelser til Brug under Istandsættelser eller i Sygdomstilfælde og hertil er i Forslaget henlagt 6 Stuer, nemlig: 3 Stk. paa 6. Gang, alle vendende mod Gaarden, og med ret daarlige Lysforhold (ved Projektets Udarbejdelse har det været Formaalet at undgaa stadig Benyttelse af de daarlige Gaardværelser paa 6. Gang), et Værelse i Stueetagen af Nybygningen mod Kannikestræde og 2 Kvistkamre i den nye Krystalgadefløj. Saafremt det maatte findes, at de i Planen med 7—8 mk. Værelser i den gamle Del ere for smaa for 2 Alumner, foreslaas den ene henflyttet til Reserveværelset mod Kannikestræde, hvorefter der kun bliver 5 Reserverum.

Portnerlejligheden, der er meget maadelig, foreslaas udvidet med 2 Værelser fra 4. Gangs Stueetage mod Kannikestræde, hvilke kan sættes i direkte Forbindelse med den gamle Lejlighed. De to Værelser paa Por-

tens venstre Side, overfor Portnerlejligheden, indrettes til Karlekammer og Opholdsrum for Nattevagten. Endvidere er anbragt et Karlekammer i Nybygningen ved 7. Gang, imod Baggaarden.

Det nuværende Karlekammer i Kælderen bag Studenter-Køkkenet foreslaas anvendt til Spisestue for Betjeningen og det foranliggende Studenterkøkken til Opvask og Thekøkken for denne.

Paa 1. Sal i Krystalgadefløjen, mellem 1. og 2. Gang, indrettes Bolig for Viceprovsten, med Kontor, 3 Værelser, Køkken og Spisekammer, W. C. og Værelse for en Husholderske. I Regensprovstens Lejlighed findes kun et — ret lille — Pige-kammer, hvilket er utilstrækkeligt, hvorfor det bag Køkkenet liggende Værelse indrettes til Pige-kammer, med Dør til Køkkenet. Samtidig maa det tilraades at forsyne Lejligheden med Badeværelse, hvilket bekvemt kan indrettes paa 2. Sal, som vist i Planen. Ved Siden af Badeværelset indrettes W. C. Da Lejligheden ved Indretning af Badeværelse mister et Soveværelse, lægges en Alumnelejlighed fra 6. Gangs Gaardside til Lejligheden. Skillerummet mellem disse to Værelser bør maaske fjernes for at faa et godt Værelse ud deraf?

Thekøkkener for Alumnerne, forsynede med Gas og Vand, ere fordelte paa de forskellige Gange, saa ligeligt som Forholdene tillader det.

Paa 1. og 2. Gang med deres forholdsvis faa Beboere anses det for tilstrækkeligt kun at have et Køkken pr. Gang, liggende i Stueetagen, som vist i Planen. 3. Gang faar et større Fælleskøkken i Stueetagen, med Vindue mod Buegangen, 4. Gang Køkken paa 1. og 2. Sal, 6. og 7. Gang have 3 Fælleskøkkener.

Tverbygningens Beboere have i hver Etage Køkken i den lille Udbygning mod Baggaarden og endelig har 9. Gang ligeledes Køkken for hver Etage, saaledes at der ialt bliver 15 Stk. Thekøkkener.

I disse foreslaas opsat Smaaskabe til Opbevaring af Madvarer og Porcelæn, et Skab pr. Alumne, c. $1\frac{1}{4}$ Al. højt og $\frac{3}{4}$ Al. bredt, stillede over hverandre i 2 Etager. Saavel fra Thekøkkener som fra alle Værelser i Nybygningen bliver Aftræksrør med Ventiler.

Under Nybygningen indrettes overalt Kælder. Kælderne under Fløjene mod Sidegaderne ere lave og benyttes til Brændeoplæg, medens Kælderne under Tværfløjen er gjort højere og indrettes til Fægtesal, Bad, W. C. m. m.

Fægtesalen er c. $15\frac{1}{2}$ Al. lang og c. 7 Al. bred og bliver ret godt belyst, da der foran denne og Badet udgraves i Gaarden for en stor, gennembløbende Lyskasse. Gennem Fægtesalen er Adgang til Baderummet, hvori opsættes 4 Styrtebadsindretninger og hvor der er Plads for 12 à 16 Badende til Afklædning, idet en Del af Korridoren bag Badet opvarmes. Efter de Erfaringer der haves fra Kommuneskolerne er 4 Styrtebade tilstrækkeligt i Forhold til Alumnernes Antal, idet Badet gennemsnitligt kun tager $2\frac{1}{2}$ à 3 Minutter pr. Persona. I Rummet bag Badet opsættes en Kedel med tilhørende Beholder, for Opvarmning af Vand til tempereret Brusebad, og det er Hensigten, til visse bestemte Tider, f. Ex. Lørdag Formiddag at lade Varmtvandskedelen fungere.

Derimod er det fundet uhensigtsmæssig at indrette Karbad. Et eller to Kar vilde være ganske utilstrækkeligt i Forhold til de Badendes Antal, og det vilde være ganske uoverkommeligt i finansiell Henseende at indrette saa mange Karbade, som vilde være nødvendige for Alumnerne.

Desuden haves jo en offentlig Badeanstalt saa nær Regensen, at det

ikke er forbundet med nogen nævneværdig Ulempe for Alumnerne at søge dertil.

I Fløjen mod Krystalgade er anbragt en Port for Arbejdskørsel, Adgang for Haandværkere, Dagrenovation etc., da ellers al saadan Trafik skal ske gennem Hovedporten, hvilket maa anses for uheldigt. Den forreste Del af Porten — imod Gaarden — er aaben, og herigennem er Adgang til Hovedtrappen paa 9de Gang. I Midten af Portrummet sættes Portfløj, og ligesaa imod Gaden. Mellem disse to Porte bliver da et Aflukke, hvor Skarnkasser for Dagrenovation opstilles og Afhentningen af disse kan da ske uden Gene for Beboerne. I Baggaarden er angivet Plads for Reservebeholdere, der sikkert ville være nødvendige i Vintertiden, og som kunne udføres gennem Kældergangen under Kannikestrædefløjen.

Klosetforholdene ordnes saaledes, at der for de 57 Beboere i Nybygningen er 4 W. C., 1 Stk. pr. Etage, medens der for Beboerne i den gamle Del lægges 4 Stk. W. C. i Kælderen under Tværfløjen. Til disse sidste er Adgang saavel fra Baggaarden som — gennem Cyclestalden — fra Forgaarden. Endvidere er her W. C. for Portner og Karle, med særlig Nedgang fra Gang 7. I Kælderen under Provstens Lejlighed lægges W. C. for Pigerne og i Vaskekælderen indlægges W. C. for den kvindelige Betjening. I Baggaarden sættes Pissoir og et Redskabsrum, opført af Monier og Bølgeblik. Foruden Cyclestalden i Tverbygningens Kælder indrettes ogsaa Kælderen under Kirkefløjen til Cycler.

I Kirkefløjen indrettes Stueetagen til Bibliotek og Udlaansrum, det tidligere Biblioteksrum paa 1ste Sal lægges til Læsestuerne. Skorstene maa forandres og Hovedtrappen fornyes. I Kælderrummene lægges Betongulv, i Fægtesal og Bad Papyrolith, ligesaa i Tverfløjens Stueetage, iøvrigt overalt Bræddegulv paa Træbjælker. Samtlige Façader opføres af røde Sten og dækkes med Tegl, herfra undtaget Baggaardens Façader, der hvidtes. Nedrivningen af den gamle Præstegaard vil antageligt være tilendebragt i Løbet af December Maaned d. A. og den nye Tilbygning færdig til Beboelse i Februar 1908, hvorefter Forandringerne i den gamle Del komme til Udførelse og antageligt ville være fuldførte efter Ferien 1908.

Efter at Konsistorium har behandlet Sagen, foreslaas denne sendt til Bygningskommissionen, og først naar Tilladelse til at bygge som projekteret foreligger, findes det at være Tid at sende Sagen — gennem Konsistoriet — til Ministeriets Approbation.“

Konsistorium meddelte 28. Juni 1906 Bygningsinspektøren, at det tiltraadte Forslaget, dog at det vilde finde det rigtigst, at det for den kvindelige Betjening beregnede Kloset, som i Forslaget var anbragt i Vaskekælderen, blev anbragt andetsteds i 6te Gangs Kælder.

Under 31. Okt. 1906 modtog Konsistorium derefter en saalydende Skrivelse fra Bygningsinspektøren:

„Herved meddeles det høje Konsistorium, at Bygningskommissionen i Skrivelse af 26. ds. har approberet de indsendte Tegninger vedrørende Om- og Tilbygninger ved Regensen, idet der kun af Brandhensyn stilles forskellige Fordringer med Hensyn til Anbringelse af Mellemdøre, hvilke dog ikke bevirke Ændringer i den af Konsistorium approberede Plan eller forøger Omkostningerne. Endvidere skal, inden Bygningen tages i Brug,

udstedes tinglæst Deklaration om, at Thekøkkener med under 15 Kvadrat-
alen Gulvflade ikke maa benyttes til Natteophold.

I Henhold til Loven om Regensen er der i Nybygningen skaffet
Plads til de Værelser, der tabes ved Anlæg af en Buegang mod Købma-
gergade, ligesom Viceprovstens Lejlighed flyttes til Krystalgadehøjen m. v.
Disse Foranstaltninger medfører en Udgift af Kr. 22,600, som maa refun-
deres af Københavns Kommune, saafremt Buegangen kommer til Udfø-
relse. Sker dette ikke, bortfalder Flytningen af Viceprovstens Bolig samt
al indre Udstyrelse i Mellemløvens Kvistværelse, hvorved spares 10,600
Kr., saa at der i dette Tilfælde for Staten bliver en Merudgift udover de
bevilgede 170,000 Kr. af ca. 12,000 Kr.

Naar Ministeriets Approbation paa de af Konsistoriet vedtagne Pla-
ner foreligger, kan Nedrivningen af Præstegaarden paabegyndes og der-
efter Opførelsen af Nybygningen, som under gunstige Arbejdsforhold vil
være færdig til Indflytning 1. Februar 1908. Fra dette Tidspunkt og til
Udgangen af Sommerferien 1908 vil derefter Arbejderne i den gamle Del
blive udførte.“

2. Novbr. 1906 indstillede Konsistorium Planerne til Ministeriets Ap-
probation, saaledes at Konsistorium bemyndigedes til at lade foretage
saadanne mindre Ændringer deri, som under Byggeforetagendets Gang
maatte findes ønskelige, og som ikke medførte forøget Bekostning.

Ministeriet approberede 8. s. M. Planerne og meddelte den ansøgte
Bemyndigelse til Konsistorium, der samtidig anmodedes om nærmere at
forhandle med Københavns Magistrat om, hvorvidt samme fremdeles maatte
ønske den af Bygningsinspektøren i sin Tid udarbejdede Plan til en Bue-
gang gennem Facadebygningen gennemført, se herom nedenfor.

Byggeforetagenderne paabegyndtes i December 1906. Som Konduktør
ansattes Arkitekt Carl Munck.

Under Byggeforetagendernes Gang blev foruden forskellige Smaafor-
andringer uden væsentlig Betydning foretaget følgende Ændringer i de af
Ministeriet approberede Planer:

6. Juni 1907 bifaldt Konsistorium et af Bygningsinspektøren fremsat
og af Regensprovsten tiltraadt Forslag om Forbedring af Læsestuen og
Musikstuen. Dette Forslag, hvis Udførelse muliggjordes derved, at alle
Lokalerne paa 1ste Sal mod Købmagergade paa Grund af Buegangens
Indretning maatte ombygges, gik ud paa at slaa den daværende Læsesal
og Musikstue sammen til en Læsesal paa c. 250 Kv. Alen, indrette det
daværende Bibliotek til Forstue (med vedliggende Toilet og W. C.) til
denne Læsesal, samt at slaa de to, nærmest Læsesalen liggende Alumne-
værelser i Krystalgadehøjen sammen til en Musikstue (med Adgang til
Trappen paa 2den Gang). De to til Musikstue omdannede Alumneværelser
erstattedes med to af den af Ministeriet approberede Plans Reserveværelser.
Udgiften til disse Foranstaltninger afholdtes af den af Kommunen i An-
ledning af Buegangen indbetalte Sum, se nedenfor, dog at Udgiften til
Vandklosettet optoges paa Bevillingen til den gamle Regens' Hovedstand-
sættelse. Angaaende Indlæg af elektrisk Lys i de her omhandlede Lo-
kaler se under Afsnit I.

12. Okt. 1907 bifaldt Ministeriet efter Regensprovstens og Bygnings-
inspektørens Forslag, at Værelserne i Regensens Nybygning forsynedes
med Træpanel i 1½ Alens Højde, dog kun i den Udstrækning, som de
forhaandenværende Midler tillod.

Funderingsarbejdet ved Nybygningen fordyredes væsentligt derved, at der i Byggegrunden fandtes store Latrinkuler, som nødvendigvis af Sundhedshensyn maatte udtømmes og fjernes, samt talrige Gruber og Grøfter, der i Fortiden har gennemskaaet Grunden i Dybder fra 2—10 Fod, og som maatte udfyldes med Beton overalt under Murværket.

Efter Planen blev den hidtilværende Yderdør til Viceinspektors tidligere Lejlighed paa Midten af Kirkefløjen med tilhørende Trappe fjernet, dog at Dørens runde Bue med Ornament bibeholdtes, hvorhos der i Murværket er givet Antydning af, at her tidligere har været en Dør. Af 54 Alumner blev der indgivet Andragende om, at denne Dør — baade af Pietetshensyn og af Hensyn til Gaardens Udseende — maatte blive indsat igen, men dette Andragende blev afslaaet af Stipendiebestyrelsen 19. Novbr. 1908.

Viceinspektors ny Bolig i Krystalgadefløjen toges i Brug i April 1908, de reparerede Lejligheder i den gamle Bygning 1ste, 2den og 6te Gang 1. Maj 1908 og Værelserne i Nybygningen 1. Juni s. A. De øvrige Lejligheder i den gamle Bygning toges i Brug, efter at Arbejderne med Buegangen var afsluttet, nemlig den 1. Jan. 1909. Læsestuen aabnedes den 21. Jan. 1909.

En Beskrivelse af Byggeforetagendet er givet af kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt Martin Borch i „Architekten“ 1908—09 S. 105—11. Sammesteds findes Tegninger og Grundplaner af Regensen efter Om- og Tilbygningen. Tegninger og Grundplaner af Regensen før Om- og Tilbygningen findes i „Architekten“ 1902—03 S. 357—63.

E. Buegangen mod Købmagergade.

Efter at Københavns Magistrat under 13. Decbr. 1905 havde henstillet til Ministeriet at søge Spørgsmaalet om en Forbedring af Færdselsforholdene i Købmagergade mellem Regensen og Rundetaarn medoptaget under Behandlingen af det Rigsdagen forelagte Lovforslag om en Udvidelse af Regensen, tilskrev Magistraten 19. s. M. Konsistorium saaledes:

„Ved et Rigsdagen forelagt Forslag er Magistraten bleven bekendt med, at Overvejelserne om Regensens Flytning eller Ombygning, som i en Række af Aar har beskæftiget Konsistoriet, nu er afsluttede, og at man har besluttet sig til en delvis Ombygning, saaledes at Regensen fremdeles i en uoverskuelig Tid bevares paa sin nuværende Plads.

Under disse Omstændigheder, der udelukke en virkelig Gadeudvidelse, maa Magistraten, hvormeget man end maatte foretrække en Gadeudvidelse, anse det for paaatrængende nødvendigt at søge gennemført Foranstaltninger, som kan afhjælpe de værste Ulemper for Fodgængere, og man haaber dertil at kunne gøre Regning paa velvillig Imødekommenhed fra Konsistoriet, ligesom der af de i Landstinget faldne Udtalelser, særlig fra Professor Matzens og Ministerens Side, er Anledning til at vente, at Regering og Rigsdag ikke vil rejse Indvendinger mod den af Arkitekt M. Borch i sin Tid udarbejdede Plan til ved en Buegang gennem Facadebygningen*) at naa, hvad der under de givne Forhold kan naas til Sikring af Personers Liv og Lemmer.

*) Se Illustreret Tidende 1896—97 Nr. 32 S. 514—15.

Magistraten har derfor henvendt sig til Hr. Borch og faaet hans Tilsagn om Bistand ved Udarbejdelsen af Planer og Overslag samt ved Forhandlinger med Konsistoriet om Erstatning for Ulemper ved Planens Gennemførelse. Saafremt Enighed om disse Punkter opnaas, vil Bevilling blive søgt til Sagens Gennemførelse, der maa lægges i Arkitekt Borchs Haand.

Magistraten har tilskrevet Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Sagen og anmodet Ministeriet om ved Lovens Behandling at tage fornødent Forbehold; selve Ombygningen kan afpasses efter Tid og Lejlighed og behøver ikke at iværksættes, før de paatænkte Nybygninger ere opførte.“

Konsistorium indsendte 21. Decbr. 1905 denne Skrivelse til Ministeriet med Bemærkning, at Gennemførelsen af den saaledes fremsatte Plan ikke vilde støde paa nogen Vanskelighed fra Universitetets Side.

Om Spørgsmaalets Optagelse under Forhandlingerne om Loven om Byggeforetagender for Regensen henvises til Afsnit B. (Folketingets Finansudvalgs Betænkning og Lovens § 2). Efter at Loven var vedtaget, anmodede Ministeriet 8. Novbr. 1906 Konsistorium om nærmere at forhandle med Magistraten om, hvorvidt samme fremdeles maatte ønske den af Bygningsinspektøren i sin Tid udarbejdede Plan til en Buegang gennemført, saaledes at Københavns Kommune bekostede Opførelsen af de fornødne Rum til Erstatning for, hvad der tabtes ved Anlæg af Buegangen — hvortil Bygningsinspektøren havde beregnet 22,600 Kr. — foruden hvad selve Buegangen kostede, eller eventuelt saaledes, at Kommunen afholdt førstnævnte Beløb og senere ved egen Foranstaltning lod Bygearbejdet ved Buegangen udføre af Arkitekt Borch i Overensstemmelse med den foreliggende Plan.

Magistraten svarede 12. Juni 1907:

„at Kommunalbestyrelsen for at forbedre Færdselsforholdene i Købmagergade mellem Regensen og Rundetaarn har bemyndiget Magistraten til at søge det af Arkitekt Borch fremsatte Projekt gennemført, idet man dog tillader sig at henstille, at de ved begge Gavlender foreslaaede Mure i Brystværnshøjde, der spærrer to Buer hvert Sted, bortfalde, under alle Omstændigheder Brystmuren i Gavlen hen mod Kannikestræde, da det af Færdselshensyn vil være ønskeligt, at Fodgængere, paa saa mange Steder som muligt, kan komme ind fra Kørebanen i Buegangen, saaledes at ingen risikerer at blive klemt inde mellem Regensens Mur og Vogne.

Endvidere tillader man sig at henstille, at Bredden af den foreslaaede Buegang udvides fra 4° 6" til 4° 12", hvilket efter Arkitekt Borchs Mening kan lade sig gøre.

Til Gennemførelse af det af Arkitekt Borch fremsatte Projekt med de foreslaaede Ændringer, har Kommunalbestyrelsen bevilget 75,000 Kr., og under Forventning af, at denne Sum ikke overskrides, tillader Magistraten sig at anmode det høje Ministerium om at søge Planen fremmet.“

Efter at have indhentet Erklæringer fra Bygningsinspektøren og Kvæstor tilskrev Ministeriet 2. Okt. 1907 Magistraten saaledes:

„Efter Brevveksling med Arkitekt Borch, har Ministeriet intet imod, at Buegangen udvides fra 4° 6" til 4° 12", samt at Brystningsmuren mellem Buerne nærmest Kannikestræde falde bort.

Hvad Retsforholdet med Hensyn til Buegangen, saavel Bygningen

som Arealet, angaar, formener Ministeriet, at Regensen bør staa som Ejer af saavel Bygningsværket som Arealet, og man skal derfor foreslaa, *enten* at der mellem Kommunitetet og Københavns Kommune oprettes et fra begge Sider uopsigeligt Lejemaal om Arealet, hvis Størrelse, regnet fra Buegangens Bagside til den nuværende Gadelinie, vil blive 380 Kvadrat-Alen, saaledes at Kommunen i aarlig Leje skal betale et Beløb, der svarer til Kommunitetets aarlige Udgifter til Renholdelse af Buegangen (100 Kr.) samt Vedligeholdelse af Bygningsværket (150 Kr.); ialt 250 Kr. aarlig, *eller* at der læses en Prioritet paa Ejendommen, hvorved der hjemles Kommunen Ret til at forlange Buegangen i den projekterede Skikkelse opretholdt til almindelig Færdsel for Fodgængere, samt at Kommunitetets Udgifter til Renholdelse og Vedligeholdelse kapitaliseres og udbetales een Gang for alle. Den Erstatningssum for fremtidige aarlige Udgifter, der herefter vilde blive at udbetale af Kommunen, maatte da ansættes til $250 \times 25 = 6,250$ Kr. Ved at betale denne Sum vil da Kommunen opnaa, at Kommunitetet paatager sig alle fremtidige Udgifter til Skatter, Renholdelse af Buegangen og Bygningsvedligeholdelsesudgifter undtagen saadanne Udgifter, som vedrøre Belysningsanlægget og Vedligeholdelse af Trottoiret, ligesom alle Udgifter til Kælderen under Buegangen, saafremt en saadan Kælder anbringes, skulle paahvile Kommunen. Hvad endelig angaar Udgifterne ved Anlægget af Buegangen og de forøgede Udgifter ved Omordningen af Kvistetagen i den nye Bygning samt ved Flytningen af Viceinspektorens Lejlighed, ville de, som ogsaa i Loven om Byggeforetagenderne bestemt, være at afholde af Kommunen, i hvilken Henseende bemærkes, at der af Arkitekten er opstillet en Beregning over Udgifterne ved Buegangens Anlæg, hvilken Beregning er forelagt Stadsarkitekten med det udtrykkelige Forbehold, at Beregningen kun maatte anses for kalkulatorisk, da en nøjagtig Beregning ikke forud lader sig foretage.

Af Kommunens Kasse bør formentlig ogsaa afholdes samtlige Udgifter ved Forholdets kontraktmæssige Ordning, bortset fra retskyndig Bistand.

Med disse Bemærkninger skal Ministeriet udbede sig en nærmere Udtalelse fra Magistraten.“

Magistraten svarede herpaa 25. Okt. 1907, at den foretrak den i Ministeriets Skrivelse fremsatte første Ordning, hvorefter Ministeriet 1. Novbr. 1907 anmodede Konsistorium om at foranledige det videre fornødne i Sagen foretaget. Konsistorium anmodede 4. s. M. Kvæstor om at indsende Udkast til den Kontrakt, der vilde være at oprette med Magistraten, og i Kvæsturen udarbejdedes derefter de nedenstaaende 2 Kontrakter, nemlig I angaaende selve Indretningen af Buegangen og II angaaende Lejemaalet om denne. Begge Kontrakter underskrevs den 20. Febr. 1908 af Magistraten og den 24. s. M. af Ministeriet. Kontrakt II tinglæstes den 2. Marts s. A. Kontrakterne var saalydende:

I.

I Anledning af, at Københavns Kommunalbestyrelse for at forbedre Færdselsforholdene i Købmagergade mellem Regensen og Rundetaarn har bemyndiget Magistraten til at søge gennemført den af Kongelig Bygningsinspektør, Arkitekt Martin Borch udarbejdede Plan til en Buegang gennem Regensbygningen mod Købmagergade, er der af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Kommunitetets Vegne som Ejer af Regensen og Københavns Magistrat indgaaet følgende Overenskomst.

1.

Buegangen udføres efter den af Arkitekt Borch udarbejdede Plan dog saaledes, at Buegangen udvides fra 4° 6" til 4° 12", samt at Brystningsmuren mellem de to Buer nærmest Kannikestræde bortfalder.

Saafernt Kommunen ønsker, samtidigt med Buegangens Opførelse, at bekoste i hele dennes Længde en Kælder til Anbringelse af Vand-, Gas- og andre Ledninger, skal dette være tilladt, men Adgangen til denne Kælder maa da være i direkte Forbindelse med Buegangen, uden at Regensgaarden passerer.

2.

Ministeriet forbeholder sig Valget af Arkitekt og Haandværkere til selve Bygningsarbejdets Udførelse.

Under den nærmere Udarbejdelse af Tegningerne vil der finde Samarbejde Sted mellem Regensens Arkitekt og Kommunens Ingeniør- og Arkitektkontorer om:

- a) Belysningsanlæg,
- b) Trottoir og
- c) Ledninger i Kælderen under Buegangen.

Disse Arbejder udføres og ledes af Kommunen, dog saaledes at Arbejdet for det dekoratives Vedkommende udføres i Samraad med Regensens Arkitekt.

Da Bortlicitering af det egentlige Bygningsarbejde ifølge Sagens Natur ikke lader sig gøre, vil Regensens Arkitekt, efter en af ham affattet og af Stadsarkitekten godkendt Bygningsbeskrivelse, der nøjagtig angiver Omfanget af det Kommunen paahvilende Arbejde, lade de valgte Haandværkere og Leverandører give Enhedspriser for Arbejdets Udførelse og, hvis dette ikke er muligt, Priser for Daglønsarbejde. For de større Præstationers Vedkommende indhentes Stadsarkitektens Godkendelse af disse Priser.

Det er en Selvfølge, at ikke alene Buegangen, men ogsaa alle andre ved Buegangen foraarsagede Bygningsforandringer igennem samtlige Etag'er af de mod Købmagergade stødende Regensbygninger betales af Kommunen, medens Bekostningen til Anlæg af Vandkloset og Thekøkken, som forud ikke fandtes i denne Del af Bygningen, maa udredes af Kommunitetet.

Om Enkelthederne i Ordningen af disse Forhold træffes nærmere Bestemmelse imellem Stadsarkitekten og Regensens Arkitekt, som ogsaa om Tidspunktet for Arbejdets Udførelse, om Nattearbejde skal benyttes o. s. v.

3.

Angaaende Udbetalinger til Arkitekt, Konduktør, Leverandører og Haandværkere bestemmes følgende:

1) Arkitekten lønnes af Kommunen efter akademisk Arkitektforenings Priskurant og erholder Dækning for Udlæg til Modeller, Tryksager og Tegningers Mangfoldiggørelse.

2) Regensens Arkitekt antager til det daglige Tilsyn med Arbejdet en Konduktør, der for det Arbejde, som vedrører Buegangen og bliver at betale af Kommunen, lønnes af Kommunen med 200 Kr. om Maaneden, at betale bagud ved Kommunens Kasse den sidste Dag i Maaneden.

3) Leverandører og Haandværkere indsende Maanedesregning, der attesteres af Arkitekten eller dennes Konduktør og fremsendes til Stadsarkitekten. Udbetalingen sker ved Kommunens Kasse.

4.

Da Kommunitetet har faaet en Merudgift til den nye Regensbygning, for at skaffe Erstatning for de ved Buegangen tabte Værelser, samt til Flytning af Viceprovstens Lejlighed, indbetaler Kommunen den 1. Marts 1908 til Kommunitetets Kasse et Beløb af 22,600 Kr. Under Hensyn til, at der ikke kan gives noget detailleret Regnskab for denne Sum, idet hele det oprindelige Projekt maatte omarbejdes for at tilvejebringe de med Buegangens Anlæg forbundne Pladsudvidelser i Nybygningen, frafalder Kommunen Krav paa Regnskabsafleggelse for denne Sum.

II.

I Anledning af, at der for at forbedre Færdselsforholdene i Købmagergade mellem Regensen og Rundetaarn vil blive anlagt en Buegang igennem de mod Købmagergade stødende Regensbygninger, er der imellem Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Kommunitetets Vegne som Ejer af Regensen, der i Skøde- og Pantebøgerne staar anført under Matr. Nr. 49 i Københavns Klædebo Kvarter, og Københavns Magistrat oprettet følgende

Lejekontrakt.

1.

Uagtet Buegangen bekostes indrettet af Kommunen, skal den dog være Kommunitetets Ejendom, saavel hvad Bygningsværket som Arealet angaar, men da Buegangen, der vil faa en indvendig Bredde af gennemsnitlig 4° 12", for bestandig skal tjene til almindelig Færdsel for Fodgængere, men ogsaa kun i saadant Øjemed, er nærværende Kontrakt uopsigelig fra begge Sider. Uden begge Parters Samtykke maa der ikke foretages nogen Ændring ved Buegangen.

2.

Der fastsættes en aarlig Leje af 250 Kr., skriver To Hundrede og Halvtredsindstyve Kroner, der af Københavns Kommune i hvert Aars December Maaned, første Gang i December Maaned 1908, indbetales i Kommunitetets Kasse. Kommunitetet paatager sig hele Renholdelsen af Buegangen og Vedligeholdelsen af Bygningsværket, medens Kommunen selv drager Omsorg for den fornødne Belysning og for de med dennes Vedligeholdelse nødvendige Bygningsreparationer af Buegangen og for Vedligeholdelsen af Fortoget.

3.

Dersom der af Kommunen maatte ønskes indrettet en Kælder under Buegangen i hele dens Længde til Anbringelse af Vand-, Gas- og andre Ledninger, skal Anbringelsen af en saadan være tilladt, men Adgangen til Kælderen maa da være i direkte Forbindelse med Buegangen, uden at Regensgaarden passerer. Saavel de med Kælders Indretning som med dens fremtidige Vedligeholdelse og Renholdelse m. v. forbundne Udgifter skulle være Kommunitetet i alle Henseender uvedkommende.

4.

Alle Udgifter ved nærværende Kontrakts Stempling og Tinglæsning udredes af Københavns Kommune.

Da Magistraten er kendt med, at Kommunitetet savner tinglæst Adkomst paa den ommeldte Ejendom Matr. Nr. 49 i Klædebo Kvarter, frafaldes Retsanmærkning i saa Henseende.

Denne Kontrakt er oprettet i 2 Exemplarer, hvoraf Kommunitetet beholder den stemplede Original, medens Københavns Magistrat modtager Duplikatexemplaret.

Under 17. Marts 1908 meddelte Magistraten, at en foretagen Undersøgelse havde vist, at de nødvendige Ledninger vilde kunne anbringes i Fortoget under Buegangen under Regensen, og at Opgravning af Hensyn til disse Ledningers Eftersyn og Reparation ligeledes vilde kunne finde Sted, hvorfor Magistraten ingen Interesse havde i, at den i Kontrakterne omtalte Kælder anbragtes under Buegangen.

Et Andragende fra en københavnsk Bogtrykker om Tilladelse til at anbringe Gadetavler i Buegangen blev efter indhentede Erklæringer fra Regensprovsten og Bygningsinspektøren afslaaet af Stipendiebestyrelsen 21. Novbr. 1908.

Arbejdet med Buegangens Udførelse og de af denne foranledigede Ombygninger i den gamle Regens udførtes samtidig med Regensens under F. beskrevne Hovedstandsættelse.

F. Hovedstandsættelse af den gamle Regens.

Under 20. Juni 1907 tilskrev Bygningsinspektøren Konsistorium saaledes:

„Ved de Forhandlinger, som gik forud for den nu vedtagne Plan for Udvidelsen af Regensen, gjorde jeg Udvalget opmærksom paa Nødvendigheden af at underkaste de gamle Regensbygninger en omfattende Hovedreparation, og da Kommunalbestyrelsen har vedtaget i 1908 at lade Buegangen mod Købmagergade komme til Udførelse, maa jeg meget anbefale, at Istandsættelsen af de gamle Bygninger udføres samtidig hermed, saa at hele Regensen kan være i Orden ved Udgangen af 1908, hvorved de Studerende lider det mindst mulige ved de med Byggearbejdet følgende Forstyrrelser. Man opnaar tillige den store Fordel, ved Istandsættelsen af hele den øvre Del af Façaden mod Købmagergade at kunne benytte samme Stilladser, som anvendes ved Buegangen; og da samtlige Lokaler mod Købmagergade maa staa ledige under Arbejdet paa denne, vil Istandsættelsen af de øvre Etager herover ikke kunne ske paa et heldigere Tidspunkt.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa det høje Konsistorium, at der paa det kommende Aars Finanslov søges de fornødne Midler til nævnte Hovedreparation og fremsender hoslagt Overslag over Udgiften herved, til Beløb af Kr. 33,500. Reparationen gaar navnlig ud paa at istandsætte Tagene og det ydre Murværk, der er i høj Grad brøstfældigt. Opskalkerne ere gennemgaaende fortærede af Raad, hvorfor den nederste Del af Tagstenene maa aftages, nye Opskalker og Lægter paasættes og de gamle Tagsten, med Supplering af nye, atter oplægges. Skorstenspiberne maa repareres, Loftsgulvene for Størstedelen fornyes og nye Skotrender henlægges, endvidere maa alle Tagrender og Nedløb repareres og delvis fornyes.

Store Dele af Kannikestrædefløjen er i Tidens Løb bleven paaført et Lag Kalkpuds for at skjule Brøstfældighederne i det røde Murværk, og det er Hensigten nu at fjerne denne Puds og indmure røde Sten som Skalmur i Stedet herfor. Iøvrigt vil alle mørnede Sten blive udhuggede og erstattede med nye Sten, samt Façaderne blive rensede og omfugede. De mange Revner i Krystalgadefløjens Gaardside bliver reparerede og de skæve Piller rettede. Endelig er Vindusrammerne gennemgaaende i daarlig Forfatning og vil for de flestes Vedkommende blive fornyede, og alt Vindusbeslaget vil ligeledes blive aftaget og nyt paasat. Alt udvendigt Træværk vil blive malet, og der vil i Halvdelen af Værelserne blive foretaget Istandsættelse af Lofferne, ligesom Porten og Trappegangene ville komme til Reparation.

9 Stk. af de daarligste Kakkelovne ville blive fornyede.

De øvrige Brøstfældigheder indvendig mener jeg at kunne afhjælpe af Kontoen for den aarlige Vedligeholdelse.

Samtidig med, at Hovedreparationen foretages, vilde jeg meget anbefale, at der søgtes Midler til ogsaa at forsyne Alumnelejlighederne i den gamle Regens med Haandvaske, paa samme Maade som i den nye Bygning, ligesom det ogsaa vilde være ønskeligt i Forstuen til Læsesalen at faa anbragt et Toiletrum med Haandvask og W. C. Jeg tillader mig derfor at vedlægge et Overslag over Udgiften hertil, til Beløb af Kr. 8,000, med Anmodning om, at dette Beløb maa blive søgt optaget paa Finansloven for det kommende Aar.“

Efter at have indhentet en Erklæring af 29. Juli 1907 fra Kvæstor indstillede Konsistorium 31. s. M. til Ministeriet, at Bevillingerne søgtes paa Finanslovsforslaget for 1908—09. Bevillingerne blev givne paa den nævnte Finanslov, jfr. Rigsdagstid. 1907—08, Till. A. Sp. 1205—08. Af Anmærkningerne anføres følgende med Hensyn til Bevillingen til Haandvaske:

„Hvad angaar Forslaget om Anbringelse af Haandvaske i den gamle Regensbygning Alumnelejligheder og om Indretning af et Toiletrum med Haandvask og Vandkloset i Forstuen til Læsesalen, vil det efter Bygningsinspektørens Overslag medføre en Udgift af 8,000 Kr. Da Forholdet hidtil har været det, at Alumnerne selv have besørget Bortkastning af smudsig Vand og Forsyning med rent Vand med nogen Hjælp af Regenskoner og Alumnernes Karle, maa det anses for uheldigt, om Alumnerne i den nye Tilbygning, hvor der, i Overensstemmelse med Overslaget til Bevillingen, anbringes Haandvaske, i denne Henseende skulde blive bedre stillede end deres Kammerater i den gamle Bygning, ligesom man ved at lægge Bortkastning af smudsig Vand og Forsyning med nyt Vand over paa Betjeningen, vilde skabe en for Betjeningen i den gamle og i den nye Bygning forskellig Stilling, som vilde kunne medføre Ulæmper.“

Ved Skrivelse af 3. Juli 1908 bifaldt Ministeriet efter Konsistoriums paa Foranledning af Bygningsinspektøren og efter indhentede Erklæringer fra Regensprovsten, Stipendiebestyrelsen og Kvæstor gjorde Indstilling, at der af den ovennævnte til Hovedreparation af den gamle Regensbygning givne Bevilling afholdtes et Beløb af ca. 1,500 Kr. til Indlæg af elektrisk Lys i Læsesalen, Musikstuen og Biblioteket med Forværelse.

Den til Hovedstandsættelsen givne Bevilling slog imidlertid ikke til, saaledes at det blev nødvendigt at søge en Tillægsbevilling paa 11,950 Kr.

— nemlig 10,450 Kr. til Hovedstandsættelsen og 1,500 Kr. til det ovennævnte Indlæg af elektrisk Lys i Læsesalen m. m. — der blev givet ved Tillægsbevillingsloven for 1908—09, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. A. Sp. 2909—10 og 3045—46.

Herom anførtes i Bygningsinspektørens Skrivelse af 6. Aug. 1908 følgende:

„Under Udførelsen af den for indeværende Finansaar bevilgede Hovedstandsættelse af de gamle Regensbygninger viser det sig desværre, at disse, og da især den ældste Bygning mod Kannikestræde, er i langt daarligere Forfatning end det har været mig muligt ved de foretagne Forundersøgelser at kunne forudse, saaledes at en forsvarlig Istandsættelse af Bygningen vil udkræve et betydeligt større Beløb end forudsat i mit Overslag.

Ved Undersøgelse af Bundforholdene lod jeg saaledes bore til fast Bund under Kirkefløjen, og fandt denne i 7 Fods Dybde, og i denne Dybde regnedes da Undermuringen af Gaardfaçaderne at skulle foretages. Men under Arbejdets Fuldførelse viste det sig, at Undermuringen af Kannikefløjens Gaardside maatte føres ned til en Dybde af indtil 19 Fod og i Krystalgadefløjen til 12 à 14 Fod.

Herved er Funderingsarbejdet bleven overordentlig fordyret, idet Udgravningsgruben har maattet gøres langt større end beregnet, Afstivningen af Façaden og Gruben kompliceres, og der medgaar langt flere Materialier end forudsat.

De oprindelige Fundamenter bestaa af meget store Kampesten, der hviler paa en ganske løs Undergrund af Dagrenovation. Disse Grundsten, der ligger løst stablede paa hverandre, har maattet fjernes, før Undermuringen kunde foregaa, og dette Arbejde har været særdeles brydsomt, men da en forsvarlig Undermuring af Façaderne er det eneste Middel til Forhindring af den hidtidige gradvise Sænkning af Murene, har jeg anset det for ganske nødvendigt at fuldføre dette Arbejde.

Endvidere har det vist sig, at Tagreparationen ikke har kunnet indskrænkes til det af mig beregnede Omfang, men at hele Tagfladen paa de to Sidefløje maa omlægges.

Da man begyndte paa Tagreparationen viste det sig, at Lægterne, som tilsyneladende saa ret velbevarede ud, overalt var ganske opraadnede paa den Del, der ligger skjult mellem Tagspæret og Tagstenene, saa at det blev nødvendigt helt at forny Lægtingen, hvoraf følger, at samtlige Tagsten har maattet nedtages og efter fuldført Lægting atter oplægges og understryges. Foruden Bekostningen herved er Arbejdet ogsaa fordyret derved, at der har maattet lejes Presenninger til at dække Taget om Natten og i Regnvejr paa de Partier, hvor Tagstenene vare borttagne.

Ved at blotte Bjælkerne i de gamle Bygninger har adskillige Bjælkehoveder vist sig angrebne af Raad, saa at nyt Træ maatte indlægges, ligesom Gulvunderliggerne har maattet fornyes i større Udstrækning end forudsat og Gulvene derfor har maattet opbrydes og delvis fornyes.

En uforudseelig Udgift er endvidere foraarsaget derved, at Gaardens gamle Kloakledninger, over hvilke der ikke fandtes noget Kort, ved Opgravning viste sig ufyldstgørende til at optage de nye Spildevandsledninger fra Vadskekummer og W. C., saa at en gennemgaaende Fornyelse har vist sig nødvendig.

Hvad Façaderne angaar, da viste Kannikefløjens gamle Del sig efter Pudsens Bortfjernelse at være i langt højere Grad brøstfædig end det ved Prøveundersøgelsen var antaget. Store Partier af Yderskallen er helt forvitret og omkring alle Vinduerne er Murværket ved forrige Tiders uheldige Reparationer saa forkludret, at man maa regne med fuldstændig Skalmuring heraf, og de øvrige Gadefaçader have i sin Tid været malede med en Oliefarve, som det ikke, som beregnet, har været muligt at fjerne med Lud, hvorfor Farvelaget maa fjernes ved at overmejsle Murværket, hvilket er baade sent og dyrt.

For at kunne gennemføre den paabegyndte Istandsættelse af Regensbygningerne paa forsvarlig Maade, vil der derfor efter foretagne Opgørelse udkræves et Beløb ud over den givne Bevilling til:

1) Funderingsarbejder, inkl. Tømmerafstivning.....	3,250 Kr.
2) Lægtning, Aftagning og Oplægning af Tagsten, Presseninger.....	1,800 —
3) Kloakarbejder	2,300 —
4) Tømmerarbejde ved Fornyelse af Bjælker og Underliggere.	600 —
5) Skalmuring af Façader og Riffelhugning af gamle Sten ...	2,500 —

10,450 Kr.,

hvilket Beløb jeg herved tillader mig at anmode det høje Ministerium om at maatte anvende paa forventet Tillægsbevilling paa indeværende Finansaar.

Da jeg paa et tidlig Stadium af Arbejdet, hvor ovenanførte Skrøbeligheder endnu ikke vare komne for Dagen, havde skønnet, at den givne Bevilling vilde være rigelig til Arbejdets Udførelse, og havde henstillet til Konsistorium, at der for muligt sparede Penge indlagdes elektrisk Lys i Læse- og Musiksal samt Bibliotek, blev denne Foranstaltning bifaldet saavel af Konsistorium som Ministerium.

Det viser sig jo nu ugørligt med de forhaandenværende Midler at foretage dette Indlæg, men da det vilde være særdeles heldigt, i Rum hvor mange Mennesker ere forsamlede, at slippe for Gasbelysning, der jo fordærver Luften, skal jeg tillade mig at anbefale, at der paa forventet Tillægsbevilling hertil tillades anvendt det af mig tidligere opgivne Beløb af 1,500 Kr.

Der maa jo indlægges Belysning i disse Rum, men nu at skulle reparere og delvis forny de gamle Gasledning, for maaske om et Aar eller to at gaa over til elektrisk Lys, vil dog være Pengespild, og det er selvfølgelig billigere nu under Istandsættelsen at foretage Indlægget end senere, naar Vægge og Lofter ere gjorte istand.“

Hovedstandsættelsen, ved hvilken Arkitekt Carl Munch var Konduktør, udførtes i 1908.

G. Inventar til Alumnernes Lejligheder.

I en Skrivelse af 15. Okt. 1906 til Stipendiebestyrelsen fremsatte Regensprovsten — under Henvisning til det i Udvalgsbetænkningen af April 1905 i. f. om forøget Inventarium til Regensalunnerne anførte — Forslag til Anskaffelse af fuldstændigt Inventar til Lejlighederne i den nye Bygning. Udgiften hertil var i et af Bygningsinspektøren givet Overslag beregnet til 19,000 Kr., nemlig 48 Værelser à 387 Kr. = 18,576 Kr. samt

424 Kr. til Honorar for Tegninger samt Transport og Opstilling. Efter at Stipendiebestyrelsen fra Kvæstor havde indhentet en Erklæring af 13. Novbr. 1906, hvori denne gjorde Rede for de Betæneligheder, der maatte være ved at forsyne Alumnelejlighederne med *fuldstændigt* Inventarium, medens han tiltraadte Tanken om Tilvejebringelse af *forøget* Inventarium, anmodede Stipendiebestyrelsen gennem Regensprovsten Bygningsinspektøren om en Erklæring i Sagen, og denne fremsendte derefter 29. s. M. Overslag over følgende Inventariegenstande til hvert af Eneværelserne i den nye Regensfløj, nemlig:

1. Et Arbejdsbord 1° 4" × 1° 15" med Skuffe	Kr. 35
2. Et dobbelt Klædeskab med Hylder i den ene og Knager i den anden Halvdel samt to Skuffer	— 80
3. En Bogreol	— 38
4. Et Natbord	— 24
5. En Brændekasse med Ildtøj	— 18
6. Et Spejl 14" × 18"	— 5
	Kr. 200

Ved Udarbejdelsen af Overslaget var Bygningsinspektøren gaaet ud fra, at Møblerne forfærdigedes af dansk Eg, idet malede Fyrretræs-Møbler vel var noget billigere i Anskaffelse, men i Længden vilde blive særdeles dyre at vedligeholde. Endvidere var Inventaret vel regnet udført i ganske enkelt Stil, men dog med en vis, til Bygningen svarende Karakter og med særlig solide Beslag, Laase m. v. Bogreolen var tænkt udført med en noget bredere Underdel, saaledes at der mellem denne og Overdelen bliver en smal Plade i Bordhøjde, som kan tjene til Tobaksbord. I Natbordet anbringes en Skuffe. Den samlede Udgift vilde med de den Gang beregnede 48 Lejligheder i Nybygningen blive 48 × 200 Kr. = 9,600 Kr. samt 600 Kr. til et Prøvesæt, Transport og Opstilling, Honorar for Tegninger og Uforudsete Udgifter, ialt 10,200 Kr., hvilket Beløb, dersom Buegangen mod Købmagergade kom til Udførelse, vilde forøges med 2,200 Kr. (11 Værelser à 200 Kr.) til 12,400 Kr. Dette Beløb foreslog Stipendiebestyrelsen i en Skrivelse af 8. Decbr. 1906 at søge bevilget, idet den under Henvisning til Bemærkningerne i Udvalgsbetænkningen af April 1905 og til nogle af Viceinspektør, Justitsraad Skouboe meddelte historiske Oplysninger*) udtalte, at den meget maatte anbefale, at Alumneværelserne ud-

*) Om Regenslejlighedernes Forsyning med Bohave. (Efter Reinhardt: Kommunitetet og Regensen). Side 91 (1ste Tidrum 1569—1728):

Hver Lejlighed var fra først af forsynet med et fuldstændigt Bohave, der i Tarvelighed svarede til de Værelser, for hvilke det var bestemt, og som bestod af en Himmel- eller Standseng til to Personer, et Bord og en saakaldet Kistebænk med to Rum, der benyttedes som Madskab. I enkelte af Lejlighederne havde private Velgørere forøget dette Bohave; men paa den anden Side formindskedes det senere i flere af Værelserne, idet Bestyrelsen fra Aar 1710 vægrede sig ved at lade det vedligeholde paa Kommunitetets Bekostning og overlod Alumnerne selv at sørge for det manglendes Anskaffelse.

Side 308 (3die Tidrum 1777—1818):

Af det Bohave, der tidligere hørte til Regenslejlighederne, forsvandt i dette Tidrum Kistebænkene, der afløstes af Madskabe, og tildels de gamle Himmelsenge. Alumnerne kunde i Reglen ikke længere finde sig i, at Kontubernalskabet udtraktes endog til Nattelej, og det begyndte derfor efterhaanden at blive Skik, at hver

styredes med det ovennævnte Inventar, medens den derimod ikke mente at kunne tilraade en Udstyrelse med fuldstændigt Inventar og navnlig maatte anse det for rigtigt, at Anskaffelse af Seng eller andet Natteleje og hvad dertil hører overlodes til Alumnerne.

I en Erklæring af 15. Decbr. 1906 udtalte Kvæstor om dette Spørgsmaal bl. a. følgende: „Et Skridt fremad mod at tildele Boligerne paa Regensen et noget forøget Inventarium er allerede sket ved Lov om Byggeforetagender for Regensen af 6. April 1906, idet der i Byggesummen er indbefattet Udgift til Vadskeindretning, Gardinstænger og Rullegardiner til Eneværelserne i den nye Regensfløj. Naar der af det efter den hidtil gældende Regel anskaffede Inventar her er udeladt et Madskab, har dette sin Forklaring i, at Madskabet ifølge Indretningen af Thekøkkener med Skabe bortfalder som overflødig. Der synes i Loven af 6. April 1906 om Byggeforetagender for Regensen at være fremtraadt den Opfattelse, at en vis Tarvelighed fremdeles som hidtil bør raade i Indretningen af Boligerne paa Regensen. Til Belysning af, at det foreliggende Forslag fra Stipendiebestyrelsen om Inventar holder sig indenfor den nævnte Opfattelse, skal jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det ikke er et *fuldstændigt* Inventarium, hvormed de nyindrettede Regensboliger ønskes forsynede, hvilket vil fremgaa allerede deraf, at Anskaffelsen af Seng eller andet Natteleje og hvad dertil hører, ligesom af Sofa og Stole fremdeles overlades til Alumnerne selv. Den overleverede Fremgangsmaade er, at Regensalumni selv medbringer Møbler, der ofte som Gaver fra Slægt og Venner har Værd for ham ud over Glæden ved selv at eje dem, saaledes at han altsaa ved sin Udtræden af Regensen dog har nogle Møbler at begynde med under sine nye, i Regelen tarvelige Livsvilkaar. Det er da ingenlunde Meningen i Modsætning hertil at forsyne Alumni under hans Ophold paa Regensen med alt det Inventar, han behøver, med Udsigt til, at han bliver unøjsom og føler sig fremmed for dette laante Gods, der giver det ene Værelse samme Udseende som alle andre. Tværtimod synes Stipendiebestyrelsen i det foreliggende Forslag at have indskrænket sig til saadant Inventar, som Alumni ikke kan undvære uden at tage Skade paa sin Ordenssans, medens der tillige i Kommunitetets Interesse er taget Hensyn til, at det foreslaaede Inventar i Træ ikke be-

af de to Beboere af en Regenslejlighed anskaffede sig en Feltseng. Bordet vedligeholdtes derimod indtil den Dag i Dag, og efter Haanden forsynedes ogsaa de Værelser, der ikke tidligere havde haft Klædeskab, med dette Stykke Bohave.

Side 361. (4de Tidsrum 1818—1848):

Med Hensyn til det Bohave, der i Slutningen af forrige Tidsrum fandtes i Regenslejlighederne, foregik der i nærværende Periode ingen væsentlig Forandring. Det kan kun bemærkes, at der under den 1843—1846 foretagne Hovedreparation af Regensens Værelser anbragtes faste Mad- og Klædeskabe i en Del af Lejlighederne, og at der til nogle af Eneværelserne, hvor Pladsen var meget indskrænket, paa Stiftelsens Bekostning anskaffedes Sovesofaer.

Af den foran givne Oversigt vil det saaledes fremgaa:

1. at det oprindelig har været Meningen at give Regensens Alumni en efter Datidens Forhold tilstrækkeligt møbleret Lejlighed til Bolig.
2. at dette Princip aldrig helt er opgivet, selv om det efter Haanden paa Grund af Stiftelsens økonomiske Vanskeligheder er bleven mangelfuldt opretholdt. Særlig kan det mærkes, at man endnu saa sent som i 1846 har anskaffet Sovesofaer til nogle Alumneværelser.

høver nogen Beklædning og derfor vil være billigt at vedligeholde. I saa Henseende har Bygningsinspektøren foreslaaet Møblerne forfærdigede af dansk Eg, idet malede Fyrretræs-Møbler i Længden vil blive særdeles dyre at vedligeholde, medens hver Boligs Møbler efter Forslaget ikkun vil behøve en Boning til 10 Kr. en Gang hvert 3die Aar. Om en Bevilling til *Vedligeholdelse* af Inventarium i de nyindrettede Boliger i Regensens Tilbygning vil iøvrigt Forslag kunne ske i Forbindelse med et eventuelt Forslag til forandret Inventarium for Boligerne paa den nuværende Regens efter deres Omdannelse ifølge Forudsætningerne for Loven af 6. April 1906. Den hidtilværende Bevilling til Inventarium til Regensens og Stipendiebestyrelsens Kontor m. v. er med 300 Kr. indbefattet under Kommunitetets Udgiftspost 7. b. 2., Inventarium m. v. Den af Stipendiebestyrelsen foreslaaede ekstraordinære Bevilling paa denne Udgiftspost tør haabes hos Lovgivningsmagten at møde den Velvilje mod Regensalummerne, der allerede har vist sig i Loven af 6. April 1906. I Henhold til det foranførte skal jeg ærbødigst foreslaa Konsistorium ved en Henvendelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet at søge opnaaet, at der til Finanslovsforslaget for 1907—08 bliver stillet Ændringsforslag til Kommunitetets Udgiftspost 7. b. 2., Inventarium m. v., om en Forhøjelse af denne med 12,400 Kr. til 13,280 Kr., hvoraf 12,400 Kr. ekstraordinært til 59 nyopførte Boliger i Regensens Tilbygning. Ved denne Affattelse af Bevillingen paa Finansloven i Forbindelse med Forslagets Begrundelse vil det formentlig være tilstrækkeligt udtrykt, at Anvendelsen af 2,200 Kr. af den søgte Bevilling har Udførelsen af Buegangen mod Købmagergade til Forudsætning.

Sluttelig tillader jeg mig for det Tilfælde, at denne Sag skulde indkomme til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet for sent til at kunne optages paa Finansloven for 1907—08, at henstille en Henvendelse til Ministeriet om, at forommeldte Forslag om Inventar under Hensyn til dets nære Forbindelse med Loven af 6. April 1906 om Byggeforetagender for Regensen bliver stillet som Ændringsforslag til Forslag til Lov om Tillægsbevilling for 1906—07.“

Konsistorium gjorde 19. Decbr. 1906 Indstilling til Ministeriet i Overensstemmelse med Kvæstors Forslag. Bevillingen blev ikke optaget paa Finansloven for 1907—08, men efter en fornyet Indstilling fra Konsistorium af 10. April 1907, der blev afgivet, fordi det efter Bygningsinspektørens Opgivende vilde være nødvendigt, at der i Sept. 1907 begyndtes paa Arbejdet med de forskellige Inventariegenstande, bifaldt Ministeriet under 22. s. M., at der paa forventet Tillægsbevilling for 1907—08 til Kommunitetets Udgiftspost 7. b. 2., Inventarium m. v., maatte anvendes indtil 12,400 Kr. til Anskaffelse af Inventarium til Regensalumnernes Værelser i Tilbygningen til Regensen, dog at af nævnte Beløb Anvendelsen af de 2,200 Kr. havde Udførelsen af Buegangen mod Købmagergade til Forudsætning. Af Bevillingen, der blev givet paa Tillægsbevillingsloven for 1907—08, jfr. Rigsdagstid. 1907—08, Till. A. Sp. 3867—68 og 3971—72, blev sparet 869 Kr. 31 Ø., saaledes at den samlede Udgift blev 11,530 Kr. 69 Ø.

Paa Finansloven for 1908—09 blev under Kommunitetets Udgiftspost 7. b. 2., Inventarium m. v., bevilget ekstraordinært 9,216 Kr., nemlig 8,200 Kr. til Inventarium til hver af 41 Lejligheder i den gamle Regens, 400

Kr. til Inventarium til 2 Reservelejligheder og 816 Kr. til 120 Stole à 5 Kr. og 12 Borde à 18 Kr. til Brug ved større Sammenkomster paa Regensen, jfr. Rigsdagstid. 1907—08, Till. A. Sp. 1207—10. Ansøgning om denne Bevilling, der for saa vidt angaar Inventaret til Alumnelejlighederne, begrundedes paa samme Maade som Bevillingen til Inventar i den nye Regens, fremsattes af Regensprovsten og indsendtes 27. Juli 1907 af Stipendiebestyrelsen til Konsistorium med en Erklæring af 24. s. M. fra Kvæstor. Konsistoriums Indstilling til Ministeriet blev afgivet 27. Juli 1907.

H. Husleje- og Flytningsgodtgørelser.

Saa vel i Udvalgsbetænkningen af April 1905, se foran S. 617—18, som i Bemærkningerne til Lovforslaget, se foran S. 628, omtaltes det ønskelige i at give alle de privilegerede Alumner med Undtagelse af de hillerødske Studenter Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig. Denne Plan havde vel til Grundlag den begge de nævnte Steder foreslaaede Ordning af Regensforholdene, hvorefter der paa Regensen kun vilde blive Plads til 88 Alumner, men nævntes dog tillige som i sig selv ønskelig for de islandske Alumner. Ved Loven af 6. April 1906 betingedes Bevillingen til Regensens Ombygning og Udvidelse af, at der skaffedes Plads til mindst 100 Alumner, se Folketingsudvalgets Betænkning foran S. 630, men Spørgsmaalet om at give de privilegerede Alumner Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig ansaas dog ikke dermed for fuldstændig bortfaldet. I det efterfølgende vil derfor dette Spørgsmaal først blive behandlet (under a.), forinden der (under b.) gaas over til en Fremstilling af Huslejegodtgørelserne til Alumner, der forstyrredes af Byggeforetagenderne.

a. I Skrivelse af 28. Oktober 1905 til Stipendiebestyrelsen indstillede Regensprovsten, at der søgtes udvirket Hjæmmel for,

„at fremtidigt af de til Regensbeneficiet privilegerede Alumner kun de fra Hillerød erholde eller beholde Regensbolig, dog at andre privilegerede Alumner, som maatte ønske det, kunne erholde eller beholde Regensbolig i Stedet for Alumner fra Hillerød, saaledes at Sagen eventuelt afgøres ved Lodtrækning, og

at Tidspunktet for denne Bestemmelses Ikrafttræden fastsættes af Bestyrelseskomitéen for Kommunitetets Stipendievæsen“.

Han begrundede denne Indstilling saaledes:

„Idet den foreslaaede nye Regensbygning kun rummer Bolig for 88 Alumner, maa der, jfr. Udvalgsbetænkningen af April 1905 S. 618, søges udvirket Hjæmmel for, at der af de til Regensbeneficiet privilegerede Alumner kun gives Alumnerne fra Hillerød — altsaa højst to aarligt — Bolig paa Regensen, dog at andre privilegerede Alumner, som maatte ønske det, kunne erholde Regensbolig i Stedet for Alumner fra Hillerød, saaledes at Sagen, om fornødent, afgøres ved Lodtrækning. Det vilde nu være særdeles ønskeligt, om en Bestemmelse i denne Retning kunde træde i Kraft snarest muligt, og det ogsaa for de Alumners Vedkommende, der allerede have Bolig paa Regensen. Ulemperne for de islandske Alumner ved at bo paa Regensen er fremhævet i Udvalgsbetænkningen S. 617—18, og det vilde være særdeles ønskeligt, om Boligforholdene paa Regensen snarest muligt ved en saadan mindre Udromning kunde forbedres noget for de tilbageblivende.

Det nærmere Tidspunkt for Bestemmelsens Ikrafttræden — der maatte jo bl. a. gives de paagældende Alumner passende Tid til at finde ny Bolig udenfor Regensen — kunde det vel overlades til Stipendiebestyrelsen at træffe“.

Om dette Forslag udtalte Kvæstor under 24. Novbr. 1905 med Henvisning til, at Spørgsmaalet var optaget i Udkastet til Lovforslaget, følgende:

„Dersom dette (Lovforslaget) maatte vise sig at blive gennemført i indeværende Rigsdags Samling, vil der da formentlig være tilstrækkelig Hjemmel for Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1906—07 efter Bestyrelseskomiteens nærmere Forslag at gennemføre den ommeldte Forøgelse af Antallet af Huslejegotgørelser i Forbindelse med Nedsættelse af Antallet af Regensstipendier. Dersom derimod Forslaget til Lov om Byggeforetagender i Løbet af indeværende Rigsdags Samling skulde vise sig ikke at kunne gennemføres, vil der formentlig være Tid til at opnaa et Ændringsforslag til Folkethingets 3die Behandling af Finanslovforslaget for 1906—07 om Nedsættelse i Antallet af Boliger paa Regensen mod Erstatning i Antallet af Huslejegotgørelser, saaledes at denne Forandring søges gennemført ganske bortset fra eventuelle Byggeforetagender for Regensen“.

I Henhold hertil blev Sagen stillet i Bero, men efter at Lovforslaget var forelagt, optog Regensprovsten paany Spørgsmaalet i en Skrivelse af 17. Jan. 1906 til Stipendiebestyrelsen. Med Henvisning til, at Lovforslagets uforandrede Vedtagelse vilde give Ministeriet tilstrækkelig Hjemmel til paa forventet Tillægsbevilling for 1906—07 at gennemføre den fornødne Forøgelse af Huslejeportionernes Antal, men at man ikke under de foreliggende Forhold kunde se bort fra den Mulighed, at der vilde blive søgt tilvejebragt et noget større Antal Alumneboliger end det i Lovforslaget nævnte 88, gentog han sin Indstilling af 28. Okt. 1905, idet han udtalte følgende:

„At de privilegerede Alumner med Undtagelse af de Hillerødske erholde Huslejegotgørelse i Stedet for Regensbolig, maa jeg af de i Ministeriets Bemærkninger til Lovforslaget angivne Grunde finde saa ønskeligt eller nødvendigt, at jeg mener, at denne Ordning burde træffes under alle Eventualiteter. Skulde der i den nye Regensbygning blive Plads til mere end 88 Alumner, burde det overskydende Antal formentlig komme uprivilegerede Studenter til Gode. Og det vilde være overordentlig ønskeligt, om denne Udflytning af de privilegerede kunde finde Sted snarest muligt. Idet Normaltallet af Alumneboliger herved reduceres til 88 — jeg gaar ud fra, at der i alt Fald ikke vilde blive Tale om Optagelse af uprivilegerede Alumner i de privilegeredes Sted, forinden den nye Bygning er opført — vilde der dog nogenlunde bødes paa de nuværende meget trykkende Beboelsesforhold i Overgangstiden, indtil den nye Bygning kan tages i Brug.

Det vilde imidlertid ikke være ønskeligt, om den saaledes foreslaaede Ordning skulde træde i Kraft umiddelbart med den nye Finanslov. Flere Forhold paa Regensen maa muligvis i den Anledning omdannes, og der maa gives de udflyttende Alumner Tid til at se sig om efter ny Bolig udenfor Regensen“.

Efter at Stipendiebestyrelsen fra Kvæstor havde indhentet en Erklæring af 27. Jan. 1906, hvori denne nærmere begrundede det for selve Tanken om at give samtlige islandske Alumner Huslejegotgørelse forment-

lig uheldige i paa det daværende Tidspunkt at søge Regensprovstens Forslag fremmet, blev Sagen paany stillet i Bero.

Da Ministeriet derefter under Lovforslagets Behandling paa Foranledning af Finansudvalget under 17. Februar 1906 udbad sig Konsistoriums Ytringer meddelte om, hvorvidt det vilde være muligt at gennemføre Bygningsforanstaltningerne paa en saadan Maade, at Antallet af Lejligheder for Studenter (100) ikke formindskedes, udtalte Konsistorium 23. s. M., idet det fremsendte Bygningsinspektørens Besvarelse af det stillede Spørgsmaal, følgende:

„Med Hensyn til den i Ministeriets Skrivelse forudsatte Mulighed for, at Sagen om Regensens Ombygning maatte blive fremmet saaledes, at der søges tilvejebragt et større Antal Lejligheder for Alumner end de projekterede 88, skal man i Forbindelse hermed — idet man forudsætter, at det er Meningen, at en eventuel Forøgelse af Lejlighedernes Antal udover 88 skal komme de upriviligerede Alumner til Gode, — ærbødigst henstille, at der under Forhandlingerne om Sagen søges erhvervet sikker Tilkendegivelse af, at dette er Meningen, saa at Ministeriet med Sikkerhed kan anse sig for beføjet til, som i dets Bemærkninger til det forelagte Lovforslag forudsat, at tilstaa de privilegerede Alumner med Undtagelse af de Hillerødske, Huslejogdtgørelse i Stedet for Regensbolig. Det vil nemlig ikke blot for de islandske Alumners egen Skyld, men ogsaa for at der hurtigst muligt kan bødes noget paa de uheldige Beboelsesforhold paa Regensen, og for Regensens Drift under de forestaaende Byggeforetagender være magtpaaliggende, at denne Foranstaltning, hvorved Regensboligernes Antal under Byggeforetagenderne nedsættes til cirka 88, kan gennemføres inden disses Begyndelse“.

Endelig blev der, som det nedenfor under b. er anført, 2. Juli 1906 givet Konsistorium Bemyndigelse til under Byggeforetagenderne at tillægge de privilegerede Alumner med Undtagelse af de hillerødske Huslejogdtgørelse uden Hensyn til, om de forstyrredes af Byggeforetagenderne.

Af de forud for denne Bemyndigelse gaaende Indstillinger skal anføres følgende: Regensprovsten udtalte 22. Maj 1906:

„Lov 6. April d. A. om Byggeforetagender paa Regensen hviler bl. a. paa den Forudsætning, se ogsaa Finansudvalgets Betænkning over Lovforslaget, at den nuværende Regensbygning kun egner sig til Bolig for et langt ringere Antal Alumner end der nu bor der, nemlig ca. 52 i Stedet for som nu 100. At denne Reduktion af Beboernes Antal i den gamle Bygning dog ikke vil kunne finde Sted i sit fulde Omfang forinden Bygningsforetagendernes Afslutning, er stedse forudsat, idet man er gaaet ud fra uden Afbrydelse at ville og kunne bevare Regensens Drift væsentlig uforandret under Ombygningen. Men paa den anden Side er man dog ogsaa gaaet ud fra, at en vis Reduktion af Regensbeboernes Antal maatte finde Sted allerede ved Byggeforetagendernes Begyndelse, for at Beboelsesforholdene kunne blive nogenlunde taalelige under Ombygningen, se ogsaa Konsistoriums Skrivelse til Ministeriet af 23. Februar d. A. Ifølge Universitetets Betænkning angaaende Regenssagen og som Lovforslaget oprindeligt var forelagt for Rigsdagen, var den naturlige Vej i saa Henseende givet derved, at der foresloges tildelt de privilegerede Alumner med Undtagelse af dem fra Hillerød 3: gennemsnitlig 12 Alumner, Hus-

lejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig, jfr. Universitetsbetænkningen S. 617—18 og Ministeriets Bemærkninger til Lovforslaget S. 628. Denne Forholdsregel vilde, hvis Lovforslaget var blevet vedtaget uforandret, kunne være sat i Kraft af Ministeriet allerede ved Byggeforetagendernes Begyndelse. Efter den forandrede Affattelse, som Loven erholdt under Behandlingen i Rigsdagen, maa det nu vel betragtes som uafgjort, om de 12 Boliger, som herefter ville komme til, skulle tilfalde privilegerede eller uprivilegerede Alumner. Men den naturlige Vej til en lempelig Reduktion vil dog fremdeles være den, at der gives de ovennævnte privilegerede Alumner Huslejegodtgørelse, naar Byggeforetagenderne begynde, vel ikke definitivt, men saalænge Byggeforetagenderne vare, idet der ved deres Afslutning da vil kunne være truffet endelig Bestemmelse, om de ved Lovforslagets Forandring tilkomne Pladser. Midlertidig Reduktion ad anden Vej, ved at give et Antal uprivilegerede Alumner Huslejegodtgørelse, vilde frembyde væsentlige Ulemper og Vanskeligheder“.

Kvæstor, der 26. Juni 1906 fremsatte det Forslag til Resolution om Udbetaling af Flytnings- og Huslejegodtgørelser, der 2. Juli 1906 bifaldtes af Ministeriet, udtalte: „I det her fremsatte Forslag er det forudsat, at der ikke overfor Rigsdagen i en saadan midlertidig Foranstaltning, der er knyttet til Byggeforetagendet, kan ses nogen Foregribelse af det ifølge Loven til Behandling paa Finanslov udsatte Spørgsmaal om i det hele at tildele de privilegerede Alumner, med Undtagelse af dem fra Hillerød, Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig. Enhver Betænkelighed i saa Henseende vilde i hvert Fald kunne undgaas, dersom Stipendiebestyrelsen endog blot maatte blive bemyndiget til under Punkt 2 fra Byggeforetagendernes Begyndelse indtil deres Afslutning at tillægge 12 Alumner, det være sig privilegerede eller uprivilegerede, den i dette Punkt ommeldte Huslejegodtgørelse, en Fremgangsmaade, hvorved Formaålet maa erkendes at kunne naas, om end, som af Regensprovsten fremhævet, igennem væsentlige Ulemper“. Som det af Ministeriets Resolution ses, blev denne Fremgangsmaade ikke anvendt.

Senere er Spørgsmaalet ikke blevet rejst, idet Stipendiebestyrelsen, da Regensprovsten under 4. Juni 1907 indberettede, at det havde vist sig, at der ikke som tidligere kunde siges at være et almindeligt Ønske mellem de islandske Alumner om at faa Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig, vedtog ikke at foretage videre i Sagen.

b. I Udvalgsbetænkningen af April 1905 omtaltes det, at der maatte bevilges en kalkulatorisk Sum til midlertidig Huslejegodtgørelse og til Flytningsomkostninger for Viceinspektør og Alumner, hvis Lejligheder berørtes af Byggeforetagenderne. I Lovforslaget optoges hertil (dog at Udtrykket: „hvis Lejligheder berøres af“ ombyttedes med: „der forstyrres af“) 5,000 Kr. Angaaende, hvorledes dette Beløb var udregnet, gav Regensprovsten i en Skrivelse 28. Okt. 1905 følgende Oplysninger, der 25. Novbr. s. A. af Stipendiebestyrelsen indsendtes til Ministeriet:

„Som det fremgaar af Bygningsinspektørens ovennævnte Skrivelse*), vil Byggeforetagendet ikke kunne gaa for sig uden saadan Forstyrrelse,

*) Af 6. Aug. 1905 angaaende Byggearbejdernes Varighed og den Forstyrrelse, de vilde volde for Regensens Beboere.

at der midlertidigt maa gives nogle Alumner Huslejhjælp i Stedet for Regensbolig. Hertil maa søges bevilget et Beløb, som dog kun vil kunne fastsættes kalkulatorisk. Jeg haaber, at der i saa Henseende vil kunne udvises saadan Liberalitet, at Huslejhjælp ikke nægtes nogen Alumnus, som med Grund kan antages at forstyrres væsentligt i sit Arbejde ved Byggeforetagendet.

Den nuværende Huslejegodtgørelse for de privilegerede Alumner, som ikke erholde Regensbolig, udgør for hver af de 8 Maaneder, Oktober til Maj, 20 Kr. maanedlig, og for de andre 4 Maaneder 16 Kr. maanedlig, altsaa aarlig 224 Kr. Idet Alumnerne paa Regensen oppebære Regensstipendiet, 10 Kr. maanedlig, hvoraf 5 Kr. afgaa til Regenskarlens Løn, bør Huslejhjælpen for dem formentlig fastsættes til 15 Kr. for hver af de 8 Maaneder og 11 Kr. for hver af de 4.

Til nogen Oplysning om, hvor stor en Sum der vil medgaa til Huslejhjælp, skal jeg bemærke følgende: Af Bygningsinspektørens vedlagte Skrivelse fremgaar, at der, saa længe Nybygningen varer, maa gives Huslejhjælp i alt Fald til de Alumner, som have Værelser umiddelbart opad Nybygningen, og til dem, hvis Værelser i den gamle Bygning nedlægges, 3: 22 Alumner. Regnes Nybygningens Varighed, se Bygningsinspektørens Skrivelse, til ca. 14 Maaneder, saaledes at de 8 beregnes som Vintermaaneder med 15 Kr. og de 6 med 11 Kr., kommer man til et Beløb af 4,092 Kr. Endvidere maa der for et kortere Tidsrum, som efter Bygningsinspektørens Skrivelse kan anslaaes til tre Maaneder, gives Huslejhjælp til de Alumner, i hvis Lejlighed der skal indrettes Køkken, 3: 14 Alumner, hvoraf dog de 4 falde ind under de ovenfor nævnte 22, og til de Alumner, hvis Lejligheder (to Kontubernallejligheder paa 3die Gang) skulde omdannes, 3: 4 Alumner. For det Tilfælde, at disse Foretagender finder Sted i Sommermaanederne, vil altsaa Beløbet blive $11 \text{ Kr.} \times 14 \times 3 = 462 \text{ Kr.}$ Den saaledes til Huslejhjælp anslaaede Sum $4,092 \text{ Kr.} + 462 \text{ Kr.}$, i alt 4,554 Kr., repræsenterer, som det vil ses, antagelig et Minimum, der let vil blive overskredet. Endvidere maa der vel tilstaa Alumner, som paa Grund af Byggeforetagendet maa flytte, en Godtgørelse for hver Flytning, der kan ansættes til 5 Kr., saa at to Flytninger for $22 + 14$ Alumner, se ovenfor, give 360 Kr.

Jeg skal altsaa tillade mig at indstille, at der søges udvirket Bemyndigelse for Stipendiebestyrelsen til:

at tilstaa de Regensalumner, der ved Regensens Omdannelse forstyrres i deres Arbejde, en Huslejhjælp af 15 Kr. maanedlig for Maanederne Maj—Oktober og 11 Kr. maanedlig for Maanederne Juni—September,

og til at tilstaa Regensalumner, som paa Grund af Bygningsforetagendet maa flytte, en Godtgørelse for Ud- eller Indflytning af 5 Kr. Ogsaa Viceinspektør paa Regensen maa der, se Udvalgsbetænkningens S. 618, tilstaa en midlertidig Huslejhjælp, der anslaaes til 30 Kr. maanedlig i 3 Maaneder, samt Godtgørelse for Flytning, i det hele ca. 100 Kr.“

Efter at Loven var vedtaget, bemyndigede Ministeriet 2. Juli 1906 Konsistorium til:

1. at tildele de Regensalumner, der have eller faa Bolig paa Regensen og derfor oppebære Regensstipendiet, men forstyrres af Byggeforetagenderne, i Huslejegodtgørelse, saalænge Forstyrrelsen varer, 11 Kr.

maanedlig i Maanederne Juni—September og 15 Kr. maanedlig i de øvrige Maaneder,

2. at tillægge fra Byggeforetagendernes Begyndelse indtil deres Afslutning de privilegerede Alumner, med Undtagelse af dem fra Hillerød, i Stedet for Regensbolig og Regensstipendium en Huslejegodtgørelse af samme Størrelse som den, der efter de gældende Regler tillægges Regensalumner, der ikke erholde Regensbolig med Regensstipendium, nemlig 16 Kr. maanedlig i Maanederne Juni—September og 20 Kr. maanedlig i de øvrige Maaneder,
3. at tildele enhver Alumnus, paa hvilken foranførte Bestemmelse faar Anvendelse, en Godtgørelse af 5 Kr. for enhver derved foraarsaget Udflytning eller Indflytning fra eller paa Regensen.

Denne Bemyndigelse overdrog Konsistorium 25. Okt. 1906 til Stipendiebestyrelsen, der efter Regensprovstens Indstilling under 30. Novbr. 1906 tillagde de privilegerede Alumner med Regensbolig, med Undtagelse af dem fra Hillerød, Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig fra 1. Decbr. s. A. at regne, og fra s. D. tillagde de første 15 af de Alumner, der forstyrredes af Byggeforetagenderne, Huslejegodtgørelse.

Ialt udbetaltes Huslejegodtgørelser og Flytningsgodtgørelser til Alumner med et samlet Beløb af 12,765 Kr. Da det var blevet klart, at det bevilgede Beløb 5,000 Kr. ikke vilde slaa til, gjorde Regensprovsten Indberetning herom, og Kvæstor foreslog derefter i en Skrivelse af 18. Juli 1907 til Ministeriet, at der paa Forslaget til Tillægsbevillingsloven for 1907—08 skulde søges optaget en Anmærkning om, at det nævnte Beløb 5,000 Kr. var et anslaaet Beløb. Dette skete imidlertid ikke, hvorimod Ministeriet ved Skrivelse af 9. Sept. 1909 approberede den skete Overskrivelse, se nedenfor under Afsnit I.

En Forespørgsel fra Regensprovsten om, hvorvidt der kunde udbetales Flytningsgodtgørelse til Alumner, der efter hans Ordre flyttede fra en Bolig til en anden paa Regensen, besvarede Stipendiebestyrelsen 4. April 1908 i Overensstemmelse med Kvæstors Indstilling benægtende.

Ved Skrivelse af 31. Decbr. 1908 meddelte Stipendiebestyrelsen efter Indstilling af Regensprovsten og Kvæstor Tilladelse til, at en Alumne oppebar Huslejegodtgørelse i Stedet for at flytte ind paa Regensen i de resterende 2 Maaneder, Januar og Februar 1909, af hans Stipendietid. Den paagældende Alumne havde i hele sin foregaaende Stipendietid paa Grund af Ombygningen haft Huslejegodtgørelse i Stedet for Regensbolig, og en Indflytning paa Regensen i de 2 sidste Maaneder vilde dels have medført Udgifter for ham til Anskaffelse af Bohave, dels foraarsaget ham, der agtede at indstille sig til Embedseksamen i Sommeren 1909, særlig ubehagelige Flytningsforstyrrelser.

Ved Skrivelse af 10. April 1907 gav Stipendiebestyrelsen Tilladelse til, at der udbetaltes Huslejegodtgørelse for Marts s. A. til en Alumne, der i Decbr. 1906 var udflyttet fra Regensen med Huslejegodtgørelse og derefter ved Vakancen i Marts havde søgt tilbage til Regensen til et af de ledige Værelser, som tillagdes ham fra 1. Marts, men som paa Grund af Byggeforetagenderne først blev disponibelt i Slutningen af Marts.

Til Viceinspektør blev ingen Huslejegodtgørelse udbetalt, idet det ikke blev nødvendigt for ham at fraflytte Regensen.

I. *Forskellige Forhold.*

Ved Skrivelse af 8. Februar 1909 bifaldt Ministeriet, at det under Kommunitetets Udgiftspost 1. l., Regensens Læseindretning, for 1908—09 bevilgede Beløb 1,500 Kr. overskredes med 406 Kr. til Dækning af Udgifterne ved en ved Regensens Ombygning og Istandsættelse nødvendigbleven Reparation og Supplering af det til dens Læse- og Musikstue hørende Inventarium. Det anvendte Beløb udgjorde 404 Kr.

Paa Finansloven for 1909—10 blev Kommunitetets Udgiftspost 6., Regensens Belysning og Rengøring, forhøjet med 350 Kr. som anslaaet Merudgift ved Belysning med elektrisk Lys af de fornævnte Lokaler, jfr. Rigsdagstidende 1908—09, Till. A. Sp. 1267—68.

Ved tvende Skrivelser af 27. Januar 1909 bifaldt Ministeriet, at der af Kommunitetets Udgiftspost 10., Ekstraordinære Udgifter, for 1908—09 afholdtes henholdsvis 400 Kr. til en Hovedstandsættelse af Regensens Flygel og 34 Kr. til Leje af et Klaver for Sangforeningen paa Regensen under dennes Hovedstandsættelse.

Paa Finansloven for 1909—10 blev under Kommunitetets Udgiftspost 7. a. 2., Hovedstandsættelser, bevilget 710 Kr. til Indlæg af elektrisk Lys i Professorboligen paa Regensen, jfr. Rigsdagstidende 1908—09, Till. A. Sp. 1267—68.

Ved Skrivelse af 23. Januar 1909 bifaldt Ministeriet, at der af Kommunitetets Udgiftspost 10., Ekstraordinære Udgifter, for 1908—09 afholdtes 106 Kr. 50 Ø. til Anskaffelsen til Regensen af et nyt Kontrolur til 12 Stationer for Nattevagten. Det tidligere i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 18. Juli 1860 for 70 Kr. anskaffede Kontrolur markerede kun 6 Kontrolpunkter.

Ved Finansloven for 1908—09, jfr. Rigsdagstidende 1907—08, Till. A. Sp. 1203—04, blev Kommunitetets Udgiftspost 1. k., Brændsel til Regensalumnerne, under Hensyn til den Forøgelse af Værelser, der vilde tilkomme i Henhold til Loven af 6. April 1906, forhøjet med 34½ Fv. Brænde til 150 Fv. Brænde. Derimod kunde Forøgelsen i Forbrug af Trækul og Kogegas da endnu ikke angives.

Ved Skrivelse af 16. Marts 1909 tillod Ministeriet, at det nævnte Kvantum af 150 Fv. for 1908—09 overskredes med 35 Fv. Overskridelsen var foranlediget ved Udtørring af de nye Værelser og derved, at de nye Kakkelovne havde brugt for meget Brændsel, paa hvilket Forhold der dog ved en mindre Ændring af Ovnene blev raadet Bod.

Ved Skrivelse af 23. s. M. tillod Ministeriet endvidere en Overskridelse dels af det under den nævnte Konto for 1908—09 fastsatte Kvantum af 34 Tdr. Trækul med 16 Tdr., dels af det under Kommunitetets Udgiftspost 4. d., Brændsel til Regensens Embedsmænd og Betjente samt til Læseindretningen, Stipendiebestyrelsens Kontor og Badekamret, for 1908—09 til Opvarmning af Læsesalen og Musikstuen, Regenskarlens Kammer og tildels Badekamret fastsatte Kvantum af 115 Tdr. Koks med 50 Tdr. Overskridelserne var foranledigede dels derved, at der under den sidste Periode af Ombygningen og efter de forskellige Lokalers Aflevering var anvendt en betydelig Del Koks, ligesom der i Biblioteket, hvor der under sædvanlige Forhold kun lægges i Kakkelovnen 2 Gange om Ugen, maatte opfyres daglig for at faa den mod Buegangen vendende, helt nye

Mur fuldstændig tør, dels derved, at det forøgede Antal Kakkelovne medførte et større Forbrug af Trækul til Optænding om Morgen.

Under Henvisning til det i Udvalgsbetænkningen af April 1905 og i Bemærkningerne til Lovforslaget derom udtalte, indstillede Konsistorium 19. December 1906 efter Forslag af Regensprovsten, Stipendiebestyrelsen og Kvæstor, at der til Finanslovforslaget for 1907—08 stillede Ændringsforslag til Kommunitetets Udgiftspost 4. b., Den samlede Lønningssum efter Lov af 12. April 1892 § 8 med senere Forhøjelser, om en Forhøjelse af denne med et midlertidigt Beløb af 600 Kr. som Medhjælpssum til Besørgelse af det for Regensportneren ved Tilbygningen til Regensen forøgede Arbejde, eller, hvis dette Beløb ikke kunde komme ind paa Finansloven for 1907—08, at det da maatte blive tilladt afholdt paa forventet Tillægsbevilling for 1907—08. Ved Skrivelser af henholdsvis 11. Juni 1907 og 29. Januar 1908 gav Ministeriet derefter Tilladelse til, at et Beløb af indtil 600 Kr. afholdtes paa forventet Tillægsbevilling for henholdsvis 1907—08 og 1908—09. I de nævnte 2 Aar blev dog kun brugt henholdsvis 180 Kr. og 367 Kr. 10 Ø. Derefter blev Beløbet 600 Kr. bevilget paa Finansloven for 1909—10, jfr. Rigsdagstidende 1908—09, Till. A. Sp. 1265—66, i Henhold til en fornyet Indstilling fra Konsistorium af 31. Juli 1908. I de denne Indstilling bilagte Erklæringer fra Regensprovsten, Stipendiebestyrelsen og Kvæstor var det oplyst, at det havde været overvejet, om det ikke vilde være mere formaalstjenligt at søge Bevilling til at antage en Regenskarl foruden den allerede antagne, men at man gennem de indhøstede Erfaringer var kommet paa det rene med, at en Medhjælpssum burde foretrækkes, dels fordi Trangen til Medhjælp vil være meget forskellig paa de forskellige Tider af Aaret, dels fordi Ansættelsen af en Regenskarl vilde medføre en større Udgift.

Ved Skrivelse af 5. Maj 1908 meddelte Ministeriet Tilladelse til fra 1. April s. A. at regne at forhøje den aarlige Pengelønning for Regenskarlen til 420 Kr. og den aarlige Lønning for Nattevagten paa Regensen til 800 Kr., saaledes at det til disse Forhøjelser medgaaede Beløb, 320 Kr., afholdtes af Kommunitetets Udgiftspost 4. b. paa forventet Tillægsbevilling for 1908—09. De nævnte Forhøjelser blev derefter optagne paa Finansloven for 1909—10, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. A. Sp. 1263—66. I de forud for Ministeriets nævnte Resolution liggende Indstillinger fra Regensprovsten, Stipendiebestyrelsen, Kvæstor og Konsistorium var det anført, at de foreslaaede Lønningsforhøjelser var uopsætteligt nødvendige. Det havde nemlig vist sig overmaade vanskeligt at faa og umuligt i længere Tid at beholde en dygtig Regenskarl for den daværende Lønning af 300 Kr. aarlig foruden frit Ophold. Og hvad Nattevagten angik, maa han være paa Regensen til Tjeneste hver Nat fra Kl. 11 Aften til Kl. 5¹/₂ Morgen, og hans Bestilling kræver særlig Paalidelighed; det kunde derfor risikeres, at Pladsen blev opsagt, uden at det vilde være muligt at faa en anden paalidelig Mand antaget. Nattevagtens daværende Lønning udgjorde 600 Kr. aarlig foruden et midlertidigt Lønningstillæg paa 72 Kr., der bortfaldt ved Bevilgelsen af Lønningsforhøjelsen. Særlig var det af Kvæstor anført, at de 2 Stillinger var Tyendestillinger, for hvilke Lønnen maatte fastsættes i Overensstemmelse med det i slige Forhold almindelige.

Angaaende Forøgelse af Rengøringskonernes Antal bemærkes følgende:

Den i Udvalgsbetænkningen af April 1905 og Bemærkningerne til

Lovforslaget omtalte Forøgelse med 2 Koner blev bevilget paa Finansloven for 1906—07 under Kommunitetets Udgiftspost 4. b., jfr. Univ. Aarb. 1905—06 S. 464; de ansattes dog først fra 1. Maj 1906.

Ved Finansloven for 1909—10 tilkom under samme Konto Lønning (480 Kr. aarlig til hver) til to nye Koner, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. B. Sp. 885—86 og 1079—80. De ansattes dog allerede fra 1. Jan. 1909, idet Ministeriet ved Skrivelse af 23. Okt. 1908 gav Tilladelse til, at der fra det Tidspunkt, da samtlige Alumner indflytte paa Regensen efter Byggeforetagendernes Afslutning, antagelig 1. Novbr. 1908, under Hensyn til det ved Udvidelsen forøgede Arbejde maatte antages 2 nye Rengøringskoner, saaledes at der paa forventet Tillægsbevilling af Kommunitetets Udgiftspost 6, Regensens Belysning og Rengøring, vilde kunne udbetales det til deres Lønning fornødne Beløb med 80 Kr. for hver Maaned, hvori de havde været ansatte.

Under 30. Jan. 1909 indstillede Konsistorium derefter, at der foruden de to nævnte Koner yderligere antoges en 3dje Kone fra 1. Febr. 1909, saaledes at der udbetaltes hende Lønning paa forventet Tillægsbevilling for 1908—09 af Kommunitetets Udgiftspost 6. med 40 Kr. for hver af Maanederne Februar og Marts 1909. Da Ministeriet under 8. Febr. 1909 havde meddelt, at det paa Grund af Indstillingens sene Fremkomst ikke saa sig i Stand til at fremme Sagen ved Ændringsforslag til Forslaget til Finansloven for 1909—10, indsendte Konsistorium 13. s. M. en Erklæring fra Regensprovsten, hvori denne erklærede, at det, naar den ansøgte Forøgelse med 1 Kone ikke kunde opnaas før paa Finansloven for 1910—11, ikke vilde være muligt at holde Regensbygningen paa det Renlighedsniveau, som den nye Indretning naturligt krævede, og indstillede, at den ny Kone ansattes fra 1. Marts 1909, eller, hvis dette ikke lod sig gøre, fra 1. April s. A. Ved Lov om Tillægsbevilling for 1908—09, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. B. Sp. 1581—82, blev derefter under Kommunitetets Udgiftspost 6. bevilget 40 Kr. som Lønning for Marts 1909 til den paagældende Kone, hvis Lønning blev endelig bevilget paa Finansloven for 1910—11 under Kommunitetets Udgiftspost 4. b., saaledes at Rengøringskonernes Antal ialt blev 10.

Ved Finansloven for 1910—11 blev det til Kontrol med Rengøringen paa Regensen bevilgede Beløb 200 Kr. forhøjet til 300 Kr., jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. A. Sp. 1313—14. Af Konsistorium var det 30. Jan. 1909 indstillet, at Forhøjelsen optoges paa Finansloven for 1909—10, men paa Grund af Indstillingens sene Fremkomst saa Ministeriet sig ikke i Stand til at fremme Sagen ved Ændringsforslag til Forslaget til sidstnævnte Finanslov.

Ved Skrivelse af 22. Jan. 1909 tillod Ministeriet, at det under Kommunitetets Udgiftspost 6. bevilgede Beløb af 500 Kr. til Udlæg for Regenskonernes Rengøringsrekvisitter for 1908—09 overskredes med 136 Kr. 50 Ø. til Nyanskaffelser paa Grund af Regensens Udvidelse og Forøgelsen af Konernes Antal.

Ved Skrivelse af 12. Juli 1909 bifaldt Ministeriet en yderligere Overskridelse af sidstnævnte Konto med 809 Kr. 18 Ø., hidrørende fra det større Gasforbrug og fra Forbrug af Belysningselektricitet, samt en Overskridelse af det under Kommunitetets Udgiftspost 7. b. 2. for 1908—09 til Inventarium m. v. bevilgede ordinære Beløb af 880 Kr. med 180 Kr. 05 Ø.

Saalænge Regensens Badeindretning paa Grund af Byggeforetagenderne maatte holdes lukket, benyttede Regensalumnerne med Eforens Samtykke Badeindretningen paa Elers' Kollegium. Herfor betaltes til Betjeningen 25 Kr. af Kommunitets Udgiftspost 6. for 1907—08.

Ved Skrivelse af 12. Marts 1908 bifaldt Ministeriet, at der af Kommunitets Udgiftspost 10., Ekstraordinære Udgifter for 1907—08 udbetaltes en Regensalumne 45 Kr. i Erstatning for en Klædning, som han under Byggeforetagenderne uden egen Skyld havde faaet ødelagt, da han en Aften kom til at snuble over nogle af Haandværkerne udenfor hans Dør henlagte Materialier.

Til Repræsentationsudgifter i Anledning af Finansudvalgets Besigtigelse af Lokalerne paa Regensen afholdtes i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 14. Febr. 1906 93 Kr. 20 Ø. af Kommunitets Udgiftspost 10., Ekstraordinære Udgifter, for 1905—06.

Den ny indrettede Regens forevistes Fredag den 5. Febr. 1909 om Formiddagen for Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Tingenes Finansudvalg, Universitetets Lærere m. fl. Samme Aften afholdtes Alumnernes første Fest i den nye Bygning. Ved Ministeriets Skrivelse af 22. Jan. 1909 blev det bifaldet, at der af Kommunitets Udgiftspost 10., Ekstraordinære Udgifter for 1908—09 afholdtes 200 Kr. til Udgifter ved Forevisningen og 500 Kr. som Tilskud til Alumnernes Fest. Udgifterne til Forevisningen blev dog kun 97 Kr. 80 Ø.

Ved Finansloven for 1909—10 blev Kommunitets Udgiftspost 7. a. 1. Aarlige Vedligeholdelsesarbejder, forhøjet med 2,000 Kr. paa Grund af den foretagne Udvidelse af Regensen og Kommunitets Udgiftspost 7. b. 1., Skatter og Afgifter, forhøjet med 200 Kr. som anslaaet Merudgift i Skatter og Afgifter som Følge af Erhvervelsen af Trinitatis Sogns Præstebolig.

Det ved Loven af 6. April 1906 bevilgede Beløb 300,820 Kr. blev ialt overskredet med 14,323 Kr. 06 Ø., nemlig paa følgende Konti:

Købesummen for Præstegaardsgrunden med	1,040 Kr.	» Ø.
Rente af Købesummen med	5,057	— 02 —
Omkostninger ved Købet med	464	— 93 —
Midlertidig Huslejegotgørelse og Flytningsomkostninger med	7,765	— » —
	14,326	Kr. 95 Ø.
÷ Besparelse paa Byggeudgifterne af.....	3	— 89 —
	14,323	Kr. 06 Ø.

Overskridelsen approberedes af Ministeriet 9. Sept. 1909.

7. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet.

a. Forskellige Afgørelser vedrørende Regens- og Kommunitetsalumner.

Ved Skrivelse af 15. Oktober 1908 bifaldt Stipendiebestyrelsen, at en Regensalumne, hvis Stipendier vilde udløbe med Udgangen af Februar 1909, men som den 12. Oktober 1908 tiltraadte en Stilling paa Lolland, beholdt Stipendierne indtil Udgangen af Oktober 1908.

4 islandske Alumner, der var rejste hjem til Island i Sommeren 1908, vendte ikke tilbage til Universitetet. De 3 sendte Meddelelse om,

at de opgav Stipendierne, den fjerde derimod ikke. I Henhold til Regensprovstens Indstilling bifaldt Stipendiebestyrelsen 7. November 1908, at Kommunitetsstipendiet bortfaldt for de 3 førstnævntes Vedkommende fra 1. Juli og for den sidstnævntes Vedkommende fra 1. Juni. Med Hensyn til Regensbeneficiet blev det bifaldet, at den ene af de 3 førstnævnte beholdt det indtil Udgangen af Juli, da de islandske Studenter Laanekasse ellers vilde lide et Tab. For de øvrige Vedkommende bortfaldt Regensbeneficiet til samme Tider som Kommunitetsstipendiet.

En Kommunitetsalumne, hvis Stipendium vilde udløbe med Udgangen af Februar 1909, opgav dette med Udgangen af September 1908, da han fra 1. Oktober 1908 var bleven ansat som Assistent ved Polyteknisk Lærestalts fysiske Laboratorium. En Regensalumne, hvis Stipendier vilde udløbe med Udgangen af Februar 1909, opgav disse fra 1. s. M., da han fra medio Januar havde faaet en Huslærerplads i Paris.

Ved Skrivelser af 12. September 1908 og 17. Juni 1909 bifaldt Stipendiebestyrelsen, at tre Regensalumner af Helbredshensyn opgav deres Stipendier de to fra 1. September 1908 og den tredje fra 1. September 1909, saaledes at det stilledes dem i Udsigt at generholde Stipendierne, naar de henholdsvis fra 1. September 1909 og fra 1. September 1910 genoptog deres Studier.

Ved Skrivelse af 3. December 1908 bestemte Stipendiebestyrelsen, at Stipendiet skulde bortfalde fra 1. November s. A. for en Kommunitetsalumne, der i Oktober s. A. havde overtaget en Stilling ved et Forsikringsselskab med 1,200 Kr. aarlig Gage og Kontortid fra Kl. 9 til Kl. 4.

Under 14. December 1908 meddelte Stipendiebestyrelsen 2 Regensalumner og en Kommunitetsalumne Tilladelse til at begynde deres Juleferie i Begyndelsen af December, under 29. Marts 1909 en Regensalumne Tilladelse til at rejse fra Byen i en Maaned, under 17. April 1909 en Regensalumne Tilladelse til at opholde sig paa Landet i indtil 2 Maaneder og under 24. s. M. en Kommunitetsalumne Tilladelse til et Landophold paa nogle Uger, alle af Helbredshensyn.

Under 1. Maj 1909 meddelte Stipendiebestyrelsen en Kommunitetsalumne Tilladelse til i Maj 1909 at tage Ophold paa Landet som Vikar for en Broder, der paa Grund af Sygdom havde maatte fratræde en Huslærerplads.

Ved Skrivelser af 29. Marts, 20. Maj og 3. Juni 1909 gav Stipendiebestyrelsen 7 Islændere Tilladelse til at rejse til Island henholdsvis i Maanederne April—Juni 1909, den 21. Maj 1909 og den 7. Juni 1909.

Ved Skrivelser af 6. Novbr. og 14. Decbr. 1908, 24. April og 17. Juni 1909 meddelte Stipendiebestyrelsen en Stud. polyt., der i Efteraarssemestret 1908 havde Værkstedsuddannelse, Fritagelse for at fremlægge Flidsattester for det nævnte Semester, en Stud. theol., der havde villet indstille sig til Embedseksamen i Vinteren 1908—09, Tilladelse til kun at fremlægge Attest for Skriveøvelser, en Stud. theol. Fritagelse af samme Grund for at fremlægge Attester, en Stud. theol. Fritagelse af Helbredshensyn for at fremlægge Attester for Foraarssemestret 1909 og en Stud. mag. (filos. Fak.), der havde haft Arbejde i den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Fritagelse for at fremlægge Attester for mere end 4 Timer i sidstnævnte Semester.

Under 6. Novbr. 1908, 4. Marts og 9. Juli 1909 meddelte Stipendiebestyrelsen en Stud. mag. Tilladelse til at oppebære Kommunitetsstipendiet

under Indkaldelse til Militærtjeneste i Sept.—Okt. 1909 og 2 Studd. med. samme Tilladelse, medens de aftjente deres Værnepligt som Underlæger.

Under 3. Juni 1909 meddelte Stipendiebestyrelsen en Stud. mag. (math.-nat. Fak.) Tilladelse til at beholde Kommunitetsstipendiet, uagtet han agtede fremtidig at studere til polyteknisk Eksamen for Bygningsingeniører.

Under 19. Juni 1909 meddelte Stipendiebestyrelsen en Kommunitetsalumne Tilladelse til fra Sommerferiens Slutning til 1. Okt. 1909 at gøre Kandidattjeneste paa Sindssygeanstalten ved Middelfart; under 22. Juli 1909 en Regensalumne Tilladelse til i Maanederne September, Oktober og November 1909 at overtage en Vikarplads ved Ribe Katedralskole og under 28. s. M. en Regensalumne Tilladelse til i en Del af September 1909 at overtage en Plads som Kandidat paa Silkeborg Sanatorium.

b. Forskellige Forhold paa Regensen.

Viceinspektør, Justitsraad S. Skouboe varetog Regensprovstens Forretninger fra 15. Februar til medio Maj 1909 og i Juli og August 1909 (Stipendiebestyrelsens Skrivelser af 9. Februar og 9. Juli 1909).

Fhv. Regensportner L. Andersens Understøttelse fastsattes ved Finansloven for 1909—10, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. A. Sp. 1265—68, og Tillægsbevillingsloven for 1908—09, jfr. Rigsdagstid. s. A. Till. A. Sp. 2909—10 og 3045—46, til 780 Kr. aarlig fra 1. Juni 1908. I Henhold til Konsistoriums Skrivelse 17. Sept. 1908 udbetaltes Understøttelsen ham forskudsvis i Finansaaret 1908—09 af Legaternes Overskudsfond.

Til Regenskoner antog Stipendiebestyrelsen fra 1. Jan. 1909 Andrea Jesine Madsen og Marie Olsen og fra 1. Maj 1909 Karen Sofie Kreützfeldt.

Ved Skrivelse af 18. Decbr. 1908 bifaldt Ministeriet, at der af Kommunitetets ekstraordinære Udgiftskonto afholdtes et Beløb af indtil 30 Kr. til Tandlægebehandling af Regenskone B. Conradsen.

Den 19. Okt. 1908 fandt en mindre Brandskade Sted paa Regensværelset 8de Gang, Nr. 7.

Under 4. Marts 1909 bifaldt Stipendiebestyrelsen Anbringelse af en Telefon paa Regensen, dog paa Betingelse af, at alle Udgifter ved Telefonens Anbringelse og ved dens Benyttelse og Betjening nu og fremtidig afholdtes af Alumnerne selv (gennem Regensens Klokkekasse), samt at der hverken af Regensportneren eller hans Karl maa forlanges Hjælp i Anledning af Telefonens Betjening.

— Stipendiebestyrelsen gav under 9. Februar 1909 Tilladelse til, at Regensianersamfundet afholdt en Sammenkomst paa Regensens Læsestue en Lørdag i Februar eller Marts, under 11. Marts 1909 Tilladelse til, at der Lørdag den 13. s. M. afholdtes en Oplæsning af Skuespillerparret Svend og Ellen Aggerholm med efterfølgende Dans paa Regensens Læsestue for Regensianerne med Damer, og under 14. Maj 1909 Tilladelse til, at der paa Børnehjælpsdagen den 18. s. M. i Regensgaarden afholdtes en Koncert af Regensens Sangforening under Medvirken af et Kor af Damer fra det ggl. danske Musikkonservatorium.

8. Rentefri Laan af Kommunitetets Midler til ubemidlede Studerende.

I Finansaaret 1908—09 blev der bevilget 2 Studenter Laan, et paa 100 Kr. og et paa 120 Kr. Udsættelse med Laans Tilbagebetaling blev tilstaaet 7 Studenter.

9. Andre Understøttelser af Kommunitetets Midler.

Ved Finansloven for 1909—10 blev Kommunitetets Udgiftspost 2. a., Til Understøttelser for saadanne, der først i en fremrykket Alder har bestemt sig for Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fag-eksamen har givet sikkert Haab om god Fremgang, forhøjet med 1,500 Kr. til 7,500 Kr., jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. B. Sp. 883—84 og 1079—80.

— Under 17. Juli 1908 modtog Konsistorium fra Ministeriet til Erklæring et Andragende fra Hjælpeforeningen for polytekniske Eksaminander om, at det aarlige Tilskud paa 600 Kr., der ydes Foreningen af Kommunitetets Midler, maatte blive forhøjet med 600 Kr. til 1,200 Kr. Konsistorium udtalte i den Anledning 20. Oktober 1908, efter at have indhentet en Erklæring af 12. s. M. fra Kvæstor, at der, naar der toges Hensyn ikke blot til det i Andragendet nævnte aarlige Tilskud fra Kommunitetet paa 600 Kr., men tillige til den i Andragendet ikke nævnte aarlige Bevilling fra den polytekniske Lærestanstalt til Foreningen paa 1,500 Kr., syntes at være for stort et Misforhold imellem det samlede Tilskud fra offentlige Midler og det lave samlede Bidrag fra Foreningens Medlemmer til, at der kunde tilraades en Henvendelse til Rigsdagen om at søge det Foreningen under Kommunitetets Udgiftspost 1. i. tillagte Tilskud af 600 Kr. forhøjet.

Forhøjelsen blev ikke af Ministeriet optaget paa Finanslovsforslaget.